

Årsanalys 2018

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Mål.....	6
Förklaring av bedömning och värden.....	6
Översikt nämndsmål	6
Översikt åtagande.....	7
Målområde 1 – En ung, global och modern stad	9
Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska kunna känna sig stolta över sin unga, globala och moderna stad där frågor om jämlikhet, jämställdhet, antidiskriminering, miljö och delaktighet står högt på dagordningen.....	9
Funktionsstödsnämnden ska skapa förutsättningar för att främja inkludering och förbättra livsvillkoren för nämndens målgrupper genom att utveckla samverkansformer, kunskapsallianser och innovativa arbetssätt.....	10
Alla insatser enligt LSS ska kännetecknas av kontinuitet och helhetsyn och utgå från individens samlade livssituation.....	15
Uppdrag - Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att exemplifiera hur man arbetar med de globala målen i samverkan med andra nämnder och externa aktörer.....	18
Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete	19
Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska ha tillgång till en växande arbetsmarknad och ges förutsättningar för självförsörjning.....	19
Malmöbor med insatser enligt LSS ska få sina rättigheter tillgodosedda och ges samma möjlighet att ta sitt ansvar som alla medborgare. Samarbete med andra nämnder och med näringslivet ska fördjupas för att öka arbetsmarknadsanknytningen för personer med funktionsnedsättning.....	20
Målområde 3 – En stad för barn och unga.....	23
Kommunfullmäktigemål – Malmös barn och unga ska få det stöd och den utbildning de behöver för att växa upp under trygga och jämlika förhållanden och utveckla sin fulla potential.....	23
Funktionsstödsnämndens insatser ska utgå från ett barnrättsperspektiv där varje barn ges möjlighet och stöd i att utöva sina rättigheter. Nämnden ska integrera "Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö stad" i förvaltningen.....	24
Målområde 4 – En öppen stad.....	26
Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en öppen, jämställd och inkluderande stad, fri från diskriminering, där alla ges lika rättigheter och möjligheter och där mångfalden är en tillgång.....	26
Funktionsstödsnämndens verksamheter ska vara jämställda och jämlika där resurser är likvärdigt fördelade utifrån individuella behov och där alla som berörs av förvaltningens insatser ges likvärdig och icke-diskriminerande service.....	27
Målområde 5 – En jämlik stad.....	31
Kommunfullmäktigemål – Malmöbor med behov av stöd och hjälp ska bemötas med respekt och ges förutsättningar för en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag och i samhället	31
Malmöbor med insatser enligt LSS ska så långt det är möjligt bestämma över sitt liv.....	32
Malmöbor med insatser enligt LSS ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.....	34
Malmöbor med insatser av socialpsykiatrisk karaktär ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.....	37

Målområde 6 – En trygg stad.....	38
Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla känna sig trygga och vara säkra såväl i hemmet som i stadens offentliga rum.	38
Funktionsstödsnämnden ska verka för att nämndens målgrupper ska känna sig trygga i det egna hemmet, på sin arbetsplats och i sin omgivning.	38
Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad	42
Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla kunna utvecklas och stärkas med hjälp av ett meningsfullt fritid- och kulturliv.	42
Funktionsstödsnämnden ska arbeta för att samtliga barn, unga och vuxna inom nämndens verksamheter har en meningsfull fritid som utgår från självbestämmande och där individen ges samma möjlighet till delaktighet i stadens fritid- och kulturliv som andra Malmöbor.	42
Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad	45
Kommunfullmäktigemål – Malmö stad ska skapa en hållbar stadsstruktur för en växande befolkning och fortsätta utvecklas som en attraktiv och tillgänglig stad.	45
Funktionsstödsnämndens målgrupper ska ha tillgång till bostad av god kvalitet och med en god levnadsmiljö.	45
Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en hälsofrämjande och klimatsmart stad där det är enkelt att göra hållbara val.	47
Funktionsstödsnämndens verksamheter ska vara miljömedvetna och hälsofrämjande där hållbarhet är en del av vardagen.	48
Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor	51
Kommunfullmäktigemål – Malmö stads medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och ska med hög kompetens och kunskap möta Malmöborna.	51
Alla medarbetare ska ha/erbjudas erforderlig kompetens och förutsättningar för sitt uppdrag. ..	51
Funktionsstödsnämnden ska minska andelen timavlönade timmar och antalet timavlönade medarbetare till förmån för tryggare anställningsformer.....	57
Uppdrag - Hälsa, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden ges i uppdrag att arbeta med kontinuiteten gentemot brukarna och minska antalet timvikarier till förmån för tryggare anställningsformer.....	60
Uppföljning av verksamhet.....	61
Viktiga händelser	61
Funktionsstödsnämnden arbetar förebyggande och för en förstärkt brukarsamverkan	61
Myndigheten	63
Insatser enligt LSS.....	64
Insatser enligt SoL	68
Geografiskt team för korta insatser och hemtjänst	68
HSL-verksamheten	69
Registret över insatser i kommunal hälso- och sjukvård.....	69
Dataskyddsförordningen (GDPR)	70
Förvaltarenhet.....	70
Satsningar inom HR.....	70
Uppföljning av ekonomin.....	73
Utfall.....	73
Kommentar till utfall.....	73

Investeringsram	75
Särskild fråga från kommunstyrelsen	76
Riktade statsbidrag	76

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden ansvarar för insatser till barn och vuxna inom ramen för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), insatser inom socialpsykiatri till vuxna samt insatser till barn med fysiska funktionsnedsättningar eller svår somatisk sjukdom. Övervägande del av nämndens verksamhetsområden är lagstadgad, vilket innebär skyldighet att verkställa beslutade insatser trots ekonomiska utmaningar.

Funktionsstödsnämnden kan inom sina ansvarsområden långsiktigt se stora möjligheter till utveckling av verksamhet och effektivt resursutnyttjande. Funktionsstödsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse om 1 467 tkr för 2018.

Kommunfullmäktige tilldelade funktionsstödsnämnden 60 000 tkr i tillfälligt utökat kommunbidrag 2018 för att finansiera prognostiserat underskott avseende personlig assistans (KF 180619 - 20). Även andra LSS insatser som kommunen beviljar till personer som fått avslag om statlig assistansersättning har genererat kostnader för nämnden. Dessutom skapade den ökade mängden ansökningar ett behov av att bemanna upp med biståndshandläggare inom myndighetsfunktionen. Den ekonomiska effekten av kostnadsövervältringen från den statliga personliga assistansen beräknas till drygt 62 000 tkr på årsbasis. Budgetavvikelsen balanseras delvis av överskott inom personlig assistans SFB. Volymökningen gällande kommunala beslut om personlig assistans LSS och andra LSS insatser till följd av Försäkringskassans åtstramningar kring beslut om personlig assistans enligt SFB med statlig assistansersättning bedöms fortsätta framöver. Nämnden har inte möjlighet att påverka de ekonomiska konsekvenser som ändringar i lagstiftning och praxis på personlig assistans området medför.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten redovisar en negativ budgetavvikelse om 26 000 tkr för året. Arbetsmarknadens begränsade utbud av sjuksköterskor leder till att HSL-verksamheten måste tillsätta vakanser med inhyrda tjänster från bemanningsföretag, vilket innebär betydligt högre kostnader.

LSS-boenden personkrets 1, 2 och 3 redovisar ett underskott om 21 000 tkr till följd av ökat resursbehov för målgruppen. Försenad start för nya LSS-boenden genererar ett överskott om 13 000 tkr.

Gemensam service redovisar ett överskott om 23 000 tkr. Överskottet beror i huvudsak på budgeterade medel för oförutsedda kostnader.

Funktionsstödsnämnden beslutade på sitt sammanträde den 25 april 2018 om en åtgärdsplan som innefattar åtgärder för ett förbättrat ekonomiskt resultat 2018 men även ett påbörjat arbete med en långsiktighet i att inför budget 2019 uppnå en ekonomi i balans. Funktionsstödsnämnden har under 2018 arbetat med beslutade åtgärder som lett till kostnadsreduceringar inom verksamheten och bidragit till ett bättre ekonomiskt resultat för året än tidigare prognostiserades.

Förstärkning av boendestöd och ett gemensamt teamarbete tillsammans med regionen motverkar köp av kostsamma externa platser.

Myndighetsfunktionen har genomfört en ny organisation för att specialisera sig inom bl.a. personlig assistans. Juridisk rådgivning och regelbundna uppföljningar av personlig assistans har skett under året.

Viktiga områden som förvaltningen arbetat med under 2018 är kompetensförsörjning, minskad sjukfrånvaro, bemanningsplanering och brukarinflytande.

Mål

Förklaring av bedömning och värden

Bedömning av måluppfyllelse görs enligt nedan:

- Uppföljningen visar att målet, målvärdet eller bedömningskriteriet är uppnått
- Uppföljningen visar att målet, målvärdet eller bedömningskriteriet är delvis uppnått
- Uppföljningen visar att målet, målvärdet eller bedömningskriteriet inte är uppnått
- Uppföljningen kan ännu inte göras, till exempel på grund av det inte finns tillgänglig data

Värden i tabeller som visas inom parentes indikerar könsuppdelade mått där flickor alternativt kvinnor visas först följt av pojkar alternativt män. Värden utan parentes visar totala värdet.

Översikt nämndsmål

Målområde	Nämndsmål/bolagsmål
Målområde 1 – En ung, global och modern stad	 Funktionsstödsnämnden ska skapa förutsättningar för att främja inkludering och förbättra livsvillkoren för nämndens målgrupper genom att utveckla samverkansformer, kunskapsallianser och innovativa arbetssätt.
	 Alla insatser enligt LSS ska kännetecknas av kontinuitet och helhetssyn och utgå från individens samlade livssituation.
Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete	 Malmöbor med insatser enligt LSS ska få sina rättigheter tillgodosedda och ges samma möjlighet att ta sitt ansvar som alla medborgare. Samarbete med andra nämnder och med näringslivet ska fördjupas för att öka arbetsmarknadsanknytningen för personer med funktionsnedsättning.
Målområde 3 – En stad för barn och unga	 Funktionsstödsnämndens insatser ska utgå från ett barnrättsperspektiv där varje barn ges möjlighet och stöd i att utöva sina rättigheter. Nämnden ska integrera "Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö stad" i förvaltningen.
Målområde 4 – En öppen stad	 Funktionsstödsnämndens verksamheter ska vara jämställda och jämlika där resurser är likvärdigt fördelade utifrån individuella behov och där alla som berörs av förvaltningens insatser ges likvärdig och icke-diskriminerande service.
Målområde 5 – En jämlik stad	 Malmöbor med insatser enligt LSS ska så långt det är möjligt bestämma över sitt liv.
	 Malmöbor med insatser enligt LSS ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.
	 Malmöbor med insatser av socialpsykiatrisk karaktär ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.

Målområde	Nämndsmål/bolagsmål
Målområde 6 – En trygg stad	● Funktionsstödsnämnden ska verka för att nämndens målgrupper ska känna sig trygga i det egna hemmet, på sin arbetsplats och i sin omgivning.
Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad	● Funktionsstödsnämnden ska arbeta för att samtliga barn, unga och vuxna inom nämndens verksamheter har en meningsfull fritid som utgår från självbestämmande och där individen ges samma möjlighet till delaktighet i stadens fritid- och kulturliv som andra Malmöbor.
Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad	◆ Funktionsstödsnämndens målgrupper ska ha tillgång till bostad av god kvalitet och med en god levnadsmiljö.
	◆ Funktionsstödsnämndens verksamheter ska vara miljömedvetna och hälsofrämjande där hållbarhet är en del av vardagen.
Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor	● Alla medarbetare ska ha/erbjudas erforderlig kompetens och förutsättningar för sitt uppdrag.
	◆ Funktionsstödsnämnden ska minska andelen timavlönade timmar och antalet timavlönade medarbetare till förmån för tryggare anställningsformer

Översikt åtagande

Åtagande
● Stabsavdelningarna ska ge stöd och driva utvecklingsarbete tillsammans med verksamhetsavdelningarna inom digitalisering och välfärdsteknologi.
● Stabsavdelningarna ska arbeta för att funktionsstödsförvaltningen har en tydlig profil.
● Förvaltningen ska genomföra ett utvecklingsarbete gällande metoder och verktyg för att inhämta synpunkter från förvaltningens målgrupper.
● Skapa samverkansformer för brukarinflytande.
● Utöka samverkan med idéburna organisationer.
● Skapa samverkansformer för brukarinflytande.
◆ Genom digitalisering förbättra förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet.
● Utveckla och implementera rutiner för internt och externt samarbete för att förbättra samverkan kring brukarens samlade livssituation.
● Biståndshandläggning ska ske utifrån metoden Individens behov i centrum (IBIC)
◆ Utveckla samarbete mellan HSL-organisationen och berörda verksamheter.
● Avdelningens verksamheter ska utveckla rutiner för anhörigstöd som är anpassade till den specifika verksamhetens behov samt kontinuerligt följa upp dessa.
● Stabsavdelningarna ska verka för en ökad samverkan med andra nämnder, näringslivet och idéburen sektor utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv.
● Identifiera och utveckla samverkansformer internt och externt för att skapa möjlighet till sysselsättning/lönearbete för de brukare som inte utbildar sig, arbetar eller har daglig verksamhet.
● Erbjudna ett större utbud av strukturerade aktiviteter.

Åtagande
● Verksamheternas insatser ska utformas på ett sådant sätt så att de bidrar till full delaktighet i samhällslivet.
● Stabsavdelningarna ska utveckla strukturen för barnrättsarbetet och ge stöd och driva implementeringen av utvecklingsplanen.
● Avdelningen ska implementera "Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö stad" och samverka med andra verksamheter inom förvaltningen som arbetar med barn och unga.
● Säkerställa barnperspektiv i utredningar.
● Öka kunskapen om barnrättsperspektivet med utgångspunkt i barnets utveckling och funktionsnedsättning.
● Öka fokus på antidiskriminering och likarätt i förvaltningen.
● Utveckla budgetprocessen utifrån ett jämställdhetsperspektiv.
● Avdelningen ska arbeta med aktiviteter för att brukare inom LSS bostäder ges likvärdig och icke diskriminerande stöd och service.
● Utbilda medarbetare i återhämtningsinriktat arbetssätt.
● Identifiera utvecklingsområden samt genomföra förbättringsåtgärder avseende jämställdhet och antidiskriminering inom avdelningens verksamheter.
◆ Brukarens behov av kommunikativt och kognitivt stöd ska tillgodoses.
● Öka brukardeltagande på områdena sysselsättning och fritid med fokus på tilltron till den enskildes förmåga till återhämtning.
◆ Brukarens behov av kommunikativt och kognitivt stöd ska tillgodoses.
◆ Ett led i att öka brukarnas kontroll över hur och när stödet ges är att alla brukare har en kvalitetssäkrad genomförandeplan, som har granskats utifrån funktionsstödsförvaltningens beslutade mall.
● Att verka för att öka den enskildes inflytande i när, var och hur insatserna ska ges.
◆ Kvalitetssäkring av dokumentation ska genomföras.
● Utveckla samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen kring brukare med missbruksproblematik.
● Att verka för att öka den enskildes inflytande i när, var och hur insatserna ska ges.
● Främja tryggheten för förvaltningens målgrupper genom förebyggande arbete.
● Avdelningen ska öka tillgängligheten, tryggheten och säkerheten i boendena bland annat med hjälp av tekniska hjälpmedel och digitalisering.
● Kartlägga behovet och möjligheterna att bättre kunna tillgodose omvårdnadsbehovet hos brukare med demens, tilltagande fysiska omvårdnadsbehov samt förebygga avhysningar.
● Öka kunskapen om att upptäcka och hantera våld i nära relationer.
● Utveckla/utreda formerna för arbetet med kulturstrategin/kulturfrågor i förvaltningen.
● Verka för att tillgängliggöra meningsfull kultur och fritid för alla brukare inom avdelning LSS bostäder.
● Skapa fler inkluderande fritidsverksamheter.
● Främja möjligheten till en meningsfull kultur och fritid för alla brukare inom avdelningens verksamheter.
◆ Arbeta för att minska användandet av plast och kemikalier i förvaltningens verksamheter.
◆ Genomföra insatser för att förbättra inne- och utomhusmiljö i förvaltningens verksamheter, med fokus på verksamheter som är riktade till barn.

Åtagande
● Avdelningen ska aktivt verka för att brukarna i LSS bostäder har tillgång till bostad av god kvalitet och god levnadsmiljö. Verka för utbyggnad av wi-fi i LSS bostäder.
● Stödja brukare i att bibehålla sitt boende.
● Stabsavdelningarna ska verka för att integrera ett hållbarhetsperspektiv i organisationen med ett fokus på miljö och hälsa.
● Avdelningen ska utveckla brukarnas kunskap om miljömedvetna och hälsosamma val när det gäller kosten.
● Stödja brukaren i att skapa och upprätthålla vårdkontakter, inom det utbud som finns tillgängligt i samhället, för god hälsa.
● Öka kunskapen om och möjligheten att genomföra miljömedvetna och hälsofrämjande val.
● Samordning av förvaltningens olika kompetensförsörjningsinsatser.
● Driva och samordna utvecklingsarbetet med att främja goda arbetsvillkor i förvaltningen.
● Kompetenshöjande insatser ska genomföras för att medarbetare och chefer bättre ska kunna anpassa kommunikation och kognitivt stöd till brukarnas behov.
◆ Skapa utbildningsplan.
● Avdelningens enheter ska identifiera kompetenser, genomföra kompetenssatsningar och främja kompetensutbyte i syfte att vara en lärande organisation.
● Stödja verksamhetsavdelningarnas arbete med heltid som norm samt att minska andelen timavlönade timmar och timavlönade medarbetare.
● Revidera och implementera handlingsplan för minskning av andelen timavlönade för tryggare anställningsvillkor. Utveckla arbetet med heltid som norm.
● Se över organiserandet av vikarietillsättning.
◆ Hitta strukturer som bidrar till trygga anställningsformer och minskad sjukfrånvaro.

Målområde 1 – En ung, global och modern stad

Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska kunna känna sig stolta över sin unga, globala och moderna stad där frågor om jämlikhet, jämställdhet, antidiskriminering, miljö och delaktighet står högt på dagordningen.

Kommunfullmäktigemålet spänner över ett brett spektra och nämnden har ett flertal nämndsmål inom andra målområden som svarar mot nyckelord inom detta kommunfullmäktigemål. Funktionsstödsnämnden har två nämndsmål kopplade till kommunfullmäktigemålet.

Fullständigt och faktiskt deltagande samt inkludering i samhället är rättigheter för alla människor. Trots det visar forskning att personer med funktionsnedsättning fortfarande har betydligt sämre levnadsvillkor och sämre delaktighet jämfört med den övriga befolkningen. Sedan funktionsstödsnämnden startade 2017 har brukarinflytande- och deltagande varit ett av nämndens prioriterade områden, och nämndens arbete med brukarinflytande har haft positiv påverkan på kommunfullmäktiges ambition om en jämlik stad där delaktighet är centralt.

Myndighetsenheten deltar kontinuerligt vid SIP-möten (samordnad individuell plan) tillsammans med berörda aktörer och myndigheter samt arbetar med SIP i samband med utskrivning från slutenvården enligt ny lag om samverkan. Detta har lett till ett större helhetsperspektiv utifrån brukarens behov och större flexibilitet i val av insatser i enlighet med *Uppdrag psykisk hälsa*.

Genom arbetet för goda samverkansformer, innovativa arbetssätt och en helhetssyn bidrar nämnden till

en mer hållbar livssituation för de målgrupper som finns inom nämndens verksamhetsområden och därmed till uppfyllelsen av kommunfullmäktigemålet.

Nämndsmålen och omorganiseringen till fackförvaltning har bidragit till en positiv förflyttning inom stadens arbete med jämlikhet och delaktighet, både gentemot kommunfullmäktigemålet och FN:s globala mål tio och sexton. Brukarinflytande och former för delaktighet är prioriterade områden att arbeta med och utveckla vidare.

Nämndsmål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämnden ska skapa förutsättningar för att främja inkludering och förbättra livsvillkoren för nämndens målgrupper genom att utveckla samverkansformer, kunskapsallianser och innovativa arbetssätt.

Arbetet inom nämndsmålet spänner över många områden, där framförallt brukarinflytande och former för delaktighet är centralt. Inom verksamhetsavdelningarna sker en mängd aktiviteter för att skapa samverkansformer för brukarinflytande som förväntas leda till ökad delaktighet och självständighet för målgrupperna. Många av de insatser som genomförts har varit inriktade på att skapa strukturer, exempelvis genom brukarråd samt metoder och verktyg för att inhämta synpunkter. Detta har bidragit till att sätta ett gemensamt fokus i arbetet med brukarinflytande vilket är en förutsättning för det vidare arbetet. Samtidigt är arbetet med att skapa samverkansformer för kvalitativt brukarinflytande långsiktigt och kräver ihållighet. Effekterna av samverkan för den enskilde kan vara svåra att mäta då de förväntas ge effekt på sikt eller på att det i en del av samverkansformerna finns en otydlighet kring vilka resultat samverkan eller utvecklingsarbetet ska ge. Nämnden ser ett behov av att utveckla arbetet med kunskapsallianser, både för att kontinuerligt utvecklas och för att sprida förvaltningens expertis inom funktionsstödsområdet.

Ett fortsatt utvecklingsområde är att anpassa forumen för brukarinflytande utifrån brukarnas olika behov och förutsättningar. Nämnden upplever att en bredd av metoder är fördelaktigt för att nå olika målgrupper och provar olika verktyg och arbetssätt, som exempelvis samarbete med brukarorganisationer, boenderåd och återkoppling av resultat av brukarundersökningar. Att arbeta med frågan både på ett organisatoriskt plan och i de enskilda verksamheterna har gett god effekt. Inför valet 2018 har även nämnden arbetat aktivt för att främja ett ökat valdeltagande bland annat genom att anordna valverkstad och ta fram lättlästa valguider. Brukardelaktighet vid rekrytering, som skett inom LSS-boenden för personkrets 3, ska införas även hos personlig assistans och LSS-boenden för personkrets 1 och 2. Sammantaget bedöms dessa arbetssätt bidra till att främja inkludering och delaktighet för nämndens målgrupper.

Nämnden arbetar med olika former av digitalisering för att förbättra och effektivisera processer som ska komma brukaren till godo i slutändan. Nämnden har arbetat med att hitta nya kanaler för att sprida information digitalt men också med att skapa ökade möjligheter för brukare att använda välfärdsteknologiska hjälpmedel och digital teknik. Den fortsatta utvecklingen av välfärdsteknologi i verksamheterna är viktig för att främja livsvillkoren och delaktigheten för nämndens målgrupper.

Sammantaget bedöms de insatser som har genomförts bidragit till en positiv förflyttning inom ramen för nämndsmålet.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Uppföljning av de forskningscirklar som genomförs inom förvaltningen.	Uppnådd	
Kommentar En av de två forskningscirklar som startade 2017 handlade om handläggning av bistånd enligt LSS och den andra var på temat lärande och professionalisering inom LSS-verksamheter. Resultaten av båda forskningscirkelarna återkopplades på ett dialogseminarium på Malmö universitet i april och på förvaltningens ledarforum i maj 2018. Forskningscirkeln för biståndshandläggare var emellanåt svår att genomföra på grund av hög arbetsbelastning i ordinarie verksamhet för de som deltog. Resultaten från forskningscirkeln om professionalisering, i vilken nio omsorgspedagoger från förvaltningen deltog, har analyserats av strategiska		

Målindikator	Utfall	Målvärde
<p>avdelningen och legat till grund för ett fortsatt utvecklingsarbete om dessa frågor. Bland annat initierade förvaltningsledningen i december 2018 en kartläggning av hur det praktik- och brukarnära arbetet för närvarande är organiserat. Kartläggningen ska bland annat fungera som ett kunskapsunderlag för framtida beslutsprocesser om hur utformning av kompetens- och befattningsbeskrivningar ska se ut. Utöver dessa två avslutade forskningscirklar, pågår en forskningscirkel om mänskliga rättigheter, i vilken även brukare deltar.</p>		
<p> Kvalitativ bedömning av effekterna av de samverkansformer och kunskapsallianser som finns inom förvaltningen.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Uppföljningen av indikatorn har skett genom dialogmöten med representanter från fem olika samverkansformer från olika verksamhetsområden. Följande samverkansformer ingick i bedömningen; regional samverkansgrupp psykiatri, samverkan brukarorganisationer, nätverk med arbetsmarknads- och socialförvaltningen, skolan och BUP (barn- och ungdomspsykiatri) angående psykisk hälsa för barn och unga, sommarrekryteringen <i>Malmö behöver dig</i> samt samverkan e-lärande med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och Region Skåne. En direkt effekt av samverkan med brukarorganisationer är ökad delaktighet och verksamhetsutveckling.</p> <p>Fokus i diskussionerna på dialogmötena har legat på effekter, både reella och förväntade, av de olika samverkansformerna. De aktuella samverkansformerna är både interna, det vill säga inom förvaltningen och mellan förvaltningar i Malmö stad samt externa med aktörer utanför den egna organisationen. Den generella bedömningen av de aktuella samverkansformerna är att effekterna av samverkan varierar men att det är svårt att uttala exakt vilken påverkan de har för förvaltningens målgrupper, vilket kan bero på att flera av samverkansformerna fortfarande är i uppstartsfas eller att samverkan förväntas ge effekt på sikt. En samverkansform som redan nu kan sägas ha god effekt är sommarrekryteringen <i>Malmö behöver dig</i> som är ett samordningsprojekt för rekrytering av semestervikarier och personal till legitimationsyrken samt employer branding-satsning för funktionsstödsförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. En första effekt är en fördubbling av antalet ansökningar. En effekt av fler sökande kan innebära att det i högre grad kan göras en matchning mellan de sökandes kompetens och erfarenhet och brukarnas behov vilket kan bidra till högre kvalitet i verksamheten.</p> <p>Utöver de granskade samverkansformerna så sker även annan samverkan internt i förvaltningen. Starten av den nya barnenheten har lett till en närmare samverkan mellan de berörda verksamheterna, men även en kunskapsförmedling avseende barnrättsfrågor. Samverkan har även skett mellan daglig verksamhet och LSS-boenden för att öka helhetssynen på brukarens livssituation.</p>		
<p> Antal bedömningar som är gjorda av teknikcoacher.</p>	70	minst 56
<p>Kommentar</p> <p>Teknikcoacherna arbetar med brukare direkt och indirekt (via personal) med välfärdsteknologiska hjälpmedel och ska inspirera och stödja sina arbetskamrater att ge brukare möjlighet till ökad teknologi, vilket ökar möjligheten för självständighet och delaktighet. Teknikcoacherna gör tillsammans med brukaren en grundläggande bedömning av behovet av välfärdsteknologiskt hjälpmedel utifrån brukarens kognitiva och kommunikativa behov. Under 2018 var målet att teknikcoacherna skulle genomföra vars två bedömningar, vilket är uppnått.</p>		

Åtagande
<p> Stabsavdelningarna ska ge stöd och driva utvecklingsarbete tillsammans med verksamhetsavdelningarna inom digitalisering och välfärdsteknologi. (Funktionsstödsnämnden)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har under året arbetat med att implementera flera digitala stödsystem, och dessa implementeringar har följt planeringen.</p> <p>Det innebär att implementeringen av kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9 i det digitala verktyget Stratsys är i sitt slutskede, och en struktur för upprätthållande av arbetssättet är framtagen. 10 av 17 enheter i förvaltningen är klara och övriga 7 är igång med implementeringen och den förväntas slutföras i april 2019. Utmaningar som kvarstår efter implementeringen är att hålla i det nya arbetssättet för systematiskt kvalitetsarbete, samt att fortsätta verka för effektiva arbetssätt, baserat på synergier mellan de styrprocesser som finns i Stratsys, det vill säga kvalitetsledningssystemet, målarbetet och intern kontroll.</p> <p>I implementeringen av IT-stödet Praktikplatsen, som är ett system för praktikförmedling, har utbildningar i systemet genomförts och Praktikplatsen har använts hösten 2018 av de elever på gymnasienivå som praktiserar på funktionsstödsförvaltningen under hösten. Våren 2019 kommer även elever som ska praktisera på hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen att ansöka och administreras via IT-stödet Praktikplatsen och till</p>

Åtagande

hösten 2019 ska studerande på universitet, högskola och yrkeshögskola också kunna söka via systemet.

Inom e-lärande har en ny utbildningsplattform upphandlats under året och den sätts i drift i januari 2019. Samtliga chefer i funktionsstödsförvaltningen har erbjudits utbildning i den nya plattformen under hösten. I det nya systemet ökar översikten för såväl medarbetare som chefer, över kompetensutvecklingen på individnivå, samt för chefer också på gruppnivå. Ambitionen är att plattformen ska kunna användas som en plattform för lärande och inte enbart för e-lärande.

Förvaltningen har under året också påbörjat ett införande av användandet av nationell patientöversikt, NPÖ, som är en tjänst som möjliggör att behörig vårdpersonal kan få tillgång till andra vårdgivares journaler, med patientens samtycke. Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har under året börjat använda NPÖ och funktionsstödsförvaltningen kommer ta del av deras erfarenheter i samband med den planering som pågår för att NPÖ ska kunna användas inom funktionsstödsförvaltningen under 2019.

Under året har möjligheterna att införa digital signering vid delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser undersökts. En mindre arbetsgrupp har bildats som har fått visning av system, gjort studiebesök och medverkat i att ta fram ett pilotprojekt. Pilotprojektet är tänkt att genomföras inom avdelning LSS bostäder, tillsammans med förvaltningens HSL-enhet under våren 2019. Utifrån pilotprojektets resultat tas nästa steg för ett eventuellt införande i hela förvaltningen.

Ett flertal blanketter på ekonomiområdet har digitaliserats under året och förvaltningen följer Malmös stads arbete med elektronisk signering och arkivering, samt med möjligheten att skicka e-fakturer till kund.

Förvaltningens arbete med digitalisering har tagit en del stora steg framåt genom ovanstående åtgärder, men det finns fortsatt stora utvecklingsmöjligheter och utvecklingsbehov. Under året har en enhet för digitalisering och systemförvaltning inrättats på förvaltningen och en enhetschef rekryterats. Ett arbete för att ta fram en digitaliseringsstrategi för förvaltningens fortsatta arbete har inletts. I detta ingår också att skapa en struktur för att kunna följa pågående arbete och sprida goda exempel. En utmaning inom digitalisering och välfärdsteknologi är resurser, men förvaltningen har under året fått stimulansmedel för välfärdsteknologi som möjliggjort inköp av hårdvara som behövs inom olika områden.

Stabsavdelningarna ska arbeta för att funktionsstödsförvaltningen har en tydlig profil. (Funktionsstödsnämnden)

Kommentar

Funktionsstödsförvaltningen arbetar på olika sätt för att tydliggöra förvaltningens uppdrag för både brukare, anhöriga, medarbetare, potentiella medarbetare samt andra som är intresserade eller berörs av förvaltningens uppdrag.

Ett arbete pågår för att erbjuda en tydlig introduktion för nyanställda. Chefer erbjuds kontinuerligt utbildning och stöd i kommunikativt ledarskap. Den förväntade effekten av detta arbete är att chefer får kunskap och stöd i att utveckla sina kommunikationssystem och att öka förståelsen av vikten av välfungerande kommunikationssystem. God introduktion och bra utvecklingsmöjligheter i yrkesrollen förväntas även ha positiv påverkan på förvaltningens möjlighet att attrahera och rekrytera erfaren personal.

Vid rekrytering av nya medarbetare pågår en gemensam marknadsförings- och rekryteringskampanj med hälsa, vård och omsorgsförvaltningen. Kampanjen syftar till att synliggöra Malmö stad som attraktiv arbetsgivare i regionen och att informera om funktionsstödsförvaltningen och dess uppdrag och målgrupper. Kampanjen bedöms ha gett bra effekt då antalet sökande till förvaltningens sommarrekrytering har ökat jämfört med föregående år. På längre sikt bedöms kampanjen bidra till att fler erfarna medarbetare söker sig till förvaltningens verksamheter.

I augusti deltog förvaltningen som utställare på den politiska festivalen Malmedalen. Under festivalen fanns medarbetare på plats för att svara på frågor om förvaltningens uppdrag som helhet, men även för att specifikt berätta om den lättlästa valguiden som förvaltningen har tagit fram, anhängstöd, återhämtningsinriktat arbetssätt och kontaktpersonsverksamhet bland annat. Förvaltningen fanns även representerad som arbetsgivare. Det var framförallt den lättlästa valguiden som uppmärksammades och fick positiv respons av andra utställare, politiker och förbipasserande.

Under året har förvaltningen startat ett gemensamt facebookkonto, som en kanal att nå ut direkt till brukare och andra som är intresserade av förvaltningens uppdrag och frågor. Ett facebookkonto möjliggör också för brukare att ställa frågor på ett lättillgängligt sätt. I slutet av 2018 hade kontot cirka 300 följare. Några av de mest lästa inläggen nådde ut till cirka 2000 personer.

Förvaltningen har också gett ut ett första nummer av tidningen "Funktion Malmö" under hösten. Tidningen sprids till förvaltningens egna verksamheter och andra förvaltningar i Malmö stad, mötesplatser och bibliotek, intresseorganisationer och andra som kan vara intresserade av frågor kring funktionsstöd. Den förväntade effekten är att kunna nå ut med information direkt till fler brukare och andra som är intresserade av

Åtagande

förvaltningens uppdrag och frågor samt att kunna visa upp förvaltningens bredd vad gäller uppdrag. Vid event som anhörigdagen, hjälpmedelsdagen och Världsdagen för psykisk hälsa, bidrar kommunikationsavdelningen med kommunikationsplanering och informationsmaterial.

Sammantaget bedöms de olika kommunikationsinsatserna bidra till att brukare och anhöriga får tillgång till mer lättillgänglig information om det stöd förvaltningen erbjuder. Genom att använda flera olika kanaler så som en tidning, Facebook, malmo.se, brukarsamverkan och intern kommunikation kan förvaltningen bidra till en tydligare bild av förvaltningens uppdrag för flera olika målgrupper samt erbjuda mer lättillgängliga sätt att ställa frågor till förvaltningen.

Förvaltningen ska genomföra ett utvecklingsarbete gällande metoder och verktyg för att inhämta synpunkter från förvaltningens målgrupper. (Funktionsstödsnämnden)

Kommentar

Förvaltningen har arbetat aktivt med åtagandet under året. Ett ledord för förvaltningen är brukarens fokus och utvecklingsarbetet är av hög prioritet för att öka delaktigheten och inflytandet. För att brukaren ska få rätt insatser utifrån sitt behov och önskemål behöver förvaltningen veta hur brukaren upplever insatser och sin vardag. Det innebär att det även måste finnas en struktur där inhämtade synpunkter kan omsättas till praktisk förändring. Under året har förvaltningen använt en bredd av metoder vilket har varit fördelaktigt för att nå och inhämta synpunkter från olika målgrupper. Några exempel på detta är modellen för brukarsamverkan som tagits fram i förvaltningen, brukarråd, valverkstad och samtalsworkshops inom ramen för VIP-programmet (Viktig Intressant Person). Arbetet som har genomförts under året har skapat en positiv effekt för arbetet med brukarinflytande och delaktighet.

Arbete pågår med att utveckla indikatorer för att tydligare kunna visa en förflyttning i nämndens prioriterade områden. Parallellt pågår ett förvaltningsövergripande arbete med att definiera syftet med brukarundersökningar och sätta en struktur för hur de ska genomföras och hur resultaten ska användas.

Det kan vara svårt att ur ett analysperspektiv se korrelationen mellan de insatser som genomförs och vilka effekter de ger för verksamheten och brukarna. En välgrundad analys kan underlätta detta arbete och även vara ett stöd i den fortsatta planeringen. Förvaltningen ser ett behov av att stärka kompetensen kring kvalitativ analys och analys av effekter och en workshop kommer därför anordnas för utökad förvaltningsledning i början av 2019.

Skapa samverkansformer för brukarinflytande. (Avdelning LSS bostäder)

Kommentar

LSS-bostäderna har under året arbetat med att skapa samverkansformer för ett ökat brukarinflytande. Den gemensamma riktningen är att samtliga LSS-bostäder i Malmö stad ska ha tydliga mål för arbetet med brukarinflytande och kvalitetssäkra att den enskildes intressen tillgodoses.

Under året har ett mer strukturerat och långsiktigt samarbete med brukarorganisationer påbörjats. LSS-bostäderna har tillsammans med daglig verksamhet, personlig assistans, kontaktpersonsverksamheten, korttidsverksamheten samt hälso- och sjukvårdsverksamheten utsett en tjänsteperson i förvaltningen som kontaktperson. Tanken är att kontaktpersonen ska fungera som en väg in när brukarföreningar vill komma i kontakt med förvaltningen gällande olika frågor. Ett brukarråd har även startats upp. De föreningar som deltar i brukarrådet är Föreningen Värnet, Föreningen Grunden, FUB (Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning), Autism- och Aspergerföreningen samt Föreningen Hjärnkraft. Under 2018 har rådet träffats fyra gånger. Rådet har under året gemensamt tagit fram vilka områden de ska prioritera framöver. Brukarrådet är en viktig del i arbetet med ökad delaktighet och skapar bättre förutsättningar för en dialog mellan förvaltningen och föreningar som representerar både brukare och anhöriga.

Variationen av former för brukarinflytande inom LSS-bostäderna är bred för att anpassas efter brukarnas behov. En del bostäder har arbetat med att utveckla individuella strukturerade vardagssamtal. En del andra LSS-bostäder har under året utvecklat boendemöten/boenderåd. Brukarna är då med och bestämmer vad som ska tas upp på mötena, det kan till exempel gälla fritidsaktiviteter, kost och trivsel. Mötenas syfte är att skapa ökade möjligheter för brukarna att framföra sina åsikter och att vara delaktiga i sin vardag. De skapar möjligheter för brukarna att ha ett större inflytande över vad som sker i LSS-bostaden, till exempel hur julfirande ska anordnas.

Under hösten har några LSS-bostäder startat upp en arbetsgrupp med brukare som ska ta fram en rekryteringsmall som kan användas vid tillsättning av nya medarbetare. De har haft ett första uppstartsmöte och arbetet kommer att fortsätta under början av 2019. Detta arbete ska resultera i att brukarna får större inflytande vid rekrytering av medarbetare som ska arbeta i LSS-bostäderna.

Samtliga LSS-bostäder arbetar med delaktighet och inflytande genom genomförandeplaner. När den enskildes

Åtagande

perspektiv ligger till grund för genomförandeplanen underlättar det för henne eller honom att få överblick över vad som har bestämts och ger dessutom bättre möjlighet till fortsatt inflytande.

Arbetet med genomförandeplaner skiljer sig mellan LSS-bostäderna, men medvetenheten kring genomförandeplanernas betydelse för brukarnära arbete har ökat under året, inte minst i verksamheter där omsorgspedagogen har ett särskilt pedagogiskt ansvar. Dock krävs ett fortsatt arbete för att öka medarbetarnas kompetens och kvaliteten i genomförandeplanerna. De flesta verksamheterna har kvalitetsgranskat genomförandeplanerna men arbetet fortsätter under 2019.

Utöka samverkan med idéburna organisationer. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Efter genomförda workshops med fokus på medborgarinflytande, har tre samverkansområden utkristalliserats för vidare långsiktig utveckling tillsammans med idéburna organisationer:

1. Informationsrum: struktur tjänsteperson, medborgare och föreningar.
2. Brukarråd funktionsstödsförvaltningen, Vuxenpsykiatri: föreningar, tjänsteperson-
3. Lokalt forum- I Malmö: samverkan med funktionsstödsförvaltningen, tjänsteperson och föreningar.

Skapa samverkansformer för brukarinflytande. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Under året har det tagits många steg framåt för att öka brukarinflytandet. Arbetet är långsiktigt och kommer att fortsätta även framöver.

Ett viktigt steg i arbetet har varit att skapa tillgängliga kommunikationsvägar. Verksamheterna inom LSS-bostäder, daglig verksamhet, personlig assistans, kontaktpersonsverksamheten, korttidsverksamheterna och hälso- och sjukvårdsverksamheten har under året arbetat med att ta fram en struktur för en långsiktig hållbar samverkan mellan verksamheterna, idéburna organisationer och de Malmöbor som är målgrupp för verksamheten. En tjänsteperson i förvaltningen har utsetts som kontaktperson för att fungera som en väg in när brukarorganisationer vill komma i kontakt med förvaltningen gällande olika frågor.

Under året har även ett brukarråd startas upp. De föreningar som deltar i brukarrådet är Föreningen Värnet, Föreningen Grunden, FUB, Autism -och Aspergerföreningen samt Föreningen Hjärnkraft. Under 2018 har rådet träffats fyra gånger. Mötena har i huvudsak varit ute hos brukarorganisationerna och de har i samband med mötena berättat om sitt arbete. Brukarrådet har under året gemensamt tagit fram vilka områden de ska prioritera framöver. Brukarrådet är en viktig del i arbetet för delaktighet och skapar ökade förutsättningar för en dialog mellan förvaltningen och föreningar som representerar både brukare och anhöriga.

Kommunikation är en mycket viktig del i arbetet med att öka brukarnas delaktighet och inflytande. Kompetensutveckling inom anpassade kommunikationsverktyg som till exempel AKK (Alternativ och kompletterande kommunikation) och TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) har därför skett inom flera dagliga verksamheter under året för att på sikt kunna öka brukarnas möjlighet till delaktighet och inflytande.

Inom daglig verksamhet, kontaktpersonsverksamheten och personlig assistans, har under året brukarundersökningar genomförts inom de flesta verksamheter. Undersökningarna har genomförts med olika metoder utifrån brukarnas behov och möjligheter, till exempel genom observationsstudier, samtalsmatta och intervjuer.

Inom daglig verksamhet har brukarundersökningarna visat att många brukare är nöjda med sin dagliga verksamhet. Genom brukarundersökningarna har det inkommit många förslag från brukarna som sedan har genomförts i verksamheterna, till exempel har brukarmöten införts, besök på andra dagliga verksamheter har skett och aktiviteter upplägg har ändrats. Inom daglig verksamhet har genomförandet av brukarundersökningarna även ökat samarbetet mellan verksamheterna då de har tagit hjälp av kollegor från andra verksamheter för stöd, tips och idéer. Två verksamheter inom daglig verksamhet har genomfört brukarundersökningen genom kollegiala observationer i varandras verksamheter. Det ökade objektiviteten i undersökningen men tog mer tid i anspråk. I verksamheterna upplevs det även som att observationerna har lett till fördjupade dialoger i personalgrupperna kring arbetet med brukarnas delaktighet och inflytande.

Analys och sammanställningar av resultaten från brukarundersökningarna har påbörjats och planeras bli en del av det fortsatta utvecklingsarbetet. Resultatet kommer att kommuniceras på olika sätt till brukarna för att få en ökad delaktighet och ett ökat inflytande som håller över tid. Inom personlig assistansverksamheten har ett samtalsmaterial tagits fram baserat på resultatet från brukarundersökningarna. Samtalsmaterialet används nu i återkopplingen till brukare och medarbetare och innehåller bland annat följdfrågor. Inom personlig assistans har undersökningarna bland annat resulterat i att rutiner har reviderats och att ett behov av kompetensutveckling för medarbetarna gällande kunskap att motivera brukarna till bland annat fritidsaktiviteter har identifierats.

Inom korttidsverksamheten och verksamheten för avlösning och ledsagning har under hösten en genomgång skett av hur brukarinflytandet ser ut i dag och hur det kan utvecklas framöver. I genomgången har det

Åtagande

framkommit att brukarnas delaktighet i framtagandet av genomförandeplanerna behöver öka och att det finns ett behov av utveckling gällande kommunikationsstöd för att öka brukarinflytandet. När det gäller avlösning/ledsagning har genomgången visat på att brukarinflytandet är stort bland annat vid matchning av avlösare/ledsagare och vid val av aktivitet. Även inom verksamheten för avlösning och ledsagning finns ett behov av kommunikationsstöd.

♦ **Genom digitalisering förbättra förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)**

Kommentar

Cheferna inom daglig verksamhet, hälso- och sjukvårdsverksamheten, personlig assistans samt stöd- och avlastningsverksamheten arbetar för en utökad digitalisering i det systematiska kvalitetsarbetet. Internkontrollen, ledningssystemet och målarbetet sker numera i samma system (Stratsys).

2018 har varit ett introduktionsår för arbetet, bland annat har det skett en del utbildningar. En del av verksamheterna upplever det som en utmaning att införa ett nytt digitalt arbetssätt men ser fördelarna med att arbetet struktureras, då det gör arbetet lättare att analysera och följa upp. Det har under året blivit tydligt att det krävs kontinuitet i systemet för att det ska bli ett bra stöd. Framöver krävs ett fortsatt lärande och kontinuitet för att arbetssättet ska upplevas meningsfullt i alla led - från kvalitetsarbetet som sker i vardagen, till analys och uppföljning i samtliga chefsled. Stratsys är dock ett redskap som ska underlätta kvalitetsarbetet och innehållet är viktigare än formen för att resultatet ska ge ett mervärde för brukarna.

Inom verksamheten för personlig assistans pågår ett arbete med att medarbetarna ska kunna dokumentera i Lifecare samt att ta del av digitala genomförandeplaner på arbetsplatserna. Tanken är att det ska bli enklare för medarbetarna att dokumentera och komma åt information som är viktig i deras arbete med att få kvalitet i utförandet utifrån varje brukares behov och önskemål. Under året har samtliga medarbetare inom personlig assistans fått utbildning om hur och varför de ska dokumentera.

Vidare är en lång process i sitt slutskede inom personlig assistans för att digitalisera rapporteringen till Försäkringskassan. En start av systemet ska ske i januari 2019. Tanken är att digitaliseringen ska effektivisera hanteringen av listorna på flera nivåer vilket kommer frigöra mer tid till utvecklingsarbete som gynnar brukarna. Inom personlig assistans är det dock fortfarande inte möjligt för medarbetarna att komma åt avvikelssystemet från sina arbetsplatser, vilket försvårar inrapporteringen av avvikelser. Arbetet pågår för att hitta en lösning, bland annat har en skrivelse gjorts till Malmö stads centrala IT-ansvariga. Frågan har även lyfts på kvalitetsråd i förvaltningen.

Nämndsmål/bolagsmål:

Alla insatser enligt LSS ska kännetecknas av kontinuitet och helhetssyn och utgå från individens samlade livssituation.

Nämndens målgrupper kan ha insatser från flera olika verksamheter och aktörer. Nämnden arbetar kontinuerligt med att utveckla det interna och externa samarbetet för att förbättra samverkan kring brukarens samlade livssituation. Samverkan internt i förvaltningen sker exempelvis genom verksamhetsbesök mellan avdelningarna och kollegiala granskningar för att skapa högre kvalitet och en helhetssyn med brukaren i fokus.

För att kunna erbjuda en mer individcentrerad och patientsäker hälso- och sjukvård till brukarna/patienterna har en organisationsförändring skett inom hälso- och sjukvårdsverksamheten. Detta har bidragit till ett mer teambaserat arbetssätt inom verksamheten och under 2019 kommer teamsamverkan intensifieras med övriga verksamheter i förvaltningen vilket främjar arbetet med en personcentrerad vård och omsorg. Myndighetsenheten sammankallar och deltar frekvent vid SIP-möten (samordnad individuell plan) och arbetar med SIP i samband med utskrivning från slutenvården (SVU) enligt ny lag om samverkan. Detta har lett till ett större helhetsperspektiv utifrån brukarens behov och större flexibilitet i val av insatser i enlighet med *Uppdrag psykisk hälsa*. Vissa verksamheter har kommit längre än andra i det förebyggande arbetet i förhållande till hälsa och nämnden ser att arbetssättet kan utvecklas och spridas till fler verksamheter inom nämndens ansvarsområde. Det hälsofrämjande arbetet kommer att utvecklas när det gäller till exempel riskbedömningar, fallprevention och att öka antalet hälsoundersökningar. Fokus på insatserna som genomförts under året har främst varit riktat mot målgrupper och organisation och inte direkt till den enskilde individen, exempelvis genom att utveckla

intern samverkan. Arbetet har bidragit till att stärka professionaliteten och skapa en samsyn i organisationen. Samtidigt medför detta att det blir svårt att utläsa effekter kring hur arbetet bidragit till att förbättra den enskildes livsvillkor, då effekterna för brukarna blir mer indirekta.

För att brukaren ska få rätt insatser utifrån sitt behov och önskemål behöver nämnden veta hur brukaren upplever insatser och sin vardag. Det innebär att det även måste finnas en struktur där inhämtade synpunkter kan omsättas till praktisk förändring.

Inom nämndens verksamheter pågår arbete med att utveckla struktur och systematik för brukarundersökningar, att säkerställa att frågorna är relevanta för verksamheterna, att undersökningarna görs kontinuerligt samt att resultatet blir en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Effekten förväntas bli en ökad helhetssyn och stärkta förutsättningarna att se brukarens hela livssituation.

Arbete pågår inom myndigheten med metoden Individens behov i centrum (IBIC) för att skapa en gemensam struktur i utredningar och en högre grad av rättssäker handläggning. Målet är att individen får sina behov beskrivna på ett likvärdigt sätt och att individen får möjlighet att stärka sina egna resurser. IBIC ger även ett stöd i samtal med anhöriga för att beskriva deras situation och behov av stöd. Nämnden arbetar också med anhörigperspektivet för att ge ett bra stöd till anhöriga för att på sätt bidra till att skapa en helhetssyn kring brukaren. Inom daglig verksamhet har ett stödmaterial tagits fram som syftar till att skapa en samsyn kring anhörigarbetet och stärka medarbetarna i deras roll. Detta förväntas bidra till ett mer jämlikt och likvärdigt bemötande och stöd. Det har också anordnats öppet hus för anhöriga, vilket har varit uppskattat och skapat möjlighet till dialog.

Målindikator	Utfall	Målvärde
<p>■ Andelen brukare som svarat Alla på frågeställningen "Pratar dina assistenter med dig så att du förstår vad de menar?" i brukarundersökningen inom personlig assistans.</p>	83%	
<p>Kommentar</p> <p>Under året har brukarundersökningar genomförts inom personlig assistans. Hälften av de brukare som har personlig assistans deltog i undersökningen, totalt 30 personer, varav 13 kvinnor och 17 män. Undersökningen skedde genom samtalsstödjare och enkätverktyget Pictostat.</p> <p>Merparten av brukarna svarade att alla assistenter pratade med dem så att de förstod vad de menar. 85 procent av kvinnorna och 82 procent av männen i undersökningen svarade "Alla".</p> <p>Då det är första gången som denna brukarundersökning genomförs inom personlig assistans redovisas inget målvärde eller färgbedomning.</p>		
<p>■ Andelen synpunkter/önskemål som framkommit vid brukarundersökningar inom daglig verksamhet som beaktats i det fortsatta arbetet.</p>		minst 100%
<p>Kommentar</p> <p>Inom daglig verksamhet har en brukarundersökning genomförts under 2018. Tanken var att resultatet från undersökningen utifrån brukarens synpunkter och önskemål ska leda till exempelvis förändrade aktiviteter, förändrat schema och anpassningar av den dagliga verksamheten. Den fördjupade och utvecklade dialogen med brukarna om hur en framtida daglig verksamhet ska se ut rörande bland annat innehåll och arbetstider kommer att redovisas under 2019. Arbetet pågår fortfarande med att mäta och analysera synpunkterna. Ett arbete som omfattande då undersökningarna har skett på olika sätt i olika verksamheter. Indikatorn kan därför inte redovisas i årsanalysen.</p> <p>Daglig verksamhet består av två enheter, vilka har genomfört brukarundersökningar på olika sätt.</p> <p>Enhet 1: Ett stort förarbete gjordes under 2016-2017 för att skapa ett gemensamt underlag och tillvägagångssätt. Undersökningen har skett med samtalsledare/observatörer och främst byggt på ett frågeformulär med tillhörande observationsschema. Frågeformuläret användes både av brukare som kunde svara på frågorna i ett samtal (med eller utan samtalsmatta) och med brukare som inte har samma förutsättningar att uttrycka sina åsikter i ett samtal. Då har brukaren istället observerats i sin vardag utifrån frågor från ett observationsschema. Resultatet har sedan förts över till frågeformuläret.</p> <p>Undersökningen bestod av åtta frågor som handlar om delaktighet och brukarens intresse av aktiviteter. Till exempel om de upplever att medarbetarna lyssnar på deras förslag, om de själva får välja vad de ska göra på daglig verksamhet och om de tycker att de gör roliga saker på daglig verksamhet.</p> <p>Då resultatet har dragit ut på tiden har en sammanställning inte har gjorts ännu. Resultatet kommer att</p>		

Målindikator	Utfall	Målvärde
<p>sammanställas på enhetsnivå och analyseras under våren.</p> <p>I enhet 2 bad de brukaren att svara på frågan "Får du vara med och bestämma vad du ska göra på daglig verksamhet?" De hade även möjlighet att förklara på vilket sätt de upplevde att de fick eller inte fick vara med och bestämma. Alla brukare ville inte delta men alla verksamheter i enheten har arbetat med frågan. Utifrån svaren har verksamheterna sedan fört vidare dialog och i de fall det är möjligt anpassat aktiviteter, schema och likande. De flesta brukare som deltog i undersökningen svarade att det får vara med och bestämma.</p>		
<p> Kvalitativ bedömning av barns genomförandeplaner med fokus på anhörigas delaktighet.</p>	Delvis uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>I hälften av planerna står det att man har tagit hänsyn till anhörigas önskemål, men det är inte beskrivet på vilket sätt i någon av dem. Det framgår inte i någon av de granskade planerna att anhöriga varit närvarande i upprättandet av genomförandeplanen.</p>		

Åtagande
<p> Utveckla och implementera rutiner för internt och externt samarbete för att förbättra samverkan kring brukarens samlade livssituation. (Avdelning LSS bostäder)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Samarbetet mellan olika aktörer kring brukaren är viktigt i arbetet med att skapa goda levnadsvillkor för brukaren. Utan samarbete finns risken att varje profession endast ser till sina egna specialområden, vilket kan resultera i att helhetssynen saknas. Medarbetare i LSS-bostäderna har en social och pedagogisk kompetens, vilket är viktigt för brukaren i ett socialt sammanhang, men LSS-bostäderna behöver till exempel ha ett nära samarbete med hälso- och sjukvården för att även kunna arbeta förebyggande mot ohälsa. De ska bland annat kunna stötta kring kost och motion och veta när kontakt behöver tas med sjukvården.</p> <p>Under året har LSS-bostäderna arbetat för ett ökat samarbete kring brukaren med i huvudsak daglig verksamhet, myndigheten, hälso- och sjukvårdsverksamheten och INM (Integrerad närsjukvård Malmö). Steg har tagits i rätt riktning men ett fortsatt arbete behövs för att öka samarbetet för att uppnå en samlad syn kring brukarens livssituation.</p> <p>Samarbetet mellan LSS-bostäderna och hälso- och sjukvårdsverksamheten har inte kommit så långt som önskat inom alla LSS-bostäder, bland annat på grund av att det inte har funnits full bemanning av sjuksköterskor. Inom vissa LSS-bostäder har dock samarbetet ökat då sjuksköterskor har bjudits in återkommande vid arbetsplatsträffar, gällande bland annat rutiner för läkemedelshantering. Det har bidragit till samsynen kring brukarens behov har blivit bättre i de verksamheterna. Under året har även insatser skett för att öka medarbetarnas kunskap om SIP (samordnad individuell plan). En SIP ska upprättas tillsammans med brukaren om insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas. Det har skett en positiv kunskapsökning om SIP, men mer arbete behövs framöver. Vidare har organisationsförändringen inom hälso- och sjukvårdsverksamheten genom sitt teambaserade arbetssätt skapat förutsättningar för ett närmre samarbete framöver. Hälso- och sjukvårdsverksamheten och LSS-bostäderna kommer under 2019 att starta upp team där sjuksköterska, sektionschef, medarbetare från LSS-bostaden samt i vissa fall fysioterapeut och arbetsterapeut ingår. Detta teamarbete kommer resultera i en bättre samverkan kring brukaren.</p> <p>Nätverksmöten med daglig verksamhet har inletts under året. Till exempel har medarbetare gjort arbetsplatsbesök mellan LSS-bostäder och daglig verksamhet för att öka samarbetet och förståelsen för varandras verksamheter. Även samarbetet med INM (integrerad närsjukvård Malmö) är påbörjat. Aktiviteter för att utveckla samarbetet med myndigheten och BoLSS pågår kontinuerligt genom enskilda ärenden, möten och regelbundna avstämningar. Sedan september tillhör BoLSS och myndigheten samma avdelning, vilket underlättar samarbetet.</p>
<p> Biståndshandläggning ska ske utifrån metoden Individens behov i centrum (IBIC) (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Biståndshandläggning sker utifrån IBIC men frångås i viss mån vid behov. Workshop, med syfte att förenkla dokumentationen och bevara IBIC-strukturen, har genomförts. Då handläggarna går in i Life Care handläggare, februari 2019, har utbildare utsetts som arbetar med att utbilda i det nya systemet som fortsatt kommer att utgå ifrån IBIC. Med anledning av detta har fokus ändrats och aktiviteten riktas på att förbereda inför nytt system med bibehållen IBIC-struktur med hjälp av ÖSA (övergripande superanvändare) samt två utbildare. Arbetet beräknas pågå under våren 2019.</p>

Åtagande

 Utveckla samarbete mellan HSL-organisationen och berörda verksamheter. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Ett gott samarbete inom förvaltningen är en förutsättning för att utveckla och förbättra hälso- och sjukvården för verksamheternas målgrupper.

Under året har en ny organisation startats där hälso- och sjukvårdspersonalen är indelad i verksamhetsområden för att möjliggöra ett teambaserat arbetssätt. Syftet med den nya organisationen är att kunna erbjuda en mer individcentrerad och patientsäker hälso- och sjukvård till brukarna/ patienterna. Internt inom hälso- och sjukvårdsverksamheten har teamarbetet påbörjats men teamsamverkan tillsammans med övriga verksamheter inom funktionsstödsförvaltningen påbörjas i januari 2019. Under 2019 fortsätter även arbetet med att identifiera processer för att arbeta med personcentrerad vård och omsorg.

Numera genomförs regelbundna möten mellan hälso- och sjukvårdsverksamheten och myndigheten. Bland annat har rutiner utformats för att säkra aktivitets- och funktionsbedömningar inför myndighetsbeslut. Arbetet kommer att fortsätta under 2019. En fortsatt samverkan mellan hälso- och sjukvårdsverksamheten och myndigheten behövs, bland annat gällande hanteringen av inkommande ärenden inom ramen för ledtider.

Ett övergripande samarbete och strukturerade samarbetsmöten på förvaltningen har initierats som ett led i att följa upp vardagsarbetet utifrån det teambaserade arbetssättet, identifiera nya gemensamma utvecklingsområden inom hälso- och sjukvården samt att följa upp patientsäkerhetsarbetet på olika plan.

Kompetensutveckling för medarbetare inom hälso- och sjukvårdsorganisationen har under året identifierats, till exempel gällande brukare med utmanande beteende och brukare inom socialpsykiatri.

 Avdelningens verksamheter ska utveckla rutiner för anhörigstöd som är anpassade till den specifika verksamhetens behov samt kontinuerligt följa upp dessa. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Funktionsstödsnämnden ska erbjuda stöd till anhöriga till personer med funktionsnedsättningar. Syftet är att minska de anhörigas psykiska och fysiska belastning. Inom daglig verksamhet, hälso- och sjukvårdsverksamheten, personlig assistans samt stöd- och avlastningsverksamheten pågår ett arbete för att tydliggöra varje professions ansvar i förhållande till anhöriga och en utveckling av rutiner för anhörigstöd som är anpassade till den specifika verksamhetens behov.

Inom daglig verksamhet har under året tagits fram ett stödmaterial om anhörigperspektivet till medarbetare. Under 2019 ska materialet implementeras in i verksamheternas huvudprocess. Materialet ska ge en gemensam bild av hur anhörigarbetet ska bedrivas och stärka medarbetarna i sin roll. På sikt ska det ge ett mer jämlikt och likvärdigt bemötande av anhöriga. Daglig verksamhet har under året anordnat ett öppet hus för anhöriga och särskoleelever som hade ansökt eller ville ansöka om insatsen. Syftet var att informera om hur verksamheten fungerar. Eventet var välbesökt och uppskattat, planeringen är därför att fortsätta med öppet hus varje år. Inom daglig verksamhet skedde även extra informationsinsatser till anhöriga i samband med nationella anhörigdagen 6 oktober.

Kompetensutveckling och utbildning i anhörigfrågor är viktigt för att skapa ett gott stöd till anhöriga. Inom verksamheten för stöd och avlastning har chefer genomgått en webbaserad utbildning genom Nationellt kompetenscentrum anhöriga (NPA) för att utveckla samverkan kring stöd till anhöriga. Verksamheten har under året även tagit fram en rutin för arbetet med anhörigstöd.

Verksamheten för personlig assistans har under hösten haft ett anhörigmöte. Många kom och visade ett stort engagemang. Verksamheten arbetar även med aktiviteter och samtal i mindre grupper med anhöriga och anhörigvårdare. Detta arbete behöver framöver utvecklas och anpassas till de olika behov som finns bland de anhöriga.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning har generellt sämre fysisk och psykisk hälsa än andra föräldrar. De är oftare sjukskrivna eller arbetslösa och skattar sin livskvalitet sämre. Föräldrarna lägger mycket tid på att söka och administrera stöd för barnet. Under året har därför ett samarbete inletts med Socialstyrelsen och Nationellt kompetenscentrum för anhöriga för att under 2019 starta ett projekt med en koordinator till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning.

Uppdrag - Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att exemplifiera hur man arbetar med de globala målen i samverkan med andra nämnder och externa aktörer.

I samband med framtagande av nämndsbudget 2018 genomförde funktionsstödsnämnden en kartläggning utifrån de globala målen och delmålen intentioner i förhållande till respektive nämndsmåls inriktning. De

mål och delmål som bedömts ha starkast koppling till respektive nämndsmål har beskrivits i nämndsbudgeten. Nämnden har genom detta tagit ett första steg i att integrera de globala målen i verksamhetsplaneringen.

Representant från förvaltningen har under året deltagit i Malmö Labb 2030 tillsammans med övriga förvaltningar och bolag, som leddes av kansliet för hållbar utveckling. I detta sammanhang beslutades att en nulägesbeskrivning skulle tas fram, i vilken det beskrivs hur Malmö stad bidrar till att nå de globala målen.

Funktionsstödsnämnden lämnade faktaunderlag till följande globala mål: 3- hälsa och välbefinnande, 5- jämställdhet, 8- anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10- minskad ojämlikhet samt 16- fredliga och inkluderande samhällen.

Flera verksamheter från funktionsstödsnämnden har deltagit i arbetet och bidragit med statistik och analys till olika globala mål utifrån ett funktionsstödsperspektiv både med exempel från nämndens verksamheter men också utifrån gruppen personer med funktionsnedsättning i Malmö. Exempelvis hänvisar nämnden i mål 8 till rapporten *Inventering av personer med psykisk funktionsnedsättning* som har tagits fram 2013 och 2018 i Malmö stad.

I nämndens faktaunderlag har koppling gjorts till aktuell forskning på området. I underlaget konstaterades att det ofta saknas statistik på nationell, regional och lokal nivå som avser personer med funktionsnedsättningar. Tillgången till data och statistik om personer med funktionsnedsättning, som också kan delas på andra variabler, behövs för att öka möjligheten till välgrundade analyser. Därför finns ett behov av att förbättra och utveckla möjligheterna att följa levnadsvillkoren och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. Rapporten visar att endast 24 % av målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning är i någon form av aktivitet; arbete, sysselsättning eller studier, vilket är samma andel som för fem år sedan. Det är därmed sannolikt att mellan 70-75 % av målgruppen står utanför någon form av aktivitet. I nulägesanalysen lyftes behovet av att skapa och upprätthålla en mångfald av insatser, exempelvis mötesplatser, IPS-team (individual placement and support) och sysselsättningsverksamheter. Vidare framhölls behovet av samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen, Arbetsförmedlingen samt brukarrörelser och föreningsliv.

Då arbetet med de globala målen är gemensamt för staden och samordnas av stadskontoret, inväntar nämnden besked om hur det fortsatta arbetet ska utformas.

Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete

Kommunfullmäktigemål – Malmöborna ska ha tillgång till en växande arbetsmarknad och ges förutsättningar för självförsörjning.

Deltagande och inkludering i samhället hör till de allmänna principerna i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Där ingår också individuellt självbestämmande. Vidare är delaktighet i samhällslivet ett övergripande mål i LSS och SoL. Nämndens arbete inom målområdet är även kopplat till FN:s globala mål tio. Det globala målet handlar om att minska ojämlikheten inom och mellan länder. Ett av delmålen handlar om att möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Funktionsstödsnämnden har ett nämndsmål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Nämnden arbetar mot kommunfullmäktigemålet genom att systematisera och skapa möjligheter för ökad tillgänglighet och tillgång till arbetsmarknaden, utveckla samarbetet med aktörer på arbetsmarknaden, stödinsatser och ökning av antalet placeringar av enskilda platser för personer inom daglig verksamhet. För de personer som saknar sysselsättning är motivationsarbete av stor vikt. Nämndens målgrupper ska kunna delta aktivt i samhällslivet och känna social och ekonomisk trygghet. Malmö stad som organisation är en viktig aktör för att skapa möjligheter till sysselsättning. Nämnden har i samverkan med andra nämnder arbetat för att skapa ett mer inkluderande förhållningssätt, och ser en positiv förflyttning under året. Bland annat har antalet personer som har daglig verksamhet förlagd inom någon av Malmö stads förvaltningar ökat

jämfört med 2017. Det arbete som genomförts sedan nämnden startade har bidragit till kommunfullmäktigemålet så som planerat.

Nämndsmål/bolagsmål:

Malmöbor med insatser enligt LSS ska få sina rättigheter tillgodosedda och ges samma möjlighet att ta sitt ansvar som alla medborgare. Samarbete med andra nämnder och med näringslivet ska fördjupas för att öka arbetsmarknadsanknytningen för personer med funktionsnedsättning.

Nämnden ser en utmaning i att säkerställa individanpassad sysselsättning utifrån varje brukares särskilda behov. Under året genomfördes ett arbete med att kartlägga och identifiera brukare som inte utbildar sig, arbetar eller har daglig verksamhet, med syfte att utveckla samverkansformer för att öka sysselsättningen. För de personer som saknar sysselsättning är motivationsarbete av stor vikt.

Under året har det också förts dialoger inom daglig verksamhet kring vad begreppet delaktighet i samhället innebär. En ökad samsyn i personalgrupperna förväntas öka möjligheten att stötta och motivera brukaren till delaktighet. Insatserna som genomförts för ökad delaktighet har även positiv påverkan på målområde 5 *En jämlik stad*.

För att öka sysselsättningen bland nämndens målgrupper är samverkan med andra aktörer av stor vikt, där bland annat arbetsförmedlingen, försäkringskassan och näringslivet är viktiga samverkanspartners. Det är även av vikt att Malmö stad som organisation har ett inkluderande förhållningssätt för att bidra till att nämndens målgrupper ska ges lika möjligheter att delta i arbetslivet. Resultatet till indikatorerna visar på en positiv förflyttning. Dialogen med brukare har ökat gällande önskemål av aktiviteter inom daglig verksamhet, vilket kan vara en orsak till att antal personer inom daglig verksamhet har ökat jämfört med 2017. Utöver i funktionsstödsförvaltningen har personer daglig verksamhet förlagd till serviceförvaltningen, miljöförvaltningen, hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen samt gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Målet med att skapa fler sysselsättningsmöjligheter för målgrupperna inom Malmö stads verksamheter fortsätter under 2019. Personer går även vidare till lönearbete och studier i högre grad.

Ytterligare en utmaning är sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden och/eller lider av psykisk ohälsa. Det handlar inte alltid om att ha ett arbete, utan kan även handla om att ha en meningsfull vardag. Mötesplatsen Vänkretsen som är riktad till personer med psykiska funktionsnedsättningar har utökat sin verksamhet, bland annat genom samlokalisering av verksamheter. En effekt som kan ses av mötesplatsens arbete är att fler personer inom målgruppen kommer till mötesplatsen för att sysselsätta sig och vara delaktiga i mötesplatsens innehåll och aktiviteter.

När det gäller antal arbetstillfällen som funktionsstödsförvaltningen ska tillhandahålla för anställningar riktade till personer inom daglig verksamhet är fem platser helt klara. För de resterande tre platserna pågår fackliga förhandlingar och utredning kring bland annat anställningsförhållanden.

Under hösten har funktionsstödsnämnden deltagit i samverkan inom ramen för ett Meet Malmö-initiativ. Arbetet har bedrivits av näringslivskontoret och baseras på en utredning om hur arbetsmarknadsanknytningen kan stärkas för personer med funktionsnedsättning som genomfördes av funktionsstödsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden under 2017. Temat för samverkan är Dolda kompetenser och arbetet fokuserar bland annat på hur arbetsmarknadsanknytningen kan stärkas för personer med funktionsnedsättning. I början av 2019 förväntas det resultera i ett förslag om eventuella fortsatta åtgärder.

Sammanfattningsvis ser nämnden att det har en skett en positiv utveckling inom målområdet och att frågorna lyfts tydligare i stadens arbete med arbetsmarknadsfrågor. Arbetet behöver intensifieras framåt.

Målkategori	Utfall	Målvärde
<p> Antal personer inom daglig verksamhet som erhåller lönearbete.</p>	18	minst 6
<p>Kommentar</p> <p>3 män och 1 kvinna har gått till lönearbete från daglig verksamhet. 4 män och 1 kvinna har gått till arbetsrehabilitering inom Arbetsförmedlingen och 4 män och 2 kvinnor har gått till studier.</p> <p>3 personer som blivit beviljad daglig verksamhet och satts upp på kö har arbetskonsulenterna arbetat med att direkt erbjuda andra alternativ, fördelade enligt följande; 1 man har gått till lönearbete samt 1 kvinna till arbetsrehabilitering inom Arbetsförmedlingen. 1 man har gått direkt till studier.</p>		
<p> Antal personer inom daglig verksamhet som erhåller enskild plats.</p>	76	minst 90
<p>Kommentar</p> <p>Den 31 december 2018 hade 76 brukare varav 30 kvinnor och 46 män en enskild plats. Detta är en minskning med 14 brukare sedan årsskiftet 2017/2018. Orsaken till minskningen är att tre brukare gått till lönearbete, två till studier, två i pension samt att sju brukare slutat av andra orsaker såsom psykisk ohälsa, gått till annan verksamhet inom daglig verksamhet, m.m.</p>		
<p> Antal personer som har daglig verksamhet förlagd inom någon av Malmö stads förvaltningar.</p>	61	minst 41
<p>Kommentar</p> <p>Den 31 december 2018 var det 61 personer som hade sin dagliga verksamhet förlagd inom Malmö stads förvaltningar vilket är en ökning med 30 personer jämfört med 2017. Av dessa 61 personer är 14 personer på funktionsstödsförvaltningen. Utöver funktionsstödsförvaltningen är det serviceförvaltningen, miljöförvaltningen, hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen samt gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, där personer har sin dagliga verksamhet förlagd. Målet med att skapa fler sysselsättningsmöjligheter för målgrupperna inom Malmö stads verksamheter fortsätter under 2019.</p>		
<p> Antal arbetstillfällen som funktionsstödsförvaltningen tillhandahåller för anställningar riktade till personer inom daglig verksamhet.</p>	3	minst 8
<p>Kommentar</p> <p>Två platser är tillsatta inom avdelning myndighet och socialpsykiatri och en plats inom stabsavdelningarna. Ytterligare två platser är färdiga och personerna börjar 2019. Vad gäller de andra tre platserna så är inrättandet av dessa föremål för förhandling med facklig organisation.</p>		
<p> Antal personer som har arbete och/eller sysselsättning via IPS (Individual Placement and Support).</p>	10	minst 20
<p>Kommentar</p> <p>Arbetet med IPS omstrukturerades 2017 för att bli mer effektivt genom att knytas direkt till verksamheter inom regionen såsom BCM (Beroendecentrum Malmö) och Psykos öppenvård Drottninggatan. I samband med detta minskades det totala antalet anställda vilket gjorde det svårt att förutsäga en realistisk målsiffra för 2018.</p>		

Åtagande
<p> Stabsavdelningarna ska verka för en ökad samverkan med andra nämnder, näringslivet och idéburen sektor utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv. (Funktionsstödsnämnden)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har under året deltagit i arbetet med att ta fram en samarbetsplan med fem prioriterade verksamhetsområden inom idéburen sektor/civilsamhället i Malmö stad, samt arbetet med att genomföra densamma. Samarbetsplanen beslutades av kommunstyrelsen i april 2018. Arbetet enligt samarbetsplanen har påbörjats liksom en kartläggning av samverkan mellan staden och idéburen sektor.</p>

Åtagande

Det planerade samverkansarbetet med arbetsmarknads- och socialförvaltningen tog under året en ny form, då ett Meet Malmö-initiativ om Dolda kompetenser kom in till näringslivskontoret. Arbetet med initiativet har bedrivits av näringslivskontoret och det baseras på en utredning om hur arbetsmarknadsanknytningen kan stärkas för personer med funktionsnedsättning, som genomfördes av funktionsstödsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden under 2017. Förvaltningen har deltagit i arbetet med initiativet och det har genomförts i workshopform under hösten 2018. I början av 2019 förväntas det resultera i ett förslag om eventuell fortsatta åtgärder.

● **Identifiera och utveckla samverkansformer internt och externt för att skapa möjlighet till sysselsättning/lönearbete för de brukare som inte utbildar sig, arbetar eller har daglig verksamhet. (Avdelning LSS bostäder)**

Kommentar

Under året har en kartläggning genomförts gällande andelen brukare inom LSS-bostäder som varken utbildar sig, arbetar eller har daglig verksamhet. Kartläggningen visade att det är 121 brukare som helt saknar sysselsättning, 88 är ålderspensionärer och det finns 26 brukare inom LSS bostäder som har insatsen daglig verksamhet beviljad, men som har låg närvaro. Under 2019 kommer en analys av kartläggningen ske och åtgärder ska tas fram.

Samarbetet mellan LSS-bostäderna och arbeidskonsulenterna är av betydelse för att minska andelen brukare som inte har någon sysselsättning. Under året har därför initiativ tagits till ett ökat samarbete, bland annat har arbeidskonsulenterna bjudits in till arbetsplatsträffar på några LSS-bostäder. Även samarbetet mellan LSS-bostäderna och daglig verksamhet är av betydelse. Under året har det därför genomförts studiebesök i verksamheterna.

För de brukare som saknar sysselsättning arbetar LSS-bostäderna med att motivera brukaren, vilket är ett arbete som behöver utvecklas framöver. Arbetet med individuell plan är en viktig del i det. Bedömningen är vidare att det finns brukare som skulle kunna ha ett lönearbete, men att förutsättningarna på arbetsmarknaden är svår. Samverkan mellan olika aktörer krävs och individuell plan är ett verktyg för att komma vidare.

● **Erbjuda ett större utbud av strukturerade aktiviteter. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)**

Kommentar

Individanpassat stöd till arbete enligt IPS-modellen är den modell som har högst angelägenhetsgrad (prioritet 1) enligt Socialstyrelsens rekommendationer i Nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd.

Maj 2018 avslutades det av FINSAM finansierade 2-åriga samverkansprojektet mellan funktionsstödsförvaltningen och Beroendecentrum som syftade till att skapa evidens för IPS som modell för behandling av gruppen med läkemedelsberoende. I det integrerade teamet arbetar en arbetsspecialist. Då modellen visat god evidens har projektet fr o m den 1 juni övergått till ett samverkansprojekt mellan funktionsstödsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och Beroendecentrum inom ramen för "Uppdrag psykisk hälsa".

April månad innevarande år har ytterligare en arbetsspecialist kopplats till ett flexibelt ACT-team (Assertive Community Treatment) med placering inom Område psykos i Malmö och med organisatorisk tillhörighet i Malmö stad. Kort innebär FACT-modellen (Flexible Assertive Community Treatment) en samordning av vård- och stödåtgärder i ett multiprofessionellt team. En arbetsspecialist arbetar i projektet som löper under tre år, processledaren för teamet finansieras av FINSAM. Det är angeläget att vidareutveckla arbetet med IPS-specialister i integrerade team.

Vidare bör socialtjänsten enligt Socialstyrelsens rekommendationer även erbjuda anpassad daglig sysselsättning med individuell målsättning och uppföljning till personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd som för närvarande inte vill eller kan studera eller arbeta (prioritet 3). Handkraft arbetar aktivt för att deltagarna ska erbjudas anpassad daglig sysselsättning. Arbetet fortlöper enligt planering.

Enhet 2 har startat upp 5 aktiviteter utifrån brukarnas önskemål:

1. Ipad/datorskola
2. Odling
3. Filmkvällar
4. Musikträffar
5. Spel-/pysselträffar.

Ett boende är ansvarigt för aktiviteten och bjuder in brukare från andra boende. Aktiviteterna är uppskattade av de som deltar. Närvaron varierar. Målgruppen har lång startsträcka vilket kräver långvarigt och uthålligt

Åtagande

motivationsarbete från personalens sida. Odlingen ligger av naturliga skäl nere för säsongen men startar upp igen till våren.

Verksamheternas insatser ska utformas på ett sådant sätt så att de bidrar till full delaktighet i samhällslivet. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Delaktighet handlar om att alla ska kunna vara med. Till exempel gällande offentliga miljöer, information, utbildning, arbetsliv och att kunna vara politiskt aktiv. Alla Malmöbor, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara delaktiga i samhället.

Delaktighet i samhället är ett prioriterat område inom daglig verksamhet. Bland annat har olika aktiviteter genomförts där allmänheten har varit välkommen, till exempel försäljning av brukares egendesignade produkter, konstvernissager, instagramkonton, TAKK-kör (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation), trädgårdsutställningar och dramaföreställningar. Vidare är företagsgrupperna och enskilda platser i daglig verksamhet per definition aktiviteter för ett ökat samhällsdeltagande.

Under året har det inom daglig verksamhet förts dialog med medarbetare om vad begreppet delaktighet i samhällslivet innebär. En ökad förståelse bland medarbetarna förväntas öka möjligheterna för dem att stötta brukarna till delaktighet. Arbetet har skett över verksamhetsgränserna, vilket har resulterat i ett ökat samarbete. Arbetet har även resulterat i att fler aktiviteter förläggs utanför verksamheterna än tidigare.

Under hösten har ett arbete med framtidens dagliga verksamhet påbörjats som innebär att brukare och medarbetare är delaktiga i arbetet med att ta fram idéer på innehåll i framtidens dagliga verksamhet. Vissa dagliga verksamheter har kommit i gång med dialogen med brukarna, andra verksamheter kommer att göra det i början av 2019. Efter dialogen med brukare ska medarbetarna få tycka till om materialet.

Daglig verksamhet arbetar även med att utveckla innehållet i verksamheterna för att öka delaktigheten i samhällslivet. Genom erfarenhetsutbyte mellan verksamheter kan en utveckling mot fler och andra typer av aktiviteter ses i fler verksamheter. Till exempel har samarbete med Röda Korset, Golvpoolen, hunddagis, olika restauranger, Malmöfestivalen, frisörsalonger och andra aktörer i Malmö fortsatt utvecklats under året. Dessa typer av aktiviteter är meningsfulla för brukarna då de får möjlighet att utföra uppgifter som ger andra ett mervärde, vilket skapar en känsla av delaktighet i samhället. Detta är ett långsiktigt arbete och kommer att kräva fortsatta insatser från olika håll för att fortsätta utvecklas.

En central rättighet som medborgare i en demokrati är att utöva politiskt inflytande. Ett sätt att göra det är genom att rösta i allmänna val. Enligt SCB (Statistiska centralbyrån) var valdeltagandet lägre bland personer med funktionsnedsättning jämfört med övriga befolkningen vid både riksdagsvalet och valet till Europaparlamentet 2014. Inom daglig verksamhet genomfördes informationsinsatser gentemot brukare inför valet i september och om möjligheterna till förtidsröstning. En valguide och en lättläst valguide med widgets lässtöd togs fram och det fanns affischer om förtidsröstningen i verksamheterna. Brukare deltog även genom daglig verksamhet i studiecirkel genom Studieförbundet om valet. Målet med arbetet var ökat valdeltagande och ökad förståelse för hur ett val går till. "Lätt Valdiskussion" genomfördes i en daglig verksamhet där politiker mötte brukare för att prata om valet. Lätt Valdiskussion har skapats på brukarnas initiativ och har även skett vid tidigare val.

Inom korttidshemmen pågår en kvalitetsgranskning av genomförandeplanerna gällande delaktighet i samhället. Inom avlösar- och ledsagarservice används inte genomförandeplaner utan en så kallad arbetsplan där brukarens behov och önskemål dokumenteras. Inom verksamheten för personlig assistans har arbete skett för att möjliggöra att brukaren får ett större inflytande vid rekrytering av nya medarbetare.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten har under året arbetat för att höja brukarens/patientens förutsättningar för delaktighet i samhället genom ett individanpassat stöd, rehabilitering och habilitering. Hälso- och sjukvårdsverksamhetens nya organisation kommer att öka möjligheten att i högre grad samarbeta med andra stödjande aktörer. Införandet av teamarbete kommer ytterligare öka möjligheterna till ett individanpassat stöd. Framöver behövs ett nytt helhetsgrepp i samarbete med andra aktörer för att kunna ge patienterna en likvärdig vård i hemmet utifrån hälso- och sjukvårdsavtalet.

Målområde 3 – En stad för barn och unga

Kommunfullmäktigemål – Malmös barn och unga ska få det stöd och den utbildning de behöver för att växa upp under trygga och jämlika förhållanden och utveckla sin fulla potential.

Livsvillkoren för barn med funktionsnedsättning ser många gånger annorlunda ut i förhållande till barn

utan funktionsnedsättning och nämnden arbetar för att barn i nämndens verksamheter får samma utvecklingsmöjligheter som andra barn i Malmö och på jämlika villkor kan vara delaktiga i samhällslivet.

Funktionsstödsnämnden har ett nämndsmål kopplat till kommunfullmäktigemålet, där fokus ligger på att varje barn ska ges möjlighet och stöd i att utöva sina rättigheter och där arbetet innefattat att främja goda uppväxtvillkor, beakta barnets bästa i beslutsfattande samt möjliggöra barn och ungas delaktighet och inflytande.

Den 13 juni 2018 fattade riksdagen beslut om att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. Funktionsstödsnämnden har under året tagit flera steg för att utveckla arbetet med att säkerställa barnkonventionens intentioner och stärka arbetet med barns delaktighet och inflytande. Flera strukturella förändringar har genomförts, bland annat har en ny enhet för barnverksamheter startats, för att skapa förutsättningar för att barnrättsperspektivet ska bli tydligare i arbetet med de barn som finns i nämndens verksamheter. Sedan nämnden startade 2017 har arbetet inom barnrättsområdet intensifierats, både utifrån *Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter* som antogs samma år men även utifrån att ett riktat utvecklingsarbete har genomförts under 2018 där verksamheternas utvecklingsbehov i förhållande till barnrättsperspektivet har kartlagts. Detta arbete har skapat en helhetsbild av nuläget, en gemensam riktning för verksamheterna och lagt en grund för det långsiktiga arbetet. Kommunikativt och kognitivt stöd är en förutsättning för delaktighet och inflytande, och under året har nämnden arbetat med att implementera fler kommunikationsverktyg för att stärka samtalet med barn i bland annat utredningsprocessen vid ansökan om insats. Kopplat till detta område pågår även kompetensutveckling inom prövningar av barnets bästa. Nämnden bedömer att insatserna som genomförts har bidragit till kommunfullmäktigemålet, men även till FN:s globala mål tio och sexton genom fokuset på att öka delaktigheten och minska ojämlikheten bland barn med funktionsnedsättning.

Nämndsmål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämndens insatser ska utgå från ett barnrättsperspektiv där varje barn ges möjlighet och stöd i att utöva sina rättigheter. Nämnden ska integrera "Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö stad" i förvaltningen.

Under året har nämnden gjort en markant förflyttning i barnrättsarbetet, där samverkan mellan stab och verksamhetsavdelningar har varit en framgångsfaktor. Samarbetet har fördjupats genom gemensamma utbildningar och genom en omfattande kartläggning med fokus på barnrättsfrågor, behov av kompetens och verktyg/metodstöd. Att enas kring en gemensam riktning för arbetet har också varit avgörande för förflyttningen. Det insatser som genomförts under 2018 har medfört en kunskaphöjning och samsyn inom barnrättsområdet, men har också lagt grunden för en långsiktig struktur i nämndens barnrättsarbete. Arbetet har tagit avstamp i utvecklingsplanen och den har varit ett viktigt verktyg i alla insatser som genomförts.

Starten av barnenheten har varit ett viktigt steg för att kunna skapa förutsättningar och en plattform för barnfrågor och barnrätt. Effekten av denna organisering förväntas bland annat resultera i att barnrättsperspektivet ska bli tydligare i arbetet med de barn som kommer i kontakt med nämndens verksamheter. Samarbetet mellan barnenheten, andra verksamheter som möter barn samt myndighetsenheten har stärkts, och ytterligare samverkan behöver ske för att på bästa sätt möta barnens behov från ansökan till insats.

Ett utvecklingsområde i det fortsatta arbetet är att öka kompetensen om frågor som rör barn och barns utveckling i förhållande till funktionsnedsättningen för att få en gemensam kunskapsbas och samsyn kring hur verksamheterna i vardagsarbetet kan beakta barns möjlighet till delaktighet. Genomförandeplanerna är ytterligare ett utvecklingsområde, där brister avseende barns delaktighet har identifierats. Det finns även behov av att stärka stödet till barn och deras anhöriga. Inom myndighetsenheten har ett utvecklingsarbete skett i förhållande till utredningar som rör barn. Arbete pågår för att stärka prövningar av barnets bästa i utredningarna, men även att öka barns delaktighet genom implementering av kommunikationsverktyg och förändrade arbetsätt.

Arbetet under året har främst fokuserat på organisation och struktur vilket har varit nödvändigt för att

skapa en gemensam riktning och kunskap. Fokus har därmed inte varit direkt på den enskilde individen, men effekter för den enskilde förväntas kunna ses under 2019.

Målindikator	Utfall	Målvärde
● Andel biståndshandläggare som genomgått utbildning i barnkonventionen.	100%	minst 100%
Kommentar Samtliga berörda biståndshandläggare har genomgått utbildning i barnkonventionen.		
● Andel av biståndshandläggare som har tillgång till verktyg för kommunikation med barn.	100%	minst 100%
Kommentar Verktygen som ska användas inkom i december 2018 och kommer att implementeras för samtliga berörda handläggare i februari 2019. Myndighetsenheten driver ett utvecklingsarbete för att stärka kommunikationen med barn, ett arbete som även kommer att ske i samarbete med verksamhetsavdelningarna, och kommunikationsverktyget är ett viktigt steg för att öka delaktigheten för barnen.		
◆ Kvalitativ bedömning av barns genomförandeplaner med fokus på delaktighet och inflytande.	Delvis uppnådd	
Kommentar I sex av nio planer framgår att barnet varit delaktigt. Granskningen har visat att det finns ett behov av en tydligare beskrivning gällande på vilket sätt barnet varit delaktigt och ifall det inte har varit delaktigt ska det förklaras varför.		

Åtagande
● Stabsavdelningarna ska utveckla strukturen för barnrättsarbetet och ge stöd och driva implementeringen av utvecklingsplanen. (Funktionsstödsnämnden)
Kommentar Funktionsstödsförvaltningen har under 2018 drivit ett utvecklingsarbete inom barnrättsområdet och arbetat med att stärka verksamheternas kunskap och kompetens inom barnkonventionen i förhållande till barn med funktionsnedsättning. Chefer och medarbetare har deltagit i utbildningar inom barnrättsområdet anordnade både av förvaltningen och centralt av Malmö stad samt i externa konferenser och seminarier på temat. <i>Kunskaps- och kompetenshöjande insatser om barnkonventionen</i> är ett särskilt område i <i>Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö stad</i> , och deltagandet i olika utbildningsinsatser har varit ett sätt för förvaltningen att implementera utvecklingsplanen. Ytterligare ett viktigt steg i implementeringen var att identifiera särskilt relevanta rättighetsområden för förvaltningen utifrån en genomlysning av barnkonventionen. Denna genomlysning har genomförts på bred front med representanter från flera avdelningar och är en insats inom området <i>Utveckla verksamhetsnära metoder och arbetssätt</i> . En central del av förvaltningens utvecklingsarbete har varit genomförandet av en nulägesanalys av förvaltningens arbete inom barnrättsområdet som syftade till att fånga upp utmaningar och utvecklingsbehov. I analysarbetet prioriterades i första skedet de verksamheter som arbetar direkt med barn. Utifrån nulägesanalysen har flera gemensamma utvecklingsområden identifierats, som är prioriterade i, och skapar en struktur för, det fortsatta utvecklingsarbetet. En intern arbetsgrupp har startat med representanter från olika verksamheter och roller, som syftar till att skapa samsyn och gemensamt planera för det fortsatta arbetet utifrån nulägesanalysen. Utifrån årets arbete har förvaltningen gjort en markant förflyttning i barnrättsarbetet, där samverkan mellan stab och verksamhetsavdelningar varit en framgångsfaktor. Att enas kring en gemensam riktning för arbetet har också varit avgörande för förflyttningen. Det arbete som genomförts under 2018 har medfört en kunskaphöjning och samsyn inom barnrättsområdet, men har också lagt grunden för en långsiktig struktur i förvaltningens barnrättsarbete.
● Avdelningen ska implementera "Utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter i Malmö stad" och samverka med andra verksamheter inom förvaltningen som arbetar med barn och unga. (Avdelning LSS bostäder)
Kommentar

Åtagande

Barnrättsperspektivet ska genomsyra allt arbete som rör barn med funktionsnedsättningar. LSS-bostäderna har under året tillsammans med daglig verksamhet, personlig assistans, kontaktpersonsverksamheten och korttidsverksamheten arbetat med barnrättsfrågor kopplat till barnkonventionen och Malmö stads utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter. Dialog har förts kring huvudprinciperna i barnkonventionen och vad tillämpningen av dessa innebär för verksamheterna, både verksamheter som arbetar indirekt eller direkt med barn som målgrupp. En gemensam prioritering av nio artiklar i barnkonventionen har tagits fram. Arbetet syftar till att skapa en riktning i den fortsatta tillämpningen av barnkonventionen i verksamheterna.

En kvalitativ bedömning har gjorts av samtliga genomförandeplaner brukarna i barnbostäderna. Resultatet visade bland annat att det tydligare behöver framgå hur barnet varit delaktigt i framtagandet av genomförandeplanen och om anhöriga har bjudits in till att vara delaktiga. Vidare arbete kommer att ske med att öka kvaliteten av genomförandeplanerna.

Utöver satsningar för ökad kunskap om barnkonventionen har kompetenssatsningar skett i barnbostäderna om bland annat utmanande beteende. Under året har barnbostäderna sammanförts i en enhet, vilket har förbättrat förutsättningarna att samarbeta kring kompetensutveckling för hur barnets rättigheter kan utvecklas och implementeras. Förvaltningen har vidare beslutat om en ny förvaltningsövergripande organisering för barnverksamheterna som ska starta vid årsskiftet.

● Säkerställa barnperspektiv i utredningar. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Handläggare har utsetts som erhåller utbildning och ska vara behjälpliga i fortsatta arbetet med att säkerställa barnrättsperspektivet i utredningar och beslut. Utvecklingssamordnare håller samman satsningen och samarbetar med barnenheten i avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet samt strategiska avdelningen. Handläggare på enheten har deltagit i webbsänt seminarium på temat. Enhetschef ska tillsammans med ekonom och sektionschefer delta i kompetensutveckling i barnkonsekvensanalys kopplat till budget och ledning. Kontakt har tagits med arbetsmarknads- och socialförvaltningen som ska hjälpa handläggarna med verktyg för barnsamtal. Verksamhetsstöd kommer även att ges från den kommunala habiliteringen kring kommunikationshjälpmedel under våren 2019.

● Öka kunskapen om barnrättsperspektivet med utgångspunkt i barnets utveckling och funktionsnedsättning. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Avlösar- och ledsagarservice, korttidsboendena, personlig assistans, daglig verksamhet, kontaktpersonsverksamheten och hälso- och sjukvårdsverksamheten har under året arbetat med att öka kunskapen om barnrätt.

En kartläggning av barnrättsarbetet har genomförts. Chefer och andra nyckelpersoner har gått utbildningar om barnrätt och barnkonventionen. Tillsammans med LSS-bostäderna har ett arbete gjorts med barnrättsfrågor kopplat till barnkonventionen och Malmö stads utvecklingsplan för arbetet med barnets rättigheter. En gemensam prioritering har gjorts av nio artiklar i barnkonventionen som anses vara mest relevanta för verksamheterna att arbeta utifrån. Syftet med arbetet har varit att skapa en riktning i den fortsatta tillämpningen av barnkonventionen i verksamheterna. Det finns dock ett behov av metodutveckling inom förvaltningen för att planera för hur barnkonventionen ska omsättas i praktiken i olika situationer vilket är ett arbete som kommer att fortsätta under 2019.

En utredning kring förvaltningens barnverksamheter genomfördes under våren 2018 vilket resulterade i en ny organisering för barnverksamheterna inom förvaltningen. Den nya organisationen startade i januari 2019. Den nya organisationen skapar en plattform för barnfrågor. Effekten av den nya organisationen förväntas bland annat resultera i att barnrättsperspektivet blir tydligare i arbetet med de barn som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter.

Inom barnverksamheterna kommer under 2019 en satsning att göras på Marte Meo-metoden. Metoden bygger på studier av samspel mellan till exempel medarbetare och brukare och hur det bidrar till barnets sociala och intellektuella utveckling. Syftet är att stödja och hjälpa medarbetare och anhöriga att se behov och resurser hos barnet och de egna möjligheterna att svara utvecklingsfrämjande på barnets behov samt den egna möjligheten att påverka samspelet mellan sig själv och barnet i positiv riktning.

Målområde 4 – En öppen stad

Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en öppen, jämställd och inkluderande stad, fri från diskriminering, där alla ges lika rättigheter och möjligheter och där mångfalden är en tillgång.

Kommunfullmäktigemålet är inriktat på att alla ges lika rättigheter och möjligheter, vilket är grunden i

nämndens verksamhet. Funktionsnedsättning är en av de lagskyddade diskrimineringsgrunderna och nämnden bedriver arbete inom alla målområden för att främja livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning. Nämnden har en bred målsättning inom målområdet med fokus på samtliga diskrimineringsgrunder.

Nämndens målgrupper har i högre utsträckning än tidigare varit delaktiga i insatser som rör jämställdhet, tillgänglighet och antidiskriminering, vilket har varit en positiv förflyttning i ambitionen om en öppen och inkluderande stad. Bland dessa insatser kan nämnas Projektet Freja - forumteater om sex och relationer med syfte att medvetandegöra för brukare om rätten att bestämma över sitt liv och sin egen sexuella hälsa, som drivits sedan 2017. Under årets projekt har temat våld i nära relation tagits med, vilket förstärkt implementeringen av arbetet med jämställdhet och våld i nära relation i nämndens verksamheter. Inom tillgänglighetsområdet visar arbetet med valet 2018 på positivt resultat. Flera valverkstäder genomfördes innan valet tillsammans med brukare, och en uppföljande verkstad visade att valet upplevs ha blivit mer tillgängligt jämfört med valet 2014. Det ökade valdeltagandet bland nämndens målgrupper är en viktig demokratiutveckling.

Nämnden har även drivit pilotprojekt inom jämställdhetsintegrerad budgetstyrning. Modellen som har använts har visat sig vara en bra metod för att upptäcka skillnader i resursfördelning och för att se mönster i förhållande till kön, dock är det för tidigt att se några effekter av arbetet då en djupare analys pågår. Utvecklingsarbetet är viktigt utifrån arbetet med jämställd resursfördelning och för att alla i nämndens verksamheter ska ges lika rättigheter och möjligheter. Andra prioriterade områden under året har varit ett aktivt arbete med likvärdighet i verksamheterna och att utveckla tillgängligheten i förvaltningens kommunikation. Inom ramen för nämndsålet har genomförda insatser direkt bidragit till kommunfullmäktigemålet och till FN:s globala mål fem, tio och sexton.

Nämnds mål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämndens verksamheter ska vara jämställda och jämlika där resurser är likvärdigt fördelade utifrån individuella behov och där alla som berörs av förvaltningens insatser ges likvärdig och icke-diskriminerande service.

Nämnden har under 2018 arbetat aktivt med likvärdighet i verksamheterna, exempelvis sker ett värdegrundsarbete inom LSS bostäder där samtliga chefer är involverade med syfte att skapa mer likvärdiga LSS-boenden med god kvalitet och likvärdigt stöd till brukare. Detta har redan skapat en effekt i form av samsyn som på sikt kommer bidra till en mer jämlik omsorg.

Resultatet från brukarundersökningen som genomfördes inom LSS-bostäder har analyserats utifrån ett jämställdhetsperspektiv, där skillnad mellan männens och kvinnornas svar kunde ses. Sammanfattat har kvinnors resultat förbättrats mest jämfört med förra undersökningen, dock är männens resultat bättre. Det är positivt med en förbättring av resultaten, men det finns behov av att göra en fördjupad analys och ställa följdfrågor för att förstå och kunna använda resultatet samt för att se en förflyttning och effekter för målgrupperna.

Samtliga åtaganden bedöms vara uppnådda, och en positiv trend kan ses i både jämställdhets- och antidiskrimineringsområdet. Arbetet har skett på olika nivåer i organisationen och flera insatser har initierats av brukare, såsom dialog om könsnormer, fördomar och värdegrund utifrån litteratur, film och egna upplevelser. Dialogen har skett inom daglig verksamhet och upplevelsen är att det finns ett ökat intresse för dessa frågor.

Parallellt med detta har insatser handlat om att stärka kompetensen bland medarbetare och chefer inom antidiskriminering och likarätt. Detta är viktigt för att kunna möta brukarnas behov och frågor men också för att skapa en öppen och inkluderande arbetsplats. Detta förväntas i sin tur ge genomslag i kompetensförsörjningsarbetet och för brukarna, bland annat genom ökad jämställdhet och kontinuitet.

Ett utvecklingsområde under året har varit tillgänglighet. Förvaltningen har arbetat med att utveckla tillgängligheten i förvaltningens kommunikation, vad avser bild, text och film. De förväntade effekterna av insatserna är att fler brukare ska kunna ta till sig den information som berör dem. En granskning av tillgänglighet på förvaltningens sidor på malmo.se visar att just denna kanal behöver tydliggöras för att säkerställa att mottagaren lätt hittar rätt information och når fram till rätt instans. En positiv väg fram i detta arbete kan vara etableringen av Kontaktcenter. En annan aspekt av tillgänglighet som visar på positivt resultat under året har varit arbetet med valet 2018. I samband med valet tog förvaltningen fram en lättläst valguide, en valguide med bildstöd och en sida (på malmo.se) för uppläsning av den lättlästa valguiden. Framtagandet skedde i samarbete med brukare, chefer och medarbetare. En uppföljning efter valet som genomfördes med brukare i verksamheterna visar att valet upplevs ha blivit mer tillgängligt jämfört med valet 2014.

Målandikator	Utfall	Målvärde
<p> Bedömning av resultat utifrån brukarundersökning inom LSS bostäder (2017) utifrån ett jämställdhetsperspektiv.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Resultatet i brukarundersökningen uppvisar procentuellt sett bättre siffror för männen på sex av frågorna jämfört med kvinnorna. Männen uppger i högre utsträckning än kvinnorna att de tycker om att vara hemma. De säger i högre grad till när något är fel och får i högre utsträckning bestämma vad de vill ha hjälp med. De upplever att personalen har mer tid att hjälpa dem än vad kvinnorna gör och uppger också i högre utsträckning att personalen lyssnar på dem samt att de förstår vad personalen säger. Kvinnorna däremot, uppger i högre utsträckning att de får bestämma vad de ska göra när de är lediga samt vad de ska äta till middag. Kvinnorna svarar även i högre utsträckning att de har någon att tala med när de mår dåligt. De uppger även i lägre utsträckning att de är rädda för något hemma än vad männen gör.</p> <p>Vid en genomgång av utvecklingen inom gruppen kvinnor och inom gruppen män från brukarundersökningen 2015 till brukarundersökningen 2017 går det att se att det skett en hel del förändringar.</p> <p>Trots att männens svar i högre utsträckning är mer positiva än kvinnornas så är det kvinnornas resultat mellan de två undersökningarna som förbättrats mest. Medan kvinnornas svar förbättrats inom sex frågor så uppvisar männen endast bättre resultat på fyra av frågorna. Den tydligaste förbättringen syns i kvinnornas svar på fråga åtta. Här visar det sig att samtidigt som kvinnorna i betydligt större utsträckning än föregående undersökning uppger att de har någon att prata med när de mår dåligt, så har männens resultat på samma fråga försämrats. Till skillnad från 2015 är det i år färre män än kvinnor som uppger att de har någon att prata med när de mår dåligt.</p>		
<p> Bedömning av resultat utifrån brukarundersökning inom personlig assistans (2018) utifrån ett jämställdhetsperspektiv.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>En bedömning har gjorts av resultatet från brukarundersökningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I undersökningen fick brukarna svara på tio frågor. De hade också möjlighet att fylla i en fritextruta på slutet.</p> <p>30 brukare deltog i undersökningen, varav 13 kvinnor och 17 män. Det var små skillnader mellan männens och kvinnornas svar. Generellt visade undersökningen att brukarna är nöjda med sin personliga assistans. Både männen och kvinnorna svarade i hög utsträckning att deras personliga assistenter bryr sig och lyssnar på dem. Även om det var små skillnader svarade fler kvinnor att de kände sig trygga än männen. Det är dock svårt att avgöra om de små skillnader som visade sig i undersökningen beror på kön, eller om det är andra faktorer, till exempel vilken typ av funktionsnedsättningen som brukaren har, som påverkade skillnaderna.</p> <p>Den fråga som svaren skilde mest mellan kvinnor och män var frågan om de visste vem de skulle höra av sig till om det fungerade dåligt med assistenterna. Hela 92 procent av kvinnorna visste det medan endast 69 procent av männen svarade att de visste. Efter undersökningen har åtgärder genomförts för att alla brukare som har stöd av personlig assistans ska veta vart de ska vända sig om det fungerar dåligt med assistenterna.</p> <p>Nu pågår arbetet med återkoppling. De samtalsstödare som genomförde undersökningen ska besöka alla brukare som deltog för att visa resultatet och ställa några följdfrågor. Alla medarbetare inom personlig assistans kommer att få ta del av resultatet och arbeta med följdfrågorna på arbetsplatsträffarna. Genom det arbetet kommer även de brukare som inte deltog i undersökningen att få ta del av resultatet.</p> <p>Arbete pågår även för att åtgärda de förslag och synpunkter som framkom i undersökningen. Några av åtgärderna behöver arbetas med under en längre tid. Åtgärderna innebär bland annat fortsatt kvalitetsarbete för att brukare ska kunna vara delaktiga så långt det är möjligt vid anställningen av sina personliga assistenter även om de redan i dag har stor påverkan vid valet. Vidare åtgärder är att arbeta för att uppnå en tryggare hantering av vikarier och att arbetet med genomförandeplanerna ska fortsätta. Utifrån de fritextsvar som kom in kommer samtalsstödarna att fråga brukaren om samtycke för att gå vidare med vissa individuella synpunkter.</p>		

Målindikator	Utfall	Målvärde
<p> Bedömning av antal beviljade timmar ledsagarservice för kvinnor och män ur ett jämställdhetsperspektiv.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Ledsagarservice har som syfte att möjliggöra för personer att aktivt delta i samhällslivet, bryta isolering och möjliggöra gemenskap och kontakt med andra människor. Den 31 maj 2018 hade 244 personer över 18 år beviljad ledsagarinsats enligt LSS, varav 98 kvinnor och 146 män. Det totala antalet beviljade timmar ledsagarservice vid samma tidpunkt var 6014, varav kvinnor i genomsnitt beviljas 24,6 timmar och män 24,7 timmar.</p> <p>Utifrån hur många kvinnor respektive män som är beviljade ledsagarservice är timmarna således jämställt fördelade, dock behöver ytterligare analys genomföras utifrån fler aspekter för att kunna dra några slutsatser. Detta görs inom ramen för pilotprojektet <i>Jämställdhetsintegrerad budgetstyrning</i>, där resultatet kommer att presenteras i förvaltningen under våren. Statistiken för denna indikatoruppföljning är hämtad från detta projekt, därav maj månads siffror.</p>		
<p> Antal anmälningar från medarbetare om kränkande särbehandling.</p>	12	
<p>Kommentar</p> <p>Det har inkommit 12 anmälningar om kränkande särbehandling under 2018 till förvaltningen på avsedd anmälningssblankett. Samtliga anmälningar har dock inte resulterat i utredningar. I något fall har chef och/eller HR på ett tidigt stadium kunnat dra slutsatsen att det istället varit fråga om en konflikt eller att utredning av annan anledning inte behövt göras. Förvaltningens vision är att målvärdet är noll samtidigt som man som medarbetare i förvaltningen ska kunna lyfta situationer då man upplevt sig ha blivit utsatt för kränkande särbehandling/trakasserier och samtidigt känna trygghet i att veta vart man ska vända sig och att det finns rutiner och processer för detta.</p> <p>Rutin, riktlinje och process upplevs ha fungerat väl. Det preventiva arbetet består i att göra rutin och riktlinje känd bland medarbetarna och att man på arbetsplatserna har en kontinuerlig dialog om hur man bemöter varandra. OSA-arbetet är ett verktyg, Aktiva åtgärder ett annat.</p>		
<p> Bedömning av tillgänglighet på förvaltningens sidor på malmo.se.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Under april månad granskade Kraftbudet tillsammans med två medarbetare, en chef och två personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa funktionsstödsförvaltningens sidor på malmo.se.</p> <p>En uppfattning var att sidan för funktionsstödsförvaltningen främst presenterar nämnd och organisation. Gruppen ställde sig frågande till var de som medborgare hittar information om hur de får hjälp och stöd. Andra synpunkter som lyftes var att det var svårt att via sidan hitta information om hur man når verksamheterna och mötesplatser samt vad det finns för insatser till målgruppen med psykisk ohälsa. Gruppen ställde sig också frågande till vilka sidor som egentligen var kopplade till funktionsstödsnämnden och förvaltningen.</p> <p>Gruppen gick sedan in på <i>omsorg, vård och stöd</i>, där information om boende för funktionsnedsatta och hur man ansöker om det finns. I detta ställde de sig frågande till om det inte finns några andra insatser till personer med funktionsnedsättning samt vad som specifikt finns för de med psykisk ohälsa.</p> <p>Avslutningsvis granskades sidan <i>stöd till personer med funktionsnedsättning</i> där länkar till organisationer och föreningar för personer med funktionsnedsättning, personligt ombud och träffpunkter för personer med psykisk funktionsnedsättning finns. I anslutning till sidan hittades information om träffpunkter och en sida för socialpsykiatri /psykisk ohälsa. Bedömningen är att det var en lång väg för att hitta denna sida.</p>		

Åtagande
<p> Öka fokus på antidiskriminering och likarätt i förvaltningen. (Funktionsstödsnämnden)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har under året genomfört flera aktiviteter som bidrar till ökat fokus på antidiskriminering och likarätt.</p> <p>En av de aktiviteter som pågått under året är implementeringen av ramverket för aktiva åtgärder, som bland annat innefattat workshop i samtliga ledningsgrupper samt granskning av styrdokument som berör personalområdet för att säkerställa att de är fria från diskriminering. Även alla dokument som rör Malmö stads HR-processer har granskats. Vidare har det tagits fram en verktygslåda till chefer för antidiskrimineringsarbete i</p>

Åtagande

vardagen. Verktygslådan i kombination med aktiva åtgärder och den årliga rapporten personalstatistik ur ett jämställdhetsperspektiv förväntas underlätta för cheferna vad avser att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter.

Arbetet med jämställd biståndsbedömning fortsätter med målsättningen att säkerställa en likvärdig fördelning av verksamhetens resurser samt att behoven styr fördelningen, oavsett kön.

Förvaltningens chefer erbjuds utbildning av olika karaktär, bland annat den Malmö stad-övergripande processen för rekrytering där en del i utbildningen berör diskrimineringsfria rekryteringar som främjar mångfald. Det finns även en utbildning i diskrimineringslagen för samtliga chefer i Malmö stad. Det konstateras dock att deltagande vid nämnda utbildningar inte är obligatoriskt.

Förvaltningen har under året arbetat med att utveckla tillgängligheten i förvaltningens kommunikation, vad avser bild, text och film. De förväntade effekterna av insatserna är att fler brukare ska kunna ta till sig den information som berör dem. I samband med valet tog förvaltningen fram en lättläst valguide, en valguide med bildstöd och en sida (på malmo.se) för uppläsning av den lättlästa valguiden. Framtagandet ägde rum i samarbete med brukare, chefer och medarbetare. En kvalitativ uppföljning visar att valet blev mer tillgängligt jämfört med valet 2014.

Bedömningen är att aktiviteterna på sikt kommer att bidra till ökat fokus på antidiskriminering och likarätt samt att förvaltningen blir en mer attraktiv arbetsgivare, får mer välmående medarbetare och en bättre arbetsmiljö. Detta förväntas i sin tur ge genomslag i förvaltningens kompetensförsörjningsarbete och för förvaltningens brukare, bland annat genom ökad jämställdhet och kontinuitet. Åtagandet anses ha bidragit till måluppfyllelse i förhållande till aktuellt nämndsmål och anses således fullföljt, men det krävs kontinuerligt arbete och utveckling inom området.

Utveckla budgetprocessen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. (Funktionsstödsnämnden)

Kommentar

Förvaltningen har under året påbörjat arbetet med att göra en översyn av förvaltningens budgetprocess. Syftet är att öka medvetenheten kring jämställdhetsintegrerad budgetstyrning.

För 2018 har förvaltningen beviljats medel för att genomföra ett utvecklingsarbete inom jämställdhetsintegrerad budgetstyrning, där en modell för detta har testats i två pilotprojekt som genomförts inom ledsagarservice LSS samt inom LSS bostäder utifrån resursfördelningsmodellen UPP. Modellen som har använts har visat sig vara en bra metod för att upptäcka skillnader i resursfördelning och för att se mönster i förhållande till kön. Arbetet med projekten har väckt en medvetenhet och kunskap kring jämställd resursfördelning och har innefattat ett brett deltagande från förvaltningens verksamhets- och stabsavdelningar. En djupare analys av resultatet pågår och kommer att presenteras i början av 2019. Det är för tidigt att se några effekter av arbetet, men piloten kommer att bidra till nämndsmålets inriktning avseende en likvärdig resursfördelning. Efter utvärdering av pilotprojekten kommer förvaltningen planera för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrerad budgetstyrning.

Avdelningen ska arbeta med aktiviteter för att brukare inom LSS bostäder ges likvärdig och icke diskriminerande stöd och service. (Avdelning LSS bostäder)

Kommentar

LSS-bostäderna har under året arbetat för att öka möjligheterna till likvärdig och icke diskriminerande stöd och service inom avdelningens verksamheter. Det är ett stort arbete då hela verksamheten ska stå på en gemensam värdegrund. Ett gemensamt arbete där samtliga chefer inom LSS-bostäderna är involverade är påbörjat för att skapa mer likvärdiga LSS-bostäder med god kvalitet. Syftet är att skapa ett mer likvärdigt stöd till brukarna.

Vidare har olika insatser genomförts ute i verksamheterna som har lett till fördjupade samtal kring jämställdhet och antidiskriminering som ska bidra till en ökad insikt i det dagliga arbetet med brukaren.

En LSS-bostad är i slutfasen för att HBTQ-certifierats (homo- bi- trans- och queer). Det sista utbildningstillfället genomfördes i december. Det är den första HBTQ-certifierade LSS-bostaden i Malmö stad. Syftet med certifieringen är att medarbetarna ska få en fördjupad kunskap om HBTQ-frågor. Förväntningen är att det certifierade bostaden på sikt ska vara bärare av kunskapen och stödja brukare och medarbetare i andra verksamheter.

En fördjupning av arbetet med sexuell hälsa har pågått under året. Medarbetare har gått på teaterföreställningen "Reagera" för att öka kompetensen om sexuell hälsa, det har genomförts workshops och tematräffar med medarbetarna kring materialet "Funktionshinder hejdar inte lusten". Det finns inom LSS-bostäderna workshopledare som ska vara stöd till övriga medarbetare när det gäller materialet. Vidare har medarbetare på ett barnboende gått en utbildning om sexualitet och autism. Det har även skett aktiviteter med brukare gällande sexuell hälsa, bland annat individuella samtal.

Åtagande

LSS-bostäderna har under året arbetat utifrån resultatet i brukarundersökningen för att öka brukares och medarbetares kunskap och medvetenhet kring jämställdhet och antidiskriminering. Resultatet i brukarundersökningen visade bland annat att männen i högre utsträckning än kvinnorna tycker om att vara hemma och de upplever att personalen har mer tid att hjälpa dem än vad kvinnorna gör. Kvinnorna däremot svarar i högre utsträckning att de har någon att tala med när de mår dåligt. De uppger även i lägre utsträckning att de är rädda för något hemma än vad männen gör. En del bostäder använder resultatet i brukarundersökningen för att på brukarmöten/brukarråd föra dialog kring jämställdhetsfrågor och diskriminering.

Vidare har en LSS-bostad påbörjat en kartläggning av hur långa insatser/hur mycket tid som spenderas med varje brukare utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Analysen har dock inte genomförts på grund av en organisationsförändring men kommer att göras i början av 2019. Uppföljning ska sedan göras två gånger per år.

Några LSS-bostäder hade planerat att genomföra jämställdhetsanalyser, men under hösten bestämdes att de skulle genomföra aktiviteter utifrån brukarundersökningen 2017 istället. I arbetet bjöds brukare in till dialogträffar. Vid träffarna fördes dialog med brukarna om det finns skillnader mellan hur män och kvinnor får stöd. Utifrån träffarna görs bedömningen att de brukare som deltog inte upplever några direkta skillnader. Det har även genomförts träffar med medarbetare med syftet att höras deras tankar utifrån resultatet av brukarundersökningarna och brukarnas dialogträffar.

Utbilda medarbetare i återhämtningsinriktat arbetssätt. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Grundutbildningarna i återhämtningsinriktat förhållningssätt har genomförts som planerats. Under våren 2019 genomförs de sista fyra utbildningstillfällena, därefter har samtliga verksamheter inom enhet 1, 2 och 3 genomgått utbildningen.

Identifiera utvecklingsområden samt genomföra förbättringsåtgärder avseende jämställdhet och antidiskriminering inom avdelningens verksamheter. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Korttidsboendena, personlig assistans, daglig verksamhet, kontaktpersonsverksamheten, avlösar- och ledsagarservice samt hälso- och sjukvårdsverksamheten har på olika nivåer arbetat med utvecklingsinsatser för jämställdhets- och antidiskrimineringsarbetet. Ambitionen har på avdelningsnivå varit att fokusera på att säkerställa könsuppdelad statistik på samtliga nivåer eftersom brister har identifierats i samband med diverse uppföljningar. Genom att synliggöra faktisk resursfördelning medvetandegörs betydelsen av att beslut på samtliga nivåer i en verksamhet behöver föregås av ett jämställdhetsperspektiv.

Inom ramen för ett projekt inom daglig verksamhet genomförs en jämställdhetsanalys gällande arbetskonsulenternas kartläggningsprocess för tilldelning av plats inom daglig verksamhet. Målet är att öka arbetskonsulenternas medvetenhet och kunskap kring kön/genus i arbetet och i tilldelningsprocessen. Det ska bedrivas genom att synliggöra skillnader och orsaker samt vidta åtgärder för att säkerställa en jämställd tilldelning av platser till daglig verksamhet.

Inom daglig verksamhet är upplevelsen att det finnas ett ökat intresse bland brukarna att prata om jämställdhet och antidiskriminering. Därför har under året dialoger förts kring könsnormer, fördomar och värdegrund utifrån litteratur, filmmaterial och egna upplevelser. Till exempel har brukare erbjudits att gå på Teater Frejas föreställning gällande genusperspektiv, könsroller och sexualitet. Föreställningen följdes upp av samtal kring ämnet. Det blev givande diskussioner där brukarna vågade lyfta personliga tankar och åsikter. Dialogerna kommer att fortsätta framöver.

Det har även skett aktiviteter med medarbetare under perioden. Medarbetare inom daglig verksamhet har deltagit i en föreläsning om funktionsnedsättning och könsdysfori. Föreläsningen har gett medarbetarna en ökad möjlighet att reflektera kring frågorna, vilket skapar ett underlag för dialog framåt. Material har tagits fram till medarbetare om heteronormativitet och diskriminering. Några medarbetare inom daglig verksamhet har under våren utbildat sig till workshopledare inom sexuell hälsa och under hösten anordnade de workshops för medarbetare. Arbetet med sexuell hälsa kommer fortsätta under 2019.

Inom verksamheten för personlig assistans finns en ambition att utveckla samtalsmetodiken för att på arbetsplatsträffar och i medarbetarsamtal ta upp ämnen som diskriminering. Arbetet kommer bland annat att bygga på ett hälsohjul som identifierar hälsofrämjande insatser gällande till exempel aktivitet, sömn, kost, ekonomi och sexualitet. Arbetet är precis påbörjat och fortsätter 2019.

Målområde 5 – En jämlik stad

Kommunfullmäktigemål – Malmöbor med behov av stöd och hjälp ska bemötas med respekt och ges förutsättningar för en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag och i samhället

Kommunfullmäktigemålets inriktning är kärnan i funktionsstödsnämndens verksamhet och uppdrag. Funktionsstödsnämnden har tre nämndsmål kopplade till kommunfullmäktigemålet. Den sammanvägda påverkan av insatserna inom de tre nämndsmålen bidrar i hög utsträckning till kommunfullmäktigemålet. Nämndens insatser bygger på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet, där utvecklingsarbete såsom utökat samarbete med psykiatrin, minskad ohälsa, rehabilitering samt fler i sysselsättning är viktiga fokusområden. Individer inom målgruppen har ofta insatser från både Malmö stad och Region Skåne.

Ett prioriterat område för nämnden är att skapa bästa möjliga samarbete för att kunna tillgodose behoven av vård och stöd, exempelvis har det teambaserade arbetssättet utvecklats både internt och externt.

För att uppnå kommunfullmäktigemålet är inflytande och självbestämmande centralt utifrån nämndens verksamhet. Inom ramen för målområdet innebär det att de individer som finns inom nämndens verksamheter har kontroll över när, hur och vilka insatser som utförs. Nämndens arbete inom målområdet har haft fokus på genomförandeplaner, där en kvalitetshöjning har skett under året. En positiv förflyttning har även skett inom återhämtningsinriktat förhållningssätt, där flera insatser har genomförts, bland annat tillsammans med personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa. De olika insatserna har bidragit till ökad delaktighet och självbestämmande för nämndens målgrupper. Detta bidrar även till en meningsfull tillvaro och känsla av inflytande över sin vardag.

Att personal har rätt förutsättningar för att ge stöd är en viktig del för att uppnå kommunfullmäktigemålet. Funktionsstödsnämnden är en personaltät verksamhet och arbetet inom målområdet nio med att rekrytera och behålla personal är väsentligt för att säkerställa kontinuitet i personalgrupperna vilket påverkar utfallet inom detta målområde. Tillgänglighet är även en viktig aspekt för att leva ett självständigt liv. Det handlar både om tillgänglighet i det fysiska och offentliga rummet och om tillgänglighet till sociala arenor. I detta sammanhang ser nämnden ett behov av att fler aktörer är involverade.

Arbetet inom nämndsmålet bidrar därför direkt till kommunfullmäktigemålet och till FN:s globala mål tre, tio och sexton.

Nämndsmål/bolagsmål:

Malmöbor med insatser enligt LSS ska så långt det är möjligt bestämma över sitt liv.

Arbetet med genomförandeplaner bedöms vara grunden för att uppnå nämndsmålet. Nämnden har under året arbetat aktivt med utvecklingen av genomförandeplaner för att säkra att personer som får stöd, service eller omsorg har delaktighet och inflytande över insatsernas genomförande, vilket är en förutsättning för människors rätt till självbestämmande och integritet.

Ett omfattande arbete har drivits under året för att skapa en tydlig struktur och kontinuitet i arbetet med genomförandeplaner. Det är ett långsiktigt arbete men effekter kan redan ses, såsom en gemensam viljeriktning och att det finns ett större lärande och stöd mellan verksamheterna. Det har skett arbete för att få en kvalitetsförbättring i genomförandeplanerna avseende kommunikativt och kognitivt stöd. Fungerande kommunikation är en förutsättning för delaktighet i vardagsliv och på samhällsnivå. För att en individ ska kunna uttrycka sig och förstå utifrån sina förutsättningar kan det kommunikativa och kognitiva stödet vara avgörande. Behovet av stöd ska framgå i genomförandeplanerna, och nämnden vill fortsätta utveckla och kvalitetssäkra planerna. Kompetens hos personalen är avgörande i detta arbete och för att främja delaktighet och självbestämmande för brukaren. En identifierad framgångsfaktor är omsorgspedagogernas workshops gällande tydliggörande pedagogik, där den förväntade effekten är att medarbetare ska kunna möta brukare på ett bättre sätt. En annan faktor som har spelat stor roll är teknikcoachernas arbete. I de verksamheter som har teknikcoacher eller som använt sig av deras

bedömningar har en ökning av kognitiva hjälpmedel skett, en viktig förutsättning för brukares självständighet och självbestämmande.

Ytterligare en framgångsfaktor för att främja självbestämmande och integritet är arbetet med återhämtningsinriktat arbetssätt som pågår inom verksamheter riktade till personer med psykisk funktionsnedsättning. Arbetssättet handlar om att motivera och vägleda till återhämtning med tillit och tilltro till var och ens förmåga att återhämta sig. Makt och kontroll över sitt liv, egenmakt, är en viktig förutsättning för återhämtning. Under året har särskilda insatser gjorts, där personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa och återhämtning anordnat utbildningar för målgruppen i verksamheten på temat "återhämtning för dig med psykisk ohälsa". Utbildningarna har fått mycket god respons och kommer anordnas vid fler tillfällen.

Målindikator	Utfall	Målvärde
<p>■ Andelen brukare som svarat Alla på frågeställningen "Har du varit med och bestämt vilka som är dina assistenter?" i brukarundersökningen inom personlig assistans</p>	67%	
<p>Kommentar</p> <p>Av de 30 brukare som deltog i undersökningen svarade 77 procent av kvinnorna och 59 procent av männen "Alla". Brukarna har generellt ett stort inflytande över vilka som blir deras ordinarie assistenter, men när det behöver sättas in vikarier med kort varsel har de i nuläget inte så mycket inflytande. Ett arbete behövs framöver för att skapa en större trygghet vid vikarietillsättning.</p> <p>Det är första gången som denna brukarundersökning genomförs inom personlig assistans, därför redovisas inget målvärde eller färgbedömning.</p>		

Åtagande
<p>◆ Brukarens behov av kommunikativt och kognitivt stöd ska tillgodoses. (Avdelning LSS bostäder)</p>
<p>Kommentar</p> <p>LSS-bostäderna arbetar för att samtliga brukares behov av kognitivt och kommunikativt stöd tydligt ska framgå i genomförandeplanen. Under året har de flesta genomförandeplanerna kvalitetsgranskats. Granskningarna har visat på en ojämn kvalitet i genomförandeplanerna. Bland annat framgick det inte i alla genomförandeplaner hur det kognitiva och kommunikativa stödet ska tillgodoses. Under året har arbete skett för att få en bättre och mer jämn kvalitet i planerna, men det är ett gediget arbete som kommer fortsätta även framöver. Här har omsorgspedagogerna en viktig roll.</p> <p>Utöver kvalitetsgranskningen av genomförandeplanerna har även insatser skett för att öka medarbetarnas kompetens gällande kommunikativt och kognitivt stöd inom LSS-bostäderna. I några verksamheter har omsorgspedagogerna anordnat workshops för medarbetarna gällande tydliggörande pedagogik, bland annat utifrån FoU-rapporten "Berättandets kraft". Metoden upplevs vara en framgång, där den förväntade effekten av arbetet är att medarbetare ska kunna möta brukare på ett bättre sätt. Vidare har verksamheterna under året arbetat med att implementera förvaltningens manual för pedagogiska, kommunikativa och kognitiva stöd och hjälpmedel, där målsättningen är att samtliga medarbetare ska vara väl förtrodda med vilka stöd- och hjälpmedel som finns att tillhandahålla inom förvaltningen. Implementeringen av manualen har kommit olika långt, vissa verksamheter arbetar utifrån materialet kontinuerligt, medan andra verksamheter behöver mer kompetensutveckling. Planer finns att under 2019 arbeta fram en förenklad version av manualen.</p> <p>I de verksamheter som har teknikcoacher, eller som använt sig av teknikcoachernas bedömningar, ser avdelningen en ökad användning av kognitiva hjälpmedel. Ett ökat samarbete mellan teknikcoacherna och omsorgspedagogerna är påbörjat och kommer att fortsätta under 2019. Samarbetet med den kommunala och den regionala habiliteringen är också viktigt för att utveckla det kommunikativa och kognitiva stödet till brukarna.</p>
<p>● Öka brukardeltagande på områdena sysselsättning och fritid med fokus på tilltron till den enskildes förmåga till återhämtning. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)</p>
<p>Kommentar</p>

Åtagande

Arbetet på boenden försöker i varje delmoment se brukaren och dess individuella behov, intressen och önskemål och en möjlighet att stärka brukaren. Fritidsintressen ska kännas meningsfulla oavsett om det är styrketräning, trädgårdsodling, bio, Ullaredsbesök eller andra utflykter. IT-utveckling och "platta på recept" förekommer. Utmaningen här har varit att den medarbetare som hade IT-kunskaper har slutat. Idag är det mer regel än undantag att brukare deltar vid rekrytering av tillsvidareanställd personal.

Man använder sig av husmöte, månadsmöten för att fånga upp och stärka brukarna. Matmöten är ett annat forum där man är med och skapar veckomenyer på boendet. Styrkeanalyser och WRAP:en (wellness recovery action plan and rehabilitation) används, dock inte på samtliga boenden ännu. Utmaningarna är många. Medarbetarnas sjukfrånvaro och personalbyten försenar processer så även återhämtningsprocesser. Att göra korrekta bedömningar av brukarens förmågor i det dagliga kräver hög kompetens, något som behöver jobbas vidare på med hjälp av bland annat gap-analyser.

Studiebesök tillsammans med brukare i verksamheter som erbjuder fritidsaktiviteter och sysselsättning har genomförts. Fler planeras. Många brukare känner osäkerhet inför att ingå i ett sammanhang utanför det egna boendet. Ett fortsatt motivationsarbete under 2019 med stor respekt för den enskildes behov och önskemål krävs för att uppnå förändring. Ett ökat antal brukare deltar dock i fritidsombuds nätverket.

◆ **Brukarens behov av kommunikativt och kognitivt stöd ska tillgodoses. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)**

Kommentar

I genomförandeplanen ska det framgå hur brukarens behov av kognitivt och kommunikativt stöd ska tillgodoses. Inom dagliga verksamhet används även en så kallad DV-plan för brukarna, innefattande en detaljerad beskrivning av stödbehov utifrån kommunikation och kognition. Inom avlösar- och ledsagarservice kartläggs brukarens behov av stöd sedan i år i en arbetsplan. Under året har verksamheterna arbetat med att alla brukare ska ha en plan och att det i den tydligt ska framgå behovet av stöd. Många insatser har genomförts under perioden och det har skett en kvalitetsförbättring i genomförandeplanerna när det gäller kommunikativt och kognitivt stöd. Det finns dock ett fortsatt behov av kompetensutvecklande insatser gällande kognition och kommunikation inom samtliga verksamheter för att säkerställa att alla brukares behov av kognitivt och kommunikativt stöd kan tillgodoses.

Under 2018 har flera verksamheter inom daglig verksamhet granskat och ändrat i genomförandeplaner för att beskrivningarna ska bli tydliga i hur stödet ska tillgodoses. Dialogerna har fördjupats och kunskapen kring begreppen kognition och kommunikation har generellt blivit högre bland medarbetarna. Även beskrivningarna i genomförandeplanerna har blivit fler och tydligare. Dock är det ett långsiktigt arbete där det är viktigt att få med kvaliteten i hela den sociala dokumentationen. Arbetet behöver fördjupas och utvecklas ytterligare för att rätt stöd till brukarna ska kunna ges.

Inom verksamheten för stöd och avlastning pågår ett arbete med att utveckla kartläggningsmaterial för tilldelningsprocessen i syfte att säkerställa att kraven utifrån kognitivt och kommunikativt stöd uppfylls. Arbetet pågår med att bland annat upprätta bildstöd som stöd i kartläggningen. Arbetet kommer att fortsätta under 2019.

Inom personlig assistans har förvaltningens manual över pedagogiska, kommunikativa och kognitiva stöd- och hjälpmedel börjat användas under året, vilket ska resultera i att brukarna ska få bättre kommunikativt och kognitivt stöd från medarbetarna.

Medarbetare inom hälso- och sjukvårdsverksamheten skulle under året genomgått en utbildning kring AKK (Alternativ kompletterande kommunikation) i syfte att öka kompetensen bland medarbetare gällande metoder för kommunikativt och kognitivt stöd. Till följd av omorganisationen har utbildningen flyttats till februari 2019.

Nämndsmål/bolagsmål:

Malmöbor med insatser enligt LSS ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.

Genomförandeplaner spelar stor roll för att säkerställa att brukare ska få rätt stöd och förutsättningar till delaktighet och inflytande över sin vardag och som samhällsmedborgare. Arbetet med att granska och kvalitetssäkra genomförandeplanerna under året bedöms generellt ha höjt kvaliteten i planerna men ett stort arbete kvarstår.

Resultatet i indikatorn stärker denna bedömning, då en positiv förflyttning har skett sedan tertiäl 1 men sammantaget är andelen kvalitetssäkrade genomförandeplaner lägre än målvärdet för året. Nämndens målsättning är att 90 % av genomförandeplanerna ska vara kvalitetssäkrade vid årets slut. Under 2018 har 78 % av genomförandeplaner kvalitetssäkrats, vilket motsvarar en måluppfyllelse på 87 %. Detta är en förbättring jämfört med tidigare mätning, då andelen kvalitetssäkrade genomförandeplaner var 43 % i

april, vilket motsvarade en måluppfyllnad på 48 %. Under 2019 kommer en ny mall för kvalitetssäkring och bedömningsgrund utarbetas för att bättre svara mot verksamheternas och brukarnas behov.

Verksamheterna arbetar med flera olika insatser för att främja självständighet, bland annat har en pilotutbildning i social dokumentation/IBIC genomförts. IBIC (individens behov i centrum) är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt som många verksamheter arbetar med eller planerar att införa. Arbetet med IBIC förväntas resultera i att individens delaktighet stärks i utredning, planering, genomförande och uppföljning av insats, men även underlätta samarbetet mellan medarbetaren, brukaren och anhöriga. Det finns vissa utmaningar i förhållande till metoden men arbetet som genomförts under året bedöms ha bidragit till en konstruktiv dialog om syftet och möjliggjort en fördjupning i frågor om delaktighet, självbestämmande och kvalitet. Flera andra metoder används som direkt kommer brukare till del, exempelvis sociala berättelser, motiverande samtal, samtalsmatta och Marte Meo. Upplevelsen är att arbetet med dessa metoder har utvecklats under året till att bli mindre styrande och mer vägledande.

Målindikator	Utfall	Målvärde
◆ Andel kvalitetssäkrade genomförandeplaner	78,32%	minst 90%
<p>Kommentar</p> <p>Under 2018 har 78 % av genomförandeplanerna kvalitetssäkrats, vilket motsvarar en måluppfyllelse på 87 %. En positiv förflyttning har skett under året, då andelen kvalitetssäkrade genomförandeplaner var 43 % i april, vilket motsvarade en måluppfyllelse på 48 %.</p> <p>Totalt har 141 av 167 verksamheter rapporterat på indikatorn. Detta motsvarar 84 % av verksamheterna.</p> <p>Avdelning LSS bostäder: 100 verksamheter varav 81 har svarat. Antalet genomförandeplaner är 568, av dessa är 427 kvalitetssäkrade, vilket motsvarar ett utfall på 75 % (april 28,79 %).</p> <p>Avdelning myndighet och socialpsykiatri: 23 verksamheter varav 17 har svarat. Antalet genomförandeplaner är 147, av dessa är 143 kvalitetssäkrade, vilket motsvarar ett utfall på 97,3 % (april 46,92 %).</p> <p>Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet: 44 verksamheter varav 43 har svarat. Antalet genomförandeplaner är 853, av dessa är 658 kvalitetssäkrade, vilket motsvarar ett utfall på 77,1 % (april 51,89 %).</p>		
■ Andelen brukare som svarat ja på frågeställningen "Kan du göra det du vill med hjälp av dina assistenter?" i brukarundersökningen inom personlig assistans.	83%	
<p>Kommentar</p> <p>77 procent av kvinnorna och 88 procent av männen svarade "ja" på frågan, resten svarade "ibland". Ingen av männen eller kvinnorna svarade "nej" på frågan.</p> <p>Det är första gången som denna brukarundersökning genomförs inom personlig assistans, därför redovisas inget målvärde eller färgbedömning.</p>		
■ Andelen brukare som svarat ja på frågeställningen "Trivs du med dina assistenter?" i brukarundersökningen inom personlig assistans.	83%	
<p>Kommentar</p> <p>77 procent av kvinnorna och 88 procent av männen som deltog i undersökningen svarade att de trivs med sina assistenter. I slutet av undersökningen fanns en fritext-ruta, en tredjedel av brukarna valde att fylla i den. Kommentarererna handlade främst om vikariehantering, bredvidgång, upplärning och assistenternas utbildning. Det är första gången som denna brukarundersökning genomförs inom personlig assistans, därför redovisas inget målvärde eller färgbedömning.</p>		

Åtagande
◆ Ett led i att öka brukarnas kontroll över hur och när stödet ges är att alla brukare har en kvalitetssäkrad genomförandeplan, som har granskats utifrån funktionsstödsförvaltningens beslutade mall. (Avdelning LSS bostäder)

Åtagande

Kommentar

LSS-bostädernas stöd till brukarna ska bygga på respekt för människors integritet och självbestämmanderätt. Den som har fått en insats ska ha möjlighet att vara delaktig och utöva inflytande över hur insatsen genomförs. I det arbetet har genomförandeplanen en viktig roll.

Brukarens delaktighet i arbetet med genomförandeplanen ska skapa trygghet hos brukaren då arbetet ska vara strukturerat och dokumenteras. Brukaren får kontinuitet i insatserna i och med att dessa utförs i enlighet med genomförandeplanen. I genomförandeplanen ska det därför tydligt framgå att brukarna har varit delaktiga och haft inflytande. Den långsiktiga effekt som förväntas är att brukare ska få ökad delaktighet och inflytande över sin vardag.

Under året har LSS-bostäderna arbetat med att kvalitetsgranska genomförandeplanerna. Inom vissa verksamheter är kvalitetssäkringen genomförd, inom andra är den fortfarande pågående. Många verksamheter har upplevt granskningsmallen som svår att följa, under 2019 kommer därför en revidering att ske av mallen för att underlätta arbetet framöver.

Granskningarna har visat att kvaliteten varierar stort, bland annat är målen inte alltid tydliga och det kan saknas information om hur brukaren har varit delaktig i arbetet med genomförandeplanen. För att öka kvaliteten i genomförandeplanerna och i det stöd som brukarna får finns ett behov av att höja kompetensen hos medarbetarna genom utbildning och genom ett vardagsnära stöd från stödpedagoger och omsorgspedagoger som leder det pedagogiska arbetet i verksamheterna. Under året har kompetensutvecklingsinsatser genomförts, men mer arbete behövs framöver.

En pilot har genomförts gällande särskild satsning på utbildning i social dokumentation/IBIC. En rapport av piloten med utvärdering och förslag på framtida struktur är framtagen. Beslut är dock inte taget kring en struktur för den fortsatta organisationen gällande utbildning i social dokumentation.

Att verka för att öka den enskildes inflytande i när, var och hur insatserna ska ges. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Genomförandeplaner uppdateras kontinuerligt. Motivationsarbetet pågår på samtliga boenden att förmå brukaren att ta ännu ett steg i deltagandet och genomförandet. Utmaning finns i att ständigt sträva framåt med en målgrupp vars mående ofta skiftar.

Brukare har deltagit i brukar- och husmöten. Husmöten är antingen på fasta tider eller när brukare påkallar behovet av det. Däremellan sker ett omfattande motivationsarbete. Utmaningen består i att konkret visa för brukaren nyttan av att delta. Brukarmöten fångar upp brukarnas önskemål om aktiviteter. Att upprätthålla engagemanget hos både medarbetare och brukare är en utmaning. Strukturer är på plats men behov av ytterligare implementeringsarbete finns.

Kvalitetssäkring av dokumentation ska genomföras. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Genomförandeplanen är viktig för att brukaren ska få rätt stöd och förutsättningar till delaktighet och inflytande över sin vardag och som samhällsmedborgare. Det pågår ett arbete med kvalitetssäkring av genomförandeplanerna i syfte att säkerställa att de är aktuella, att de är upprättade utifrån brukarens behov och beslut om insatser samt att de utgår från Socialstyrelsens föreskrifter. Omsorgspedagogerna har en viktig roll i det arbetet. Det finns en upplevelse av att granskningarna generellt har höjt kvaliteten i genomförandeplanerna men att ett stort arbete kvarstår.

Egenkontroll inom korttidshemmen har genomförts och visar brister i kvaliteten av genomförandeplanerna. Ett arbete för att utveckla såväl genomförandeplaner som social dokumentation har påbörjats inom korttidshemmen och en pedagogisk samordnare har anställts. För verksamheten avlösar- och ledsagarservice LSS används inte genomförandeplanen utan denna har under året ersatts av en arbetsplan. Anledningen är att genomförandeplanen inte är anpassad för den typ av insatser som utförs av ledsagare och avlösare.

Inom personlig assistans har en omsorgspedagog anställts för arbetet med att upprätta och kvalitetssäkra genomförandeplaner. Det har även skett utbildningar för alla medarbetare gällande genomförandeplaner. Målet var att samtliga brukare som har personlig assistans skulle ha en genomförandeplan innan året var slut. Vid årsskiftet hade 80 procent av brukarna en upprättad plan. Arbetet fortsätter och kommer att vara klart under våren 2019.

Inom daglig verksamhet pågår kvalitetsgranskningen av genomförandeplaner vilket kommer att bli färdigt till våren 2019. Anledningen till att det inte har blivit klart i alla verksamheter under 2019 är bland annat på grund

Åtagande

av hög korttidsfrånvaro och personalomsättning. Granskningarna har generellt ökat kvaliteten i genomförandeplanerna. Dock är återkopplingen efter granskningen viktig för att ett lärande och en förändring ska ske i verksamheternas arbete med genomförandeplaner. I början av 2019 startas ett nätverk för omsorgspedagoger inom daglig verksamhet upp, som bland annat ska arbeta med avvikelshantering, uppföljning av åtgärder och förbättringsarbete.

IBIC (Individens behov i centrum) används inom vissa verksamheter inom daglig verksamhet och andra verksamheter arbetar med att införa det. IBIC är ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt och utgår från individens behov, resurser, mål och resultat inom olika livsområden i dagliga livet. Under året har bland annat DV-planer anpassats utifrån IBIC i en daglig verksamhet. Fler verksamheter kommer att göra det under 2019. Arbetet med IBIC förväntas resultera i att individens delaktighet stärks i utredning, planering, genomförande och uppföljning av insats. Det ska även underlätta samarbetet mellan medarbetarna, brukaren och anhöriga. Vidare möjliggör IBIC att utredningar, och genomförande av insatser, blir mer likvärdiga och rättssäkra eftersom handläggarna och utförarna använder samma arbetssätt och gemensamma begrepp.

Nämndsmål/bolagsmål:

Malmöbor med insatser av socialpsykiatrisk karaktär ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt.

Arbetet inom målområdet bedöms ha medfört en positiv förflyttning. Fokus under 2018 har varit på självständighet, delaktighet och medbestämmande och många insatser har genomförts som stärkt detta arbete. Brukardeltagandet har varit ett viktigt utvecklingsområde, där olika mötesforum och plattformar för dialog har lett till att brukare får möjlighet till att påverka och skapa delaktighet i vad som sker i verksamheten men också att insatserna blir rätt riktade utifrån behov.

En framgångsfaktor som identifierats inom det socialpsykiatriska området är att organisationen har haft ett tydligt och gemensamt förhållningssätt kring återhämtningsinriktat arbetssätt. Inom socialpsykiatrin handlar återhämtning om att hämta ny kraft och att hitta tillbaka till förmågor som man haft tidigare. Arbetet med återhämtning sker utifrån områdena självständigt liv och kognitivt och kommunikativt stöd, där den gemensamma linjen har bidragit till samsyn och helhet, vilket får positiva effekter för brukarna.

Under året har former för samarbetet mellan funktionsstödsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden och psykiatrin kring gemensamma brukare arbetats fram. Det finns behov av att samarbetet utvecklas ytterligare. Tidigare under 2018 identifierades ett utvecklingsbehov av ökad kompetens hos personalen för att i ett tidigt skede kunna identifiera missbruksproblematik samt ha kunskap om var man kan vända sig för stöd. Rutiner har nu tagits fram och medarbetare har större kunskap kring vilka stödinsatser som kan erbjudas den enskilde.

Målindikator	Utfall	Målvärde
■ Andelen brukare/patienter som upplever att deras sociala och praktiska funktioner har förstärkts.		
Kommentar Indikatorn är kopplad till projektet integrerad verksamhet som förvaltningen tillsammans med psykiatrin i Region Skåne beviljats Finsam-medel för. Projektet startade 1 maj 2018. En kvantitativ basmätning sker under perioden september 2018 till och med februari 2019. Första uppföljningen görs 2020/2021, statistik kommer därför inte kunna redovisas till årsanalysen.		

Åtagande

● Utveckla samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen kring brukare med missbruksproblematik. (Avdelning LSS bostäder)

Kommentar

Det finns ett behov av ökad samsyn och samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen kring brukare med missbruksproblematik. Det finns numera utarbetade arbetsformer för samarbetet kring gemensamma brukare mellan funktionsstödsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och psykiatrin. Dock finns ett behov av att samarbetet utvecklas ytterligare.

Åtagande

Under året har arbete skett för att öka kompetensen bland medarbetare för att i ett tidigt skede kunna identifiera missbruksproblematik och ha kunskap om var de kan vända sig för stöd. Rutiner har tagits fram och medarbetare vet nu i större utsträckning var de ska vända sig när behov och samtycke finns.

 Att verka för att öka den enskildes inflytande i när, var och hur insatserna ska ges. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Deltagarråd används på Handkraft för att möjliggöra brukardelaktighet och inflytande i verksamhetsutvecklingen. Deltagarnas kompetens, erfarenhet och intresse är utgångspunkten då arbetsinnehållet i verkstäderna vidareutvecklas. Arbetet har i högsta grad engagerat deltagare och bidragit till pågående verksamhetsutveckling.

Mötesplats Vänkretsen har idag etablerade plattformar/forum för dialog kring verksamhetsutveckling. Månadsmöten och daglig dialog med besökare ger insyn i, och inflytande över, verksamhetens utformning. Handkrafts sysselsättningsverksamhet i lokalen fortgår.

Tidningen Kraftbudets verksamhet utgår liksom tidigare från Vänkretsen. Socialpsykiatrins brukarforum har sina möten i lokalen. Anhörigkonsulent har påbörjat caféverksamhet. Friskvårdklubben genomför skrivar- och målarcirklar i lokalen. Antalet besökare har ökat markant.

Boendestödet har genomfört workshop tillsammans med myndigheten rörande boendestödsuppdraget i syfte att förtydliga vilka insatser som ska ges av boendestödet. Detta har resulterat i ett gemensamt måldokument samt uppstart av en grupp som ska ta fram gemensamma rutiner för boendestödet i avdelningen

Stödhusen har påbörjat husmöten med fika där brukarna ges möjlighet till att vara delaktiga i planerade aktiviteter samt exempelvis inköp av möbler. Brukarna har också erbjudits att delta med till exempel intervjufrågor inför nyanställningar. Deltagandet har varit lågt. Utmaningen ligger i att det är boende för personer med pågående missbruk i kombination med psykisk sjukdom vilket följaktligen leder till att brukarna lägger sitt fokus på missbruket och ofta är alltför påverkade för att delta.

Nobelgården har planerat att påbörja ett arbete med brukardeltagande genom att införa husmöte på plan 2. Fokus kommer att läggas på matsedel, lokaler och aktiviteter. Detta har inte testats under 2018 då målet på grund av andra omständigheter behövdes prioriteras bort.

Målområde 6 – En trygg stad

Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla känna sig trygga och vara säkra såväl i hemmet som i stadens offentliga rum.

Funktionsstödsnämnden har ett nämndsmål som svarar mot hela kommunfullmäktigemålet. Insatserna inom målområdet har haft fokus på att arbeta systematiskt med utmanande beteende och mot våld i nära relationer.

Under året har nämnden påbörjat en långsiktig satsning för bättre stöd vid utmanande beteende. Ibland uppstår situationer där Malmö stad och funktionsstödsnämnden med kort varsel behöver stödja en person med ett allvarligt utmanande beteende. Behovet kan uppstå till följd av förändringar i en brukares livssituation, exempelvis flytt, byte från skola till daglig verksamhet, psykisk eller fysisk ohälsa, eller andra för personen påfrestande omständigheter. Personer vars beteende utmanar organisationen ska mötas med kompetens och ett lågaffektivt förhållningssätt är centralt. Insatser har genomförts utifrån beslutad strategisk handlingsplan, exempelvis studiecirklar, checklistor och kartläggning av kompetensbehov.

Nämndens arbete med att förebygga våld i nära relation för brukare (VIP-programmet) bidrar också till kommunfullmäktigemålet. Under året har en pilot riktad till brukare med intellektuell funktionsnedsättning som har LSS-insats genomförts. Deltagarna genomförde efter programmet en utvärdering och några av effekterna de lyfte var att det var lärorikt, att de lärde sig mer om att hantera sina känslor, att våga prata med olika personer och prata framför andra. VIP-programmet ska fortsätta som ett ordinarie program.

För att kunna identifiera orsaker till upplevd känsla av otrygghet har dialog förts med brukare inom LSS-verksamheterna med utgångspunkt i den brukarundersökning som genomfördes 2017. Placering och utformning av boenden och verksamheter är en viktig del i det trygghetsskapande arbetet. Arbeta pågår med att analysera gemensamma ytor i boendena då otryggheten upplevs som stor där. Nämnden har även

påbörjat ett utvecklingsarbete kring digitala lösningar och välfärdsteknologi för att främja tryggheten, men också bidra till ökad delaktighet och självständighet. Nämnden bedömer att det arbete som genomförts under året bidrar väl till kommunfullmäktigemålet och FN:s globala mål fem, elva och sexton.

Nämndsmål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämnden ska verka för att nämndens målgrupper ska känna sig trygga i det egna hemmet, på sin arbetsplats och i sin omgivning.

Nämnden arbetar förebyggande på olika sätt för att öka tryggheten för målgrupperna, exempelvis genom att arbeta systematiskt med utmanande beteende och mot våld i nära relationer. En gemensam kompetensgrund kring kommunikation och bemötande samt olika metoder och verktyg är en förutsättning för att skapa trygghet för nämndens målgrupper och kunna ge brukaren det stöd som behövs.

Under året har fokus även varit på tekniska hjälpmedel och digitalisering som verktyg för att öka säkerhet, trygghet och tillgänglighet, där teknikcoacherna har en viktig roll

Granskningen av lex Sarah-utredningar visar att majoriteten handlar om våld, exempelvis slag, knuffar och fasthållning. Det kan röra sig både om våld mellan brukare och från brukare mot personal. Utbildningar i lågaffektivt bemötande och andra insatser görs för att skapa större trygghet. Verksamheterna ser också goda effekter av att arbeta med brukare individuellt istället för i grupp, t ex vid matlagning. I det våldsförebyggande arbetet har daglig verksamhet genomfört ett projekt om våld i nära relation och våld i hederskontext. Genom att personal har kunskap och vet hur de ska agera när de misstänker våld i nära relation ökar möjligheterna att se signaler och erbjuda brukaren rätt stöd. Workshops har även anordnats med brukare på temat. Upplevelsen är att det är ett svårt ämne men att dialog och kunskap inom ämnet är viktiga förutsättningar för att frågan ska synliggöras.

Placering och utformning av boenden och verksamheter är en viktig del i det trygghetsskapande arbetet. Arbetet pågår med att analysera gemensamma ytor i boendena då otryggheten upplevs som stor där. Merparten av bostäderna är byggda kring gemensamhetsutrymmet, varför det är viktigt att utforma nya bostäder på ett annat sätt för att undvika konfliktytor. Nämnden ser även ett ökat behov av att skapa bostäder som är anpassade för brukare som blir äldre och utvecklar demenssjukdomar.

Utifrån brukarundersökningen som genomfördes i LSS-boenden 2017 har diskussion förts med brukare i grupp eller enskilt kring rädsla och trygghet med utgångspunkt i frågan ”Är du rädd för någon hemma?”. Utifrån diskussionerna har samtalsstödjare tillsammans med brukare tagit fram förslag på åtgärder. Dialog har också förts i LSS-boendena under året kring trygghet och insatser har genomförts för att öka tryggheten i boendemiljön, detta är ett långsiktigt arbete. Dialogen i verksamheterna är viktig för att komma åt orsakerna till upplevd känsla av otrygghet. Dialog sker även inom ramen för det förebyggande programmet VIP – Viktig Intressant Person, i syfte att minska brukarnas utsatthet och öka den upplevda tryggheten. Arbetet med hur brukare ska motiveras att delta i programmet behöver utvecklas, eftersom verksamheterna många gånger kan se en utmaning i att brukare som upplevs ha ett behov av programmet, inte önskar delta.

Målindikator	Utfall	Målvärde
■ Andelen brukare som svarat Alla på frågeställningen ”Känner du dig trygg med dina assistenter?” i brukarundersökningen inom personlig assistans.	90%	
Kommentar 92 procent av kvinnorna och 88 procent av männen som deltog i undersökningen svarade att de kände sig trygga med assistenterna. Det är första gången som denna brukarundersökning genomförs inom personlig assistans, därför redovisas inget målvärde eller färgbedomning.		
● Bedömning av orsaker till att brukare önskar byta bostad.	Uppnådd	
Kommentar		

Målandikator	Utfall	Målvärde
<p>Det finns många olika skäl till att personer väljer att sätta upp sig på byteskön. Det kan vara allt från bostadskarriär, där man önskar större lägenhet, lägenhet i annan del av staden, balkong/uteplats eller till missnöje med grannar och personal. Det kan också bero på åldrande eller försämrade funktioner som gör att det är svårt att bo kvar i den lägenhet man har idag.</p> <p>BoLSS prioriterar de personer som av fysiska eller psykiska orsaker behöver byta lägenhet. Bytena sker i dialog med handläggare och sektionschef. De personer som av annan anledning vill göra bostadskarriär finns med i resonemangen varje gång en tom lägenhet inkommer om det är så att det inte fördröjer processen.</p>		
<p>Program för att förebygga våld i nära relation för brukare ska införas i pilotform under 2018</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Program för att förebygga våld i nära relation för brukare (VIP-programmet) är genomförd i pilotform. Piloten riktade sig till brukare med intellektuell funktionsnedsättning som har LSS-insats och genomfördes i två grupper, en för kvinnor och en för män. Totalt påbörjade 13 deltagare programmet och 9 fullföljde. Fyra personer hoppade av under programmets gång av olika anledningar.</p> <p>Deltagarna genomförde efter programmet en utvärdering och några av effekterna de lyfte var att det var lärorikt, att de lärde sig mer om att hantera sina känslor, att våga prata med olika personer och prata framför andra. Förvaltningens egen bedömning av VIP-programmet är att det är ett viktigt verktyg för att stödja brukare i att stärka självkänslan och våga sätta gränser men även för att öka medvetenheten om hur en själv agerar mot och tillsammans med andra.</p> <p>En rapport för piloten är genomförd och presenterades för förvaltningsledningen den 14 augusti. Utifrån piloten och dess effekter beslutade förvaltningsledningen att VIP-programmet ska fortsätta som ett ordinarie program i förvaltningen.</p>		
<p>Kvalitativ granskning av utredningar enligt lex Sarah i förhållande till trygghet.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Granskningen omfattar samtliga lex Sarah-utredningar från nämndens arbetsutskott under perioden januari till april 2018 och har genomförts genom textanalys. Av de 36 granskade utredningarna bedöms 22 utredningar röra trygghet (våld, hot, trakasserier och/eller sexuella trakasserier). Av de 22 utredningarna handlar majoriteten om våld, exempelvis slag, knuffar och fasthållning. Det kan röra sig både om våld mellan brukare och från brukare mot personal. I enstaka fall kan det även vara begränsningsåtgärder från personal mot brukare. Resultatet är överlämnat till förvaltningens kvalitetsråd för vidare hantering.</p>		

Åtagande
<p>Främja tryggheten för förvaltningens målgrupper genom förebyggande arbete. (Funktionsstödsnämnden)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Under året har olika alternativ för hur en plan för förvaltningens patientsäkerhetsarbete bör utformas övervägts. I och med införandet av kvalitetsledningssystemet enligt SOSFS 2011:9 i verktyget Stratsys öppnade sig möjligheten att också samla grunderna för förvaltningens patientsäkerhetsarbete i Stratsys. Arbetet med att genomföra detta påbörjades hösten 2018 och förväntas slutföras våren 2019. Ett tydligt samlat och tillgängligt arbetssätt skapas för hela förvaltningen och bidrar till att förvaltningens målgrupper erbjuds en god hälsa och en vård på lika villkor.</p> <p>En strategisk handlingsplan för utveckling av arbetet med personer med utmanande beteende har tagits fram och beslutats av förvaltningsledningen under våren 2018, under hösten har arbetet fortsatt med att ta fram lämpliga aktiviteter. Exempel på pågående aktiviteter är inrättandet av ett stödteam samt att en inventering har genomförts av vilka kompetenser som behövs i olika verksamheter för arbetet. Resultatet av denna kommer ligga till grund för planering av kommande insatser.</p> <p>Ett underlag för en handlingsplan för anhörigstöd i Malmö stads socialförvaltningar har tagits fram av</p>

Åtagande

närståendekoordinatör. Förvaltningarna har därefter valt att hantera det fortsatta arbetet olika. I funktionsstödsförvaltningen har en övergripande handlingsplan för ett anhörigperspektiv i funktionsstödsförvaltningen antagits av förvaltningens ledningsgrupp. Under 2019 kommer arbetet med att implementera handlingsplanen att ta vid.

Förvaltningen har under året arbetat med att implementera och öka förståelsen för rutiner och policys gällande kvinnofrid, skyddad identitet, samt hot och våld i nära relationer. Samtliga förvaltningens chefer har fått en introduktion kring våld i nära relationer, inklusive framtagna rutiner och tillgängligt stöd. Vid samma tillfälle hölls en föreläsning kring innebörden av att leva med skyddade personuppgifter. Ett antal utbildningar och seminarier har hållits för grupper av medarbetare och chefer. Samverkan kring stöd till personer som utsätter och blir utsatta för våld i nära relationer sker med arbetsmarknads- och socialförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. En särskild utbildning för HR-konsulter i de tre förvaltningarna har också genomförts.

● Avdelningen ska öka tillgängligheten, tryggheten och säkerheten i boendena bland annat med hjälp av tekniska hjälpmedel och digitalisering. (Avdelning LSS bostäder)

Kommentar

I brukarundersökningen från 2017 framgick att flera brukare kände sig otrygga i sin bostad. Flera LSS-bostäder har under året fört dialoger med brukarna kring frågan att öka tryggheten. Arbete har även skett för att göra boendemiljön tryggare. Det är dock ett långsiktigt arbete.

De flesta verksamheterna är igång med arbetet att tillsammans med brukare skapa en checklista för överenskommelse i gemensamhetsutrymmen. Dialogen har varit i givande i många verksamheter där checklistan används.

En del i arbetet med att öka tryggheten är pilotprojektet V.I.P-programmet (Viktig Intressant Person) som har genomförts med brukare i några av LSS-bostäderna. Syftet med V.I.P är att den enskilde får en ökad självkänsla vilket därmed minskar risken för destruktiva relationer. Att medvetandegöra känslor, träna på att sätta gränser och lära sig om våldets olika uttryck kan möjliggöra bra val i olika situationer. En utmaning är att de brukare som är i störst behov av insatser inom området ofta inte vill delta.

Tekniska hjälpmedel kan öka tillgängligheten och i viss mån även tryggheten och säkerheten i LSS-bostäderna. I det arbetet har teknikcoacherna en viktig roll. De arbetar bland annat med att kartlägga brukarnas behov av IT-stöd. Under året har LSS-bostäderna arbetat för att ta fram en hållbar struktur för arbetet med teknikcoacher, bland annat har en ny samordnare utsetts och materialet som teknikcoacherna använder när de kartlägger brukarnas behov av IT-stöd har reviderats. Det finns även ett nätverk för teknikcoacherna med syftet att stärka dem i deras arbete med att stödja kollegor och brukare i arbetet med tekniska hjälpmedel. Sex av teknikcoacherna har även gått en utbildning i AKK (Alternativ och kompletterande kommunikation). Under 2018 har 40 LSS-bostäder fått wifi i de gemensamma utrymmena. Målet är att alla LSS-bostäder ska ha wifi och att det även ska finnas i brukarnas egna bostäder.

En stor bredd av aktiviteter har genomförts inom LSS-bostäderna inom ramen för åtagandet att öka tillgängligheten, tryggheten och säkerheten inom LSS-bostäderna. Det är dock ett långsiktigt arbete som kräver många åtgärder, som till exempel wifi till alla LSS-bostäder, fysiska förbättringar i boendemiljön, kompetensutveckling bland medarbetare och arbete med brukarnas självkänsla.

● Kartlägga behovet och möjligheterna att bättre kunna tillgodose omvårdnadsbehov hos brukare med demens, tilltagande fysiska omvårdnadsbehov samt förebygga avhysningar. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Klart 2017. Avrapporterades i årsanalys 2017.

● Öka kunskapen om att upptäcka och hantera våld i nära relationer. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Kvinnor med funktionsnedsättning utsätts i större utsträckning för våld i jämförelse med kvinnor utan funktionsnedsättning. Enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ) är en anledning till det att personer med funktionsnedsättningar ofta är i en större beroendeställning av sina närstående.

Inom daglig verksamhet har under året genomförts ett projekt om våld i nära relation och våld i hederskontext. Syftet med projektet var bland annat att öka medvetenheten, kunskapen och förståelsen hos verksamheterna om förekomsten av våld i nära relation och våld i hederskontext gentemot daglig verksamhets brukare. Genom att medarbetarna har kunskap och vet hur de ska agera när de misstänker våld i nära relation ökar

Åtagande

möjligheterna för att både upptäcka våldet och att erbjuda brukaren rätt stöd. Utbildningar och workshops har genomförts för medarbetare och chefer inom daglig verksamhet. Workshops har även anordnats med brukare inom daglig verksamhet. En handbok har också tagits fram för hur verksamheterna inom daglig verksamhet ska agera när de misstänker våld i nära relation. Upplevelsen är att det är ett svårt ämne, men att dialog, ökad medvetenhet om ämnet och kunskap om vem de kan vända sig till gör att medarbetarna vågar prata om det i en högre utsträckning än tidigare.

Inom verksamheten för stöd och avlastning fanns tidigare planer på att ta fram en rutin för att upptäcka och hantera våld i nära relation som var anpassad för de specifika verksamheterna, men beslut har tagits att använda den förvaltningsövergripande rutinen.

Inom hälso- och sjukvårdsverksamheten har alla medarbetare gått på en föreläsning om våld i nära relation. Syftet var att medarbetarna skulle få en ökad kunskap i ämnet och om hur de ska agera om de misstänker våld i nära relation mot patient/brukare. Information om våld i nära relation finns nu även med på checklistan för nyanställda medarbetare. Under året har det även bestämts att våld i nära relation ska tas upp som dialog årligen i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad

Kommunfullmäktigemål – I Malmö ska alla kunna utvecklas och stärkas med hjälp av ett meningsfullt fritid- och kulturliv.

Funktionsstödsnämnden har ett nämndsmål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Arbetet har utgått från Malmö stads kulturstrategi och varit inriktat på att stärka och säkerställa möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i stadens fritids- och kulturliv utifrån individens egna önskemål och behov samt på jämlika villkor som andra, både som utövare och åskådare.

Nämnden har fokus på att tillgängliggöra fritids- och kulturaktiviteter för att underlätta för personer med funktionsnedsättningar att ta del av stadens utbud. Nämndens insatser under året har varit inriktade på att stärka samverkansstrukturerna med kulturnämnden, brukarorganisationer samt organisationer inom kultur- och fritidsområdet vilket har varit viktigt för att uppnå en positiv förflyttning. Genom att arbetet som genomförts har fokuserat på meningsfull fritid som utgår från självbestämmande och delaktighet bidrar nämnden till kommunfullmäktigemålet.

Nämndsmål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämnden ska arbeta för att samtliga barn, unga och vuxna inom nämndens verksamheter har en meningsfull fritid som utgår från självbestämmande och där individen ges samma möjlighet till delaktighet i stadens fritid- och kulturliv som andra Malmöbor.

Arbetet inom ramen för målområdet är främst inriktat på delaktighet och tillgänglighet till meningsfull kultur och fritid för nämndens målgrupper. En aktiv fritid är viktig för både den fysiska och psykiska hälsan. Att engagera sig i aktiviteter utanför hemmet är även viktigt för den personliga utvecklingen, då det kan bidra till en ökad livskvalitet och skapa delaktighet i samhället.

Många verksamheter arbetar med att underlätta, medvetandegöra och tillgängliggöra aktivitetsutbudet för brukare, och det bedöms finnas behov av att både utveckla och arbeta vidare med befintliga aktiviteter, men även utöka utbudet genom samverkansformer med andra aktörer i staden. Ett exempel är Projekt Näktergalen LSS som sker i samarbete med Malmö Universitet där studenter träffar äldre personer som bor på LSS-boenden i ett socialt sammanhang. Det sker även intern samverkan, där exempelvis flera dagliga verksamheter samarbetar för att tillgängliggöra kulturutbudet i förekommande verksamheter för brukare i andra verksamheter, ett viktigt steg i att öka deltagandet i aktiviteter.

En granskning av genomförandeplaner för barn med fokus på fritidsaktiviteter har genomförts. Granskningen visade att samtliga planer innehöll information om fritidsaktiviteter. Det finns dock behov av att öka kvaliteten på det är skrivet om fritidsaktiviteter och eventuellt sätta fler mål. Oftast fanns bara ett mål om fritidsaktiviteter, i jämförelse med till exempel personlig vård som kan ha två till fyra olika mål.

För målgruppen personer med psykiska funktionsnedsättningar har en kartläggning genomförts som

visade att det är högst sannolikt att mellan 70 - 75 % i målgruppen fortfarande står utanför någon form av aktivitet (arbete, sysselsättning eller studier). Målgruppens behov av aktiviteter är varierande och det behövs en bredd i utbudet, där bland annat mötesplatser fyller en viktig roll. Mötesplats Vänkretsen, som erbjuder social samvaro utifrån brukarnas intresse och önskemål, har utökat sin verksamhet, både ytmässigt och genom samlokalisering av verksamheter och nätverk. Förutom att mötesplatsens utökade fokus bidrar till att främja en aktiv vardag för målgruppen möjliggör även fritidsombuds nätverkets närvaro ett ökat brukarinflytande avseende fritid och kultur.

Förvaltningen har under året deltagit i arbetet med framtagandet av en handlingsplan för Malmö stads kulturstrategi. Under 2018 har en rapport tagits fram avseende förutsättningar för ökad kulturanvändning inom LSS. Arbetet med kulturstrategin kommer fortsätta under 2019.

Målindikator	Utfall	Målvärde
<p> Kvalitativ bedömning av barns genomförandeplaner med fokus på fritidsaktiviteter.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Vid granskningen av barnens genomförandeplaner innehöll alla information om fritidsaktiviteter. Det finns dock behov av att öka kvaliteten på det som står om fritidsaktiviteter och eventuellt upprätta fler mål. Oftast fanns bara ett mål om fritidsaktiviteter, i jämförelse med till exempel personlig vård som kunde ha två till fyra olika mål.</p>		
<p> Kvalitativ bedömning av hur väl mötesplatsen Vänkretsens innehåll motsvarar målgruppens önskemål.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Månadsmötena är tydliga forum för dialog, där besökarna har möjlighet att komma med synpunkter och innehåll i verksamheten. Alla aktiviteter och innehåll planeras gemensamt med besökarna. Besökarna är även delaktiga i genomförande av aktiviteterna, exempelvis quiz, opera, schackturnering och målarcirkel. En del aktiviteter genomförs tillsammans med idéburen sektor. Flertalet uttalar att de är mycket nöjda med både innehåll, bemötande och möjligheten att kunna påverka. Ett fåtal har framfört att de saknar en del tidigare aktiviteter som skett inom ramen för verksamheten till exempel bussresor, bingo och sittgymnastik. Dessa aktiviteter finns i andra kommunala verksamheter och samhällsutbud dit verksamheten väglett dessa personer.</p>		
<p> Granskning av i vilken utsträckning mötesplats Vänkretsen når målgruppen personer med psykisk ohälsa.</p>	Uppnådd	
<p>Kommentar</p> <p>Det har genomförts ett antal aktiva informationssatsningar för att öka medvetenheten om Vänkretsen inom LSS- och SoL-verksamheter och psykiatri. Vidare har ett antal verksamheter bjudits in till studiebesök för nätverkande. Mötesplats Vänkretsen har också möjliggjort för angränsande verksamheter att nyttja lokalerna, till exempel anhörigcafé, brukarforum och fritidskommitté, vilket medfört en ökad spridning av verksamheten. Dessutom har ett samarbete med sysselsättningsverksamheten Handkraft etablerats, vilket innebär att Handkraft har flyttat ut del av sin verksamhet till Vänkretsens lokal och möjliggjort för Vänkretsens besökare att ingå i de aktiviteterna. Denna satsning har medfört att både Vänkretsens och Handkrafts besökare/deltagare har fått tillgång till nya arenor. Antalet besökare har ökat under året, men en regelrätt mätning har ej skett. Däremot får Vänkretsen idag sätta stopp för en del önskemål, då detta inte ryms i lokalen.</p>		

Åtagande
<p> Utveckla/utreda formerna för arbetet med kulturstrategin/kulturfrågor i förvaltningen. (Funktionsstödsnämnden)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har under året deltagit i arbetet med framtagandet av en handlingsplan för kulturstrategi i Malmö stad. Under hösten 2018 har arbetet främst bestått i att ta fram en rapport över samarbetet inom området <i>Ökad kompetens och kunskap inom kulturområdet</i>, avseende förutsättningar för ökad kulturanvändning inom LSS. Rapporten färdigställdes i december 2018. Arbetet med kulturstrategin kommer fortsätta under 2019. Som grund för det fortsatta arbetet inom såväl funktionsstödsförvaltningen som kulturförvaltningen finns ett antal</p>

Åtagande

förslag på aktiviteter framtagna.

Verka för att tillgängliggöra meningsfull kultur och fritid för alla brukare inom avdelning LSS bostäder. (Avdelning LSS bostäder)

Kommentar

LSS-bostäderna har under året arbetat för att underlätta, medvetandegöra och tillgängliggöra aktivitetsutbudet för brukare. Det är extra viktigt för de brukare som saknar sysselsättning om dagarna. En stor del av arbetet handlar om att motivera brukarna till aktiviteter.

Informationsinsatser för att motivera till meningsfull fritid sker genom exempelvis blanketten "Vad ska du göra med din dag", aktivitetspärmar och säsongssamtal. Syftet med säsongssamtalen är att verka för en mer meningsfull fritid och delaktighet för brukarna i deras vardag.

Det finns ett behov av att utveckla och arbeta vidare med befintliga aktiviteter, men även att utöka utbudet genom samverkansformer med andra aktörer i staden. Pågående aktiviteter som sker i samarbete med andra aktörer är exempelvis en målarcirkel som sker i samarbete med Oxiebiblioteket och medverkan i Kultursatsning Malmö 2014–2020, där så kallade Kulturpaddor (iPads) med aktivitetskalender ska bidra till lättillgänglig information för brukare om aktiviteter som erbjuds. Projektet genom kultursatsningen kommer fortsätta även under 2019.

Vid årsskiftet avslutades projektet Näktergalen LSS som har skett i samarbete med Malmö universitet. Projektet syftade till att äldre personer som bor i LSS-bostäder ska träffa studenter från Malmö universitet i ett gemensamt socialt sammanhang. Projektet upplevs som uppskattat av både brukarna och studenterna. Det har skett både enskilda aktiviteter mellan brukaren och studenten och gemensamma aktiviteter för alla. Till exempel har de varit på föreställningen West side story, besökt handikappbadet och besökt en 4H-gård. Vissa studenter har upplevt att det är svårt att motivera brukaren inför aktiviteten men det har avhjälppts av medarbetare på LSS-bostaden som då har tagit en mer framträdande roll. Projektet anses vara lyckat och förhoppningen är att fler ska kunna delta i liknande satsningar framöver.

Skapa fler inkluderande fritidsverksamheter. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Mötesplats Vänkretsen erbjuder social samvaro utifrån besökarnas intresse och önskemål. Förslag på aktiviteter lyfts vid månadmöten. Fritidsombuds nätverket som består av brukare och personal från LSS-boende och boendestöd har regelbundet möten i Vänkretsens lokal. Ett aktivt arbete har medfört att antalet arenor och sammanhang som möjliggör ökat brukarinflytande avseende fritid och kultur har ökat.

En odlingslott har arrenderats dit brukare är välkomna för att delta i odling eller bara sitta i solen och koppla av. Aktiviteten var mycket uppskattad av de brukare som besökte odlingslotten under året.

Ett arbete är gjort med att kartlägga vart brukare med samsjuklighet kan vända sig för delaktighet. Det har varit en stor utmaning att hitta aktiviteter där aktiva missbrukare kan delta. Ett nytt mål gällande implementering kommer att formas kopplat till hälsa 2019. Personligt ombud är klar med denna aktivitet och har framtagit en rutin för delaktighet.

Främja möjligheten till en meningsfull kultur och fritid för alla brukare inom avdelningens verksamheter. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Erbjudanden av kulturaktiviteter genom daglig verksamhet sker efter brukares intresse och önskemål. Verksamheterna ska bidra till att brukarna får kännedom om stadens fritids- och kulturutbud och medarbetarna är generellt mycket aktiva gällande att ge brukarna kännedom om detta. Aktiviteterna speglar ofta pågående kulturhändelser i staden, såsom exempelvis Malmöfestivalen, konstutställningar i samband med konstrundan och olika teaterevenemang.

Verksamheterna inom daglig verksamhet deltar även i olika i samverkansprojekt, exempelvis genom Konstlyftet i samverkan med Malmö Konsthall och olika projekt med Drömmarnas hus. Ambitionen är att det kulturutbud som finns inom daglig verksamhet även ska göras tillgängligt för brukare i andra dagliga verksamheter. Under året har några verksamheter bjudit in brukare från andra verksamheter till bland annat dramaföreställningar, trädgårdsutställningar och TAKK-kören (TAKK - Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation). Arbetet med att erbjuda aktiviteter i andra dagliga verksamheter ska förhoppningsvis leda till att deltagandet vid andra aktiviteter utanför daglig verksamhet också ökar. Dialog förs även om att under 2019 skapa en evenemangskalender där alla verksamheter kan se vad som är på gång i Malmö. Inom daglig verksamhet finns en medveten strategi av att dela med sig av utbudet av aktiviteter, en kanal för det är förvaltningens facebook sida, där daglig verksamhet står för en stor andel av inläggen.

Åtagande

Teater Teamus har under hösten haft sin föreställning "Diva" som bara under november månad besöktes av mer än 500 personer.

Verksamheten för korttidsvistelse, avlösning och ledsagning arbetar för att skapa samsyn och tydliggöra innehåll och förväntningar inom respektive uppdrag. Korttidshemmen arbetar med att upprätta en informationsbroschyr och verksamheten för avlösar- och ledsagarservice har tagit fram en beskrivning av respektive uppdrag. Beskrivningen har kommunicerats med såväl myndigheten som medarbetare och brukare. Verksamheten för personlig assistans informerar om Malmönyckeln i brukarnas informationspärmar och i samband med arbetsplatsträffar.

Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad

Kommunfullmäktigemål – Malmö stad ska skapa en hållbar stadsstruktur för en växande befolkning och fortsätta utvecklas som en attraktiv och tillgänglig stad.

Funktionsstödsnämnden har ett nämndsmål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Nämnden bidrar till kommunfullmäktigemålet och FN:s globala mål elva genom att verka för att målgrupperna inom nämndens verksamheter ska ha tillgång till bostäder av god kvalitet och med en god levnadsmiljö. Wifi är en viktig indikator för god kvalitet då det ger förutsättningar för ökad delaktighet och jämlikhet. Utbyggnad av fast internetuppkoppling och wifi pågår. Inriktningen är en viktig del i kommunfullmäktigemålets intention om en hållbar stadsstruktur för en växande befolkning.

Nämnden ser en utmaning i att kunna tillgodose målgruppernas behov av bostäder. Eftersom samtliga bostäder inom staden inte är tillgängliga för målgrupperna blir utbudet begränsat vilket påverkar brukarnas valmöjlighet. Kön till bostad med särskild service enligt LSS har minskat under året, men det är fortfarande långa väntetider för att få en bostad och även långa väntetider för individer som önskar byta bostad. Olika brukargrupper har olika behov av bostäder, det kan röra sig om bostäder i den täta staden men det finns också behov av bostäder i stimulanpassade miljöer, vilket i nuläget är svårt att tillgodose. Samverkan sker med tekniska nämnden, LiMa, och servicenämnden för att tillgodose behovet av bostäder med särskild service.

Nämndsmål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämndens målgrupper ska ha tillgång till bostad av god kvalitet och med en god levnadsmiljö.

Nämndens insatser inom målområdet fokuserar på god boende- och levnadsmiljö samt kemikaliesmarta verksamheter. Arbetet under året har lett till en positiv förflyttning i förhållande till nämndsmålet. Antal personer med gynnande beslut som väntar på en bostad med särskild service enligt LSS har minskat jämfört med tertial 2. Minskningen kan förklaras med att två nya boendeenheter öppnades under hösten 2018.

Kvaliteten i bostadsbeståndet håller generellt sett en god nivå. Dock finns det fortfarande äldre boenden som är byggda enligt en äldre standard och därför inte lika väl anpassade till olika brukares behov. Under året har ett arbete påbörjats med att identifiera och anpassa bostäder utifrån brukarnas behov, vilket är ett långsiktigt arbete.

När det gäller bostäder är även insatser i form av socialt stöd och stöd i hantering av ekonomi viktiga för att stödja brukaren i att behålla sitt boende. Stödhusen har gjort ett omfattande arbete med att informera och motivera brukare i att få stöd, exempelvis med ekonomi genom att ansöka om god man. En checklista för att klargöra stödbehov är framtagen och en ny boendepplan som tydligare beskriver behov av stöd i boendet har skapats. Boendestöd är betydelsefullt för att kunna bo i en egen bostad och vara självständig. Startboende är också viktigt för att pröva brukarens förmåga att bo själv. Det pågår även ett arbete för att motivera brukare att vid behov använda hjälpmedel.

Vissa av åtagandena har haft ett särskilt fokus på nämndens verksamheter för barn. Bland annat har en inventering gjorts inom området kemikaliesmart verksamhet inom LSS-boendena för barn. Denna visade att boendena i hög grad driver kemikaliesmart verksamhet. Utifrån de förbättringsområden som fanns har en handlingsplan tagits fram. Ett utvecklingsområde är dock miljömärkta kemikalier. Andelen miljömärkta kemikalier i LSS-boendena för barn är 64 %. Kunskapshöjande insatser riktade till medarbetare och chefer har genomförts under hösten, men arbetet behöver fortgå framåt.

Wifi är en viktig indikator för god kvalitet då det ger förutsättningar för ökad delaktighet och jämlikhet. Utbyggnad av fast internetuppkoppling och wifi pågår, och en större satsning på wifi kommer göras 2019.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Antal personer med gynnande beslut som väntar på en bostad med särskild service enligt LSS.	27	högst 25
<p>Kommentar</p> <p>Per den 31 december 2018 är det totalt 27 personer som väntar på LSS-bostad. 9 personer har väntat mer än ett år. Samtliga 9 har tackat nej till en eller flera anvisningar. 12 personer har väntat mer än tre månader men mindre än ett år. 6 personer har väntat mindre än tre månader.</p> <p>Minskningen mellan tertial 2 och 3, från 41 personer till 27, kan förklaras med att två nya boendeenheter öppnades under hösten 2018, Exercisgatan och Elsa Anderssons gata.</p> <p>Flera av de personer som inte kunnat anvisas en fullgod bostad har behov av boende i en stimulanpassad miljö, vilket i nuläget inte finns att erbjuda.</p>		
 Andel verksamheter som har tillgång till fast internetuppkoppling.	88,5%	minst 79%
 Andel verksamheter som har wi-fi.	33,5%	minst 30%
<p>Kommentar</p> <p>Wifi kommer att byggas ut under 2019 till samtliga verksamheter som har möjlighet att få det.</p>		
 Andel kemikalier i LSS-boenden för barn som är miljömärkta.	64%	minst 80%
<p>Kommentar</p> <p>Barnboendena har, via Ekots Marknadsplats, totalt handlat produkter som konterats på kontot för Färger, Kemisk- Tekniska Produkter för 18 201 kr under perioden januari till december. Av dessa har 64 procent varit miljömärkta.</p>		

Åtagande
 Arbeta för att minska användandet av plast och kemikalier i förvaltningens verksamheter. (Funktionsstödsnämnden)
<p>Kommentar</p> <p>Inom området kemikaliesmart verksamhet har en inventering gjorts av vilka kemikalier som finns och används på förvaltningens LSS-boenden för barn. Inventeringen visade att boendena i hög grad bedriver kemikaliesmart verksamhet. Utifrån inventeringen har en handlingsplan tagits fram som innehåller åtgärder avseende kemikalieförteckning och användning av rekommenderade plasthandskar vid hantering av livsmedel. Andelen miljömärkta kemikalier inom förvaltningens barnboenden uppgick till 64 %, vilket indikerar att ett fortsatt arbete är nödvändigt.</p> <p>Ett utskick har gjorts till förvaltningens chefer där statistik kring respektive verksamhets inköp av miljömärkta kemikalier ingick. Syftet var att öka medvetenheten kring miljömärkta inköp samt skapa en dialog på arbetsplatserna.</p> <p>En inspirationsföreläsning riktad till samtliga chefer och medarbetare i förvaltningen har genomförts under hösten. Föreläsningen som hade fokus på kemikalier och plast anordnas i samarbete med Miljöförvaltningen. En förväntad effekt är att kunskapen om kemikalier och plast höjs i förvaltningen och medvetenheten om hållbara val vid inköp stärks. Medarbetarna upplevde att de fick praktiska tips på förändringar de kan göra i sin verksamhet. Då deltagandet på föreläsningen var lågt, bedöms dock effekten inte bli så stor.</p> <p>Den samlade effekten av årets arbete bedöms först kunna ses på längre sikt. Flera verksamheter planerar</p>

Åtagande
aktiviteter 2019 för att höja kunskapen och göra mer kemikaliesmarta val.
<p> Genomföra insatser för att förbättra inne- och utomhusmiljö i förvaltningens verksamheter, med fokus på verksamheter som är riktade till barn. (Funktionsstödsnämnden)</p> <p>Kommentar</p> <p>Aktiviteterna kopplade till åtagandet spänner över ett brett område som innefattar bland annat utbyggnad av wifi och internt nät, belysning och utemiljö. Många av aktiviteterna fokuserar främst på förvaltningens LSS-boenden för barn. En inventering har gjorts som resulterade i en rad önskade åtgärder. Till följd av förvaltningens budgetunderskott prioriteras i nuläget installation och utbyggnad av wifi vilket har installerats på samtliga LSS-boenden för barn. Utbyggnad av wifi på övriga LSS-boenden kommer att påbörjas 2019. Detta är ett långsiktigt arbete som är viktigt bland annat för delaktighet och självbestämmande.</p> <p>Under året har en utredning genomförts avseende möjligheten att byta befintliga ljuskällor till LED-belysning utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. En majoritet av förvaltningens LSS-boenden har vanliga lysrör och att byta till ledbelysning skulle ge en stor miljöeffekt men beräknas kosta ca 70 000 kronor per boende. På grund av förvaltningens ekonomiska läge har byte av belysning inte skett 2018. Utifrån detta behöver förvaltningen föra dialog om hur arbetet ska fortskrida.</p>
<p> Avdelningen ska aktivt verka för att brukarna i LSS bostäder har tillgång till bostad av god kvalitet och god levnadsmiljö. Verka för utbyggnad av wi-fi i LSS bostäder. (Avdelning LSS bostäder)</p> <p>Kommentar</p> <p>Brukare som bor i Malmö stads LSS-bostäder ska ha en bra bostad med hög kvalitet och god levnadsmiljö. Under året har ett arbete påbörjats med att identifiera och anpassa bostäder utifrån brukarnas behov. Detta är dock ett långsiktigt arbete. Det pågår ett motiveringsarbete för att få brukare att vilja ta emot mer hjälpmedel. Där har omsorgspedagogen en viktig roll.</p> <p>Under året har 40 LSS-bostäder fått wifi i de gemensamma utrymmena. Målet är att alla LSS-bostäder i Malmö stad ska ha wifi. Det är viktigt då personer med funktionsnedsättning deltar i mindre utsträckning än andra personer i samhället. De saknar generellt sett riktigt nära vänner och i synnerhet saknar de vänner bland personer som inte har någon form av funktionsnedsättning. Internet är ett redskap som erbjuder ökade möjligheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller delaktighet i samhället då det kan underlätta för att skapa och bibehålla sociala relationer. Vidare har många viktiga servicefunktioner gått över till nätet, till exempel banker, försäkringskassan, arbetsförmedlingen, biljettbokning och nyhetsmedier.</p> <p>LSS-bostäderna arbetar även för att förbättra levnadsmiljön utifrån rapporten "Från ord till handling" i syfte att införa sopsortering. Verksamheterna har kommit olika långt med implementeringen av sopsortering. Några verksamheter inväntar att det ska byggas miljöhus i anknäring till LSS-bostaden så att brukarna ska kunna vara mer delaktiga.</p>
<p> Stödja brukare i att bibehålla sitt boende. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)</p> <p>Kommentar</p> <p>Stödhusen har lagt ett omfattande arbete på att informera och motivera brukare i att få stöd med till exempel ekonomi genom att ansöka om god man. En checklista för att klarlägga stödbehov har framtagits och en ny boendeplan som tydligare beskriver behov av stöd i boendet har skapats.</p>

Kommunfullmäktigemål – Malmö ska vara en hälsofrämjande och klimatsmart stad där det är enkelt att göra hållbara val.

Den nationella folkhälsopolitiken lyfter bland annat boendemiljö, närmiljö och levnadsvanor som avgörande faktorer för att uppnå en god hälsa. Personer med funktionsnedsättning har generellt en sämre hälsa än övrig befolkning. Till exempel är nedsatt psykisk hälsa och dålig tandhälsa mer än dubbelt så vanligt bland personer med funktionsnedsättning än hos övrig befolkning. En stor del av ohälsan hos personer med funktionsnedsättning beror inte på funktionsnedsättningen i sig utan på andra faktorer, bland annat att personer med funktionsnedsättning arbetar i mindre omfattning (vilket särskilt gäller kvinnor), de har i större utsträckning sämre ekonomi, sämre boendemiljöer, mindre inflytande och deltar i mindre utsträckning än andra i sociala aktiviteter. Att målgrupperna lever längre kan vara ett tecken på bättre hälsa.

Funktionsstödsnämnden har ett nämndsmål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Arbetet inom målområdet har främst haft fokus på ett förebyggande arbete för att skapa strukturer för en hälsosam och

miljövänlig vardag. Nämndens verksamheter har arbetat för att minska brukarnas exponering för skadliga ämnen och har under 2018 haft ett särskilt fokus på giftfri miljö. Ett annat viktigt område har varit att höja kunskapen bland medarbetare och brukare när det gäller bland annat hållbar och hälsofrämjande kost samt hållbara inköp. Nämndens bedömning är att de genomförda insatserna bidrar i viss del till kommunfullmäktigemålet och FN:s globala mål elva, tolv och tretton.

Nämndsmål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämndens verksamheter ska vara miljömedvetna och hälsofrämjande där hållbarhet är en del av vardagen.

Nämnden bedömer att en positiv förflyttning har gjorts i förhållande till nämndsmålet, dock är inte målvärdet för inköp av miljömärkta varor uppnått och fler insatser behövs framåt. När det gäller indikatorn för andelen verksamheter som källsorterar så visar hittills genomförd inventering att flertalet verksamheter källsorterar, men att möjligheten att sortera i fler fraktioner är önskvärt. Motiverande arbete är en framgångsfaktor som kan utökas och utvecklas för att skapa ytterligare förflyttning.

Det hälsofrämjande arbetet har fokuserat både på sociala och miljömässiga faktorer. För att främja den fysiska hälsan är rätt bemötande en viktig faktor, något som ställer krav på kunskap om nämndens målgrupper hos andra aktörer som t.ex. vårdcentraler och tandläkarmottagningar. Nämnden håller på att starta upp ett teambaserat arbetssätt både inom förvaltningen och tillsammans med vårdcentralerna. Under året har även olika insatser skett för att öka medarbetarnas kunskaper för att kunna motivera brukarna till miljömedvetna och hälsosamma val. Medarbetare i LSS-bostäderna har en viktig roll att stötta brukarna i val kring kosten. Kostombuden i nämndens verksamheter har en viktig roll i detta arbete. Med syfte att öka brukares och medarbetares intresse för näringsrik kost och kunskap kring kostens betydelse för hälsan har ombuden arbetat med att inhämta och sprida kunskaper samt inspirera och föra dialog kring kost, livsmedel och inköp. Satsningen på hälsofrämjande kost tillsammans med att främja fysisk aktivitet är centralt för att förebygga både fysisk och psykisk ohälsa, exempelvis håller boendestödspersonalen motiverande samtal med brukarna rörande vikten av såväl psykisk som fysisk hälsa. En daglig verksamhet har även arbetat förebyggande med informationsinsatser kring kost och hälsa samt ökat utbudet av grupper med fokus på fysisk aktivitet. Metoden ses som en framgångsfaktor för utveckling och lärande av övriga verksamheter.

Förvaltningens habiliteringsverksamhet har under året vidareutvecklat arbetet med Grön omsorg-naturbaserad habilitering, med insatser i tre LSS-boenden. Syftet är att boendena ska kunna använda sig av sin utemiljö i hälsofrämjande syfte och att utemiljön integreras i det dagliga arbetet. Under sommaren arbetade många LSS-boenden tillsammans med brukarna för att öka kvaliteten i utemiljön i anslutning till bostäderna.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Andel verksamheter som källsorterar.	88%	
Kommentar Förfrågan har gått ut till samtliga sektionschefer. Svar har inkommit från 121 verksamheter. Av dessa källsorterade 99 verksamheter i fler än 3 fraktioner, 8 sorterade i 1-2 fraktioner, 14 källsorterade inte alls. Enligt <i>Avfallsguide för dig som arbetar i Malmö stads verksamheter</i> (framtagen av Malmö stad och VA Syd) ska Malmö stads verksamheter ges möjlighet att källsortera sitt avfall i minst sex fraktioner: matavfall, papper, pappersförpackningar (inklusive wellpapp), plastförpackningar, metallförpackningar och glasförpackningar. Det är första året som indikatorn mäts, därför anges inget målvärde eller färgbedömning.		
 Andel miljömärkta varor.	49%	minst 70%
Kommentar Under perioden januari till december har funktionsstödsförvaltningen gjort inköp via Ekots Marknadsplats på totalt 16,5 mkr. Av dessa inköp har 49 procent varit miljömärkta.		

Målandikator	Utfall	Målvärde
● Antal kilowattimmar (elförbrukning) i förvaltningens lokaler.	1 872 948	högst 1 899 446
Kommentar Utfallet för 2018 är något lägre elförbrukning (ej värme) än för 2017.		
● Antal korta taxiresor (under 4 kilometer).	547	högst 584
Kommentar Indikatorn avser antalet korta taxiresor (under 4 kilometer) under perioden maj till november 2018. Samma period 2017 genomfördes 649 korta taxiresor. Målvärdet på 584 är baserat på 10 procents minskning jämfört med resultatet 2017. Resultatet för 2018 blev 547 resor, vilket motsvarar en minskning med 16 procent. Möjliga förklaringar till minskningen kan vara en varmare sommar samt en ökad miljömedvetenhet till följd av statistikutskick som har gjorts till förvaltningens verksamheter kring gällande riktlinjer, antal genomförda taxiresor samt kostnader för dessa.		
● Andel beställare i Ekot som genomgått utbildning i hållbara inköp under 2018.	100%	minst 80%
Kommentar Under 2018 har ekonomiavdelningen tillsammans med redovisningsenheten, som ansvarar för att utbilda nya beställare, tagit fram ett informationsmaterial om hållbara inköp. Materialet har distribuerats till alla chefer och medarbetare med beställarbehörighet i Ekot. Mailet har skickats till samtliga 331 medarbetare som har beställarbehörighet i Ekot. Dessutom har det skickats till 120 chefer som inte har beställarbehörighet i Ekot. Informationsmaterialet beskriver hur Malmö Stad arbetar med hållbarhetskrav i upphandlingar och hur man konkret går tillväga för att välja miljömärkta produkter i Ekots Marknadsplats.		

Åtagande
● Stabsavdelningarna ska verka för att integrera ett hållbarhetsperspektiv i organisationen med ett fokus på miljö och hälsa. (Funktionsstödsnämnden)
Kommentar I syfte att öka kunskapen om hållbara inköp bland medarbetare och chefer i förvaltningen har ett informationsmaterial tagits fram som dels innehåller övergripande information om upphandling och hållbara inköp, dels en praktisk vägledning i hur man söker och väljer miljömärkta varor i stadens interna marknadsplats. Materialet har distribuerats till samtliga chefer och beställare i förvaltningen. Förvaltningens habiliteringsverksamhet har under året vidareutvecklat arbetet med Grön omsorg - naturbaserad habilitering, som än så länge getts som ett verksamhetsstöd till tre LSS-boenden. Syftet är att man i boendet ska kunna använda sig av sin utemiljö i hälsofrämjande syfte och att utemiljön integreras i det dagliga arbetet. En utmaning i att introducera ett nytt arbetssätt och förhållningssätt i en verksamhet är att det tar tid eftersom det behöver landa hos både brukare och personal, något som kan göra det sårbart vid förändringar i personal och ledning. Avseende dietistverksamheten så har den under året fokuserat på att tillsammans med miljöförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen ta fram en plan för att minska matsvinnet, inledningsvis har detta skett i hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter. En dialog om att tydliggöra dietisternas uppdrag i funktionsstödsförvaltningens verksamheter har inletts.
● Avdelningen ska utveckla brukarnas kunskap om miljömedvetna och hälsosamma val när det gäller kosten. (Avdelning LSS bostäder)
Kommentar Personer med funktionsnedsättningar har generellt sämre kostvanor än övriga befolkningen. Medarbetare i LSS-bostäderna har en viktig roll att stötta brukarna i val kring kosten. Under året har olika insatser skett för att öka medarbetarnas kunskaper för att kunna motivera brukarna till miljömedvetna och hälsosamma val. Aktiviteterna har varit lyckade men arbetet är långsiktigt och kräver fler åtgärder framöver. Kokböcker som är gjorda av en daglig verksamhet i Lomma kommun har köpts in. Kokboken är lättförståelig och pedagogisk och ska förhoppningsvis vara inspirerande för brukarna. Några LSS-bostäder har arbetat med

Åtagande

digitala lösningar, bland annat en app som gör brukarna mer delaktiga i valet av mat. Kostombud finns numera i flera verksamheter. De har som uppdrag att inhämta och sprida kunskaper samt inspirera och föra dialog kring kost, livsmedel och inköp. Syftet är att öka medarbetares och brukares kunskap av kostens betydelse för hälsan. Många verksamheter har under året även haft temadagar där de lagat mat tillsammans, till exempel vegetarisk mat eller mat från olika kulturer. Det finns ett fortsatt behov av fler kostutbildningar för medarbetare och brukare, där motivation och kunskap är i fokus.

Arbete har även skett med att utveckla utemiljön med aktiviteter som naturupplevelser, grön omsorg och odlingslotter. Under sommaren arbetade många LSS-bostäder tillsammans med brukarna för att öka kvaliteten i utemiljön i anslutning till LSS-bostäderna. Bland annat odlade de grönsaker, kryddor och blommor. Utemiljön är många gånger extra betydelsefull för brukare med utmanande beteenden. Grön omsorg är ett verksamhetsstöd från habiliteringen. Under 2018 har några verksamheter påbörjat ett årshjul där de lägger ut pedagogiska aktiviteter för brukarna för alla årstider. Arbetet kommer att fortsätta under 2019.

Inför 2018 fanns förhoppningar om att fler LSS-bostäder skulle bli så kallade Gröna boenden. Det har dock inte skett, bland annat på grund av att de utvalda bostäderna inte blev prioriterade av serviceförvaltningen.

Stödja brukaren i att skapa och upprätthålla vårdkontakter, inom det utbud som finns tillgängligt i samhället, för god hälsa. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Kunskap om SIP (samordnad individuell plan) finns på alla boenden. Brukare har fått information om vad SIP är och varför den behövs. Antalet genomförda SIP:ar hade varit högre om alla bokade SIP hade genomförts. Utmaningen är att ett flertal professionella ska mötas och det är svårt att hitta lämplig tid samt svårt att motivera samtliga samarbetspartners att delta.

Fortsätta arbeta utifrån ett återhämtningsinriktat förhållningssätt för att fånga upp brukarnas önskemål vid behov sker på boendena men har fördröjts något på grund av nya behov som uppstått hos brukarna, främst somatisk ohälsa. Trots detta arbetar alla medarbetare med motivationsarbete för att få fram och fånga upp önskemål från brukare. Det är en utmaning för verksamheterna att hantera att åldrandet och behovet av somatisk vård/ stöd på senare år ökat och att ett flertal verksamheter har svårt att alltid kunna ge det på önskvärd nivå på grund av undermåliga lokaler, exempelvis där det inte går att få in en lift.

Stödhusen har framtagit och implementerat check- och kontaktlista gällande hälsa/ sexuell hälsa. Boendestödspersonalen håller motiverande samtal med brukarna rörande vikten av såväl psykisk som fysisk hälsa. Befintliga vårdkontakter inventeras. Aktiviteten påbörjades hösten 2018 och kommer fortsätta även 2019

Myndighetsenheten sammankallar och deltar frekvent vid SIP-möten, arbetar med SIP i samband med utskrivning från slutenvården, SVU, enligt ny lag om samverkan och samarbetar nära med det gränsöverskridande socialpsykiaritteamet som består av representanter både från funktionsstödsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Detta har lett till ett större helhetsperspektiv för brukarens behov och större flexibilitet i val av insatser i enlighet med uppdrag psykisk hälsa.

Öka kunskapen om och möjligheten att genomföra miljömedvetna och hälsofrämjande val. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Kost är en viktig hälsoaspekt. Under hösten har korttidshemmen kartlagt och uppdaterat sina rutiner och riktlinjer kring kost- och måltidssituationer.

Inom daglig verksamhet är upplevelsen att miljömedvetenheten är generellt hög. Under året har de presenterat flertalet miljöaktiviteter från daglig verksamhet på förvaltningens facebook-sida, i Spaning, i Vårt Malmö och i Miljöläget. Insatser har gjorts för att ytterligare öka kunskapen om miljömedvetna val, bland annat har en av de dagliga verksamheterna ställt ut konst av återvunnet material på en utställning på Form- och designcenter.

En daglig verksamhet har arbetat förebyggande med informationsinsatser kring kost och hälsa samt ökat utbudet av grupper med fokus på fysisk aktivitet. Metoden ses som en framgångsfaktor för utveckling och lärande av övriga verksamheter.

Det är identifierat att insatser behöver ske för att brukare som har stöd av personlig assistans ska uppmuntras till att genomgå hälsoundersökningar. Planeringen för hur arbetet ska ske är dock inte påbörjat och ett samarbete med hälso- och sjukvårdsverksamheten är nödvändigt för att arbetet ska komma igång. Under året har informationsinsatser skett för att medarbetarna ska ha kännedom om att de kan få hjälp av dietister för information om kost, till exempel vid diabetes.

Insatser genomförs även för att förbättra hälsan och öka kunskapen om miljömedvetna val bland medarbetarna. Inom hälso- och sjukvårdsverksamheten pågår ett arbete med källsortering och brukare inom daglig verksamhet har tagit ansvar för att vara behjälpliga med tömning av källsortering som inte finns i byggnaden. Verksamheten arbetar även för att samordna transporter för ett mer miljövänligt resande.

Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor

Kommunfullmäktigemål – Malmö stads medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och ska med hög kompetens och kunskap möta Malmöborna.

Funktionsstödsnämnden har två nämndsmål kopplade till kommunfullmäktigemålet. Inom ramen för de båda nämndsmålen har det under året genomförts många insatser som sammantaget har en stor påverkan på kommunfullmäktigemålet och FN:s globala mål åtta.

Kommunernas LSS-verksamheter liksom vård- och omsorgsverksamheter står inför utmaningar kring kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Samtidigt som efterfrågan på sjukvårds- och omsorgspersonal förväntas öka de kommande åren minskar tillgången på utbildad vård- och omsorgspersonal. Att det finns brist på personal med rätt (grund-)kompetens innebär att konkurrens om personalen råder och här blir det extra viktigt för förvaltningen att hitta nya arbetssätt för att behålla, utveckla och motivera medarbetare och ledare.

Funktionsstödsnämnden är en personaltät verksamhet och gör omfattande insatser för att kunna rekrytera personal med rätt kompetens. För att möta utmaningarna har insatserna under året varit inriktade på bemanningsplanering, heltid som norm, kompetensförsörjning och god arbetsmiljö. Det finns en nära koppling mellan förvaltningens kompetensförsörjning och utbildningsstruktur, bland annat har en utbildningsorganisation upprättats som både ska inrymma introduktions- och kompetensutvecklingsprogram för befintliga och framtida medarbetare. Satsningar som har gjorts under året är också viktiga för att medarbetarna ska ha den kunskap och det stöd de behöver för att känna sig trygga i sitt uppdrag och att för att kunna möta brukarna utifrån deras förutsättningar och behov.

Nämndsmål/bolagsmål:

Alla medarbetare ska ha/erbjudas erforderlig kompetens och förutsättningar för sitt uppdrag.

Nämnden bedömer att en positiv förflyttning har skett i förhållande till nämndsmålet. Nämnden har flera prioriterade insatsområden inom ramen för nämndsmålet och arbetar aktivt med kompetensförsörjning i hela organisationen. Insatserna som görs inom målområdet förväntas leda till att personalen blir tryggare i sin roll och kan kommunicera med brukarna på rätt sätt vilket ger förutsättningar för att brukarna blir mer delaktiga och får ett mer självständigt liv. Det handlar även om att skapa en gemensam värdegrund i verksamheterna som ger effekt på den service som ges till nämndens målgrupper.

Funktionsstödsnämnden är en personaltät verksamhet och är i behov av att rekrytera och behålla personal. Det finns en nära koppling mellan förvaltningens kompetensförsörjning och utbildningsstruktur. Nämnden gör omfattande insatser för att kunna rekrytera personal med rätt kompetens, ge en bra introduktion till nyanställda och genomföra kompetenshöjande insatser för befintlig personal. Förvaltningsledningen har beslutat om funktionsstödsakademien, en ny introduktions- och utbildningsorganisation, som förväntas underlätta utbildningsstrukturen och bidra till förvaltningens kompetensförsörjning genom att på ett systematiskt sätt arbeta med utbildningssatsningar som bygger på kompetensbehov kopplat till brukarens behov av stöd, service och omsorg.

Förvaltningens resultat i medarbetarenkäten HME uppmättes till 77,5 vilket innebär att målvärdet på 79,5 inte uppnåddes. Det är en minskning med 2017, då resultatet var 78,6. Trots detta hade samtliga delområden höga index, som högt räknas allt över 75. Förvaltningens HME-resultat ligger nära Malmö stads värde på 77,9.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro har minskat under perioden maj-december jämfört med 2017, men det är för tidigt att avgöra om det är en minskning som kommer att fortsätta. Det konstateras dock att sjukfrånvaron är fortsatt hög inom vissa verksamheter och det finns behov att göra vidare analyser exempelvis kopplat till avvikelser.

Förvaltningen har beviljats 6,8 miljoner kronor från Europeiska socialfonden (ESF) och är i

planeringsfasen vad avser ett projekt som startar våren 2019. Projektet bygger på utveckling av ett normbrytande arbetssätt och förväntas bland annat bidra till kompetensutveckling för deltagarna samt att den kompetens som finns i förvaltningen tas till vara på ett bättre sätt. Vidare förväntas projektet bland annat möjliggöra en breddad rekryteringsbas.

Målindikator	Utfall	Målvärde	
<p>Resultat av HME (hållbart medarbetarengagemang) i centrala medarbetarenkäten 2018.</p>	77,5	minst 79,5	
<p>Kommentar</p> <p>Under hösten genomförde Malmö stad den årliga medarbetarenkäten. Enkäten bestod av 12 frågor, varav 9 frågor kring områdena styrning, ledarskap, motivation och tre frågor avseende APT, lönesamtal och medarbetarsamtal. Därtill inkluderade funktionsstödsförvaltningen 2 förvaltningsspecifika frågor avseende diskriminering. De som bjöds in att svara på enkäten var de månadsanställda medarbetare som haft en aktiv anställning i minst 6 veckor innan enkätperiodens början.</p> <p>Förvaltningens totala HME-index uppmättes till 77,5 vilket innebär att målvärdet på 79,5 inte uppnåddes. Jämfört med 2017 års HME-värde på 78,6 minskade förvaltningens HME med 1,1 enheter. Trots detta hade samtliga delområden höga index, som högt räknas allt över 75. Motivation var 76,1, Ledarskap 77,8 och Styrning 78,7. 2017 låg HME för motivation på 77,3, ledarskap på 78,5 och Styrning på 80,1. Detta innebär att förhållandena mellan HME 2018 är detsamma som 2017, det vill säga att styrning får högst HME, därefter ledarskap följt av motivation. Det totala HME-värdet 2018 för funktionsstödsförvaltningen var snarlikt det totala HME-värdet för Malmö stad 2018, vilket uppmättes till 77,9. Förvaltningens svarsfrekvens 2018 var 75%, vilket var en minskning med 6% jämfört med 2017 då den var 81%.</p> <p>De förvaltningsspecifika frågorna i årets undersökning handlade om diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna, som enligt lag är förbjuden. Emellertid upplever cirka 4% (ungefär 70 medarbetare) att de blivit diskriminerade utifrån någon av de sju grunderna. Arbetet inom detta område omfattas från och med i år bl.a. av de aktiviteter som förvaltningens ledningsgrupper tagit fram inom ramen för aktiva åtgärder. Till chefernas hjälp finns nu även en verktygslåda för jämställdhets- och antidiskrimineringsarbete tillgänglig.</p> <p>Under vintern 2018 och våren 2019 kommer förvaltningens medarbetare få ta del av resultatet på arbetsplatsträffar. Eventuella åtgärder till följd av arbetet med resultaten tas upp i uppföljningen av SAM på arbetsplatsnivå och den handlingsplan som upprättas i detta arbete.</p>			
<p>Sjukfrånvaro (mäts per yrkeskategori).</p>	7,5%	högst 7,32%	
<p>Kommentar</p> <p>Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen per helår 2018 var 7,5% (av totalt arbetad tid). Målsättningen att sjukfrånvaron skulle vara högst 7,32% under året har därmed inte helt uppnåtts. Den långa sjukfrånvaron (mer än 90 dagar) har minskat med 0,40 procentenheter, men korttidsfrånvaron (0-14 dagar) har istället ökat med 0,32 procentenheter. Jämförelse med helår 2017 går inte att göra, men för perioden maj-december var sjukfrånvaron 2018 (7,15%) lägre än motsvarande period 2017 (7,55%), vilket indikerar att helårstrenden är nedåtgående. Det är framför allt personliga assistenter och stödassistenter som har hög sjukfrånvaro. Det är avdelning LSS bostäder som har den högsta sjukfrånvaron i förvaltningen (8,23%). I majoriteten av yrkeskategorierna har kvinnor en högre sjukfrånvaro än män, vilket även kan ses i andra förvaltningar i Malmö stad.</p>			
Yrkeskategori	Totalt	Kvinna	Man
FSF totalt	7,5	8,1	5,82
Stödassistent LSS	10,07	10,49	8,77
Stödassistent Natt	6,57	6,76	6,17
Aktivitetsledare	8,75	8,09	10,64
Stödpedagog	9,76	9,16	12,1
stödpedagog natt	1,22	1,7	0,32
vårdbiträde	4	3,86	4,17
vårdbiträde natt	X	X	X
Personlig assistent HÖK	8,48	9,72	2,92
Omsorgspedagog	6,4	7,71	3,48

Målandikator		Utfall	Målvärde
Sektionschef	4,38	4,48	4
Biståndshandläggare	2,54	2,78	0,65
Undersköterska	10,34	11,2	3,87
Vårdare	5	5,18	4,39
Arbets terapeut	7,81	5,65	50
Fysioterapeut/sjukgymnast	10,21	11,07	2,16

Frisknärvaro (mäts per yrkeskategori).

74,7%

minst 84,7%

Kommentar

Förvaltningens totala frisknärvaro (det vill säga andelen medarbetare utan någon frånvaro på grund av sjukskrivning) per december 2018 var 74,7%, att jämföras med samma månad 2017 då frisknärvaron låg på 84,7%. Målsättningen om minst 84,7% frisknärvaro har därmed inte uppnåtts. December 2018 var en månad då flertalet infektioner var frekvent förekommande, vilket medfört en lägre nivå av frisknärvaro än tidigare år. Att mäta frisknärvaron månadsvis kan vara svårt, eftersom månader som präglas av infektionssjukdomar snabbt kan sänka frisknärvaron. Variationerna mellan månader kan därmed vara stora, och avspeglar inte till fullo hur medarbetarna mår på sin arbetsplats. Variationerna mellan yrkeskategorier kan bero på att infektioner lättare sprids i vissa verksamheter, och att det kan vara svårt att gå till jobbet med mindre infektioner med tanke på infektionsrisk hos brukare.

Yrkeskategori	Totalt	Kvinna	Man
FSF totalt	74,7	74	77
Stödassistent LSS	69,1	68,8	69,9
Stödassistent Natt	83,6	82,1	86,6
Aktivitetsledare	69	72,6	58,5
Stödpedagog	65,6	66,4	62,9
stödpedagog natt	80,8	77,8	87,5
vårdbiträde	77,4	80	74
vårdbiträde natt	100	100	100
Personlig assistent HÖK	78,4	75,3	90
Omsorgspedagog	78,8	74,1	89,2
Sektionschef	88,6	87,6	92
Biståndshandläggare	80	80	80
Undersköterska	76,3	76,5	75

Antal ofrivilligt deltidanställda.

15

högst 0

Kommentar

Förvaltningen hade vid mätillfället total femton ofrivilligt deltidanställda (12 kvinnor och 3 män), varav en person (kvinna) har varit ofrivilligt deltidanställd under mer än sex månader. 12 anmälningar har inkommit under oktober-december 2018. Enligt riktlinjen önskad tjänstgöringsgrad är ambitionen att medarbetare inom Malmö stad får önskad tjänstgöringsgrad senast 6 månader efter anmälan. Antalet ofrivilligt deltidanställda varierar över tid och förvaltningen arbetar kontinuerligt med de anmälningar om ofrivilligt deltid som inkommer.

Antal praktikanter som förvaltningen tagit emot.

257

minst 150

Kommentar

Målandikator	Utfall	Målvärde
--------------	--------	----------

Funktionsstödsnämnden

Förvaltningen har, enligt inrapporterade uppgifter, under perioden januari – december tagit emot 257 praktikanter (99 kvinnor, 45 män samt 113 praktikanter där kön inte framgår). Målvärdet var 150 praktikanter, vilket innebär att förvaltningen har uppnått det angivna målet.

Praktikanter januari - december 2018	Totalt	Kvinna	Man	Framgår ej
Omvårdnadsprogrammet	181	99	27	27
Barn och fritidsprogrammet	0	0	0	0
Högskola/universitet	36	6	4	26
Åtgärdsanställda	9	3	2	4
Extratjänster	22	10	12	5
Övrig utb./ej angivet	9	1	0	8
Totalt	257	99	45	113

Under 2018 har funktionsstödsförvaltningen successivt implementerat ett IT-stöd för hantering av praktikplatser ("Praktikplatsen.se"). Uppgifterna för helår 2018 är hämtade från såväl Praktikplats som från förvaltningens "Platsbank" där verksamheterna bland annat ska redovisa antalet praktikanter, åtgärdsanställningar, extratjänster. Inte all statistik är könsuppdelad och redovisas här under "Framgår ej".

 Andel upprättade kompetenskort för månadsanställda och tillsvidareanställda medarbetare LSS.	79,45%	minst 100%
---	--------	------------

Kommentar

Av 174 verksamheter har 134 svarat, vilket motsvarar 77 %. I de svarande verksamheterna var totalt antal månads- och tillsvidareanställda inom LSS 1309. Antal upprättade kompetenskort var 1040, vilket motsvarar ett utfall på 79 %.

Avdelning myndighet och socialpsykiatri: 23 verksamheter varav 11 har svarat. Antal månads- och tillsvidareanställda var 95, varav 91 har upprättade kompetenskort. Detta motsvarar ett utfall på 96 %.

Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet: 49 verksamheter varav 46 har svarat. Antal månads- och tillsvidareanställda var 471, varav 336 har upprättade kompetenskort. Detta motsvarar ett utfall på 71 %.

Avdelning LSS-bostäder: 102 verksamheter varav 74 har svarat. Antal månads- och tillsvidareanställda var 722, varav 595 har upprättade kompetenskort. Detta motsvarar ett utfall på 82 %.

Åtagande

Samordning av förvaltningens olika kompetensförsörjningsinsatser. (Funktionsstödsnämnden)

Kommentar

Kompetensförsörjningsarbetet är ett brett uppdrag som sker på alla nivåer i förvaltningen. HR-avdelningen samordnar aktiviteterna i Kompetensförsörjningsplan 2017. Aktiviteterna har skett i olika arbetsgrupper som består av representanter från avdelningarna och omfattar områdena: *attrahera, rekrytera, introducera, utveckla/motivera och avsluta*. Från och med 2018 finns en heltidsresurs på HR-avdelningen som arbetar med att samordna och driva förvaltningens övergripande kompetensförsörjningsarbete. Vidare har det tillsatts en övergripande styrgrupp för kompetensförsörjningsarbetet, vilket förväntas vidareutveckla arbetet och skapa en bredare förankring. Ett ökat fokus på förvaltningens kompetensförsörjningsinsatser förväntas i sin tur bidra till att förvaltningen blir en attraktiv arbetsgivare som med rätt kompetens möter dagens behov och framtidens utmaningar.

För att locka nya medarbetare till att arbeta i förvaltningen är det viktigt med marknadsföring av förvaltningen och dess arbetsgivarvarumärke (employer branding). I detta arbete ingår exempelvis samarbete med andra förvaltningar, utbildningsanordnare m.m. Bland annat har samarbetet med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen inom ramen för "Malmö behöver dig" bidragit till att antalet sökande till förvaltningens

Åtagande

sommarrekrytering ökade jämfört med föregående år. På längre sikt bedöms kampanjen bidra till att fler erfarna medarbetare söker sig till förvaltningens verksamheter genom att förvaltningen blir synliggjord i regionen. Det pågår ett nära samarbete mellan HR och kommunikationsavdelningen vad gäller kompetensförsörjnings- och rekryteringsinsatser samt rekryteringskanaler. Funktionsstödsförvaltningen har under året varit aktiv på sociala medier såsom Facebook och LinkedIn. Förvaltningens arbete med informationsspridning om verksamheterna och förvaltningens olika uppdrag på LinkedIn har även uppmärksammats och förvaltningen erhöll pris på den Malmö stad övergripande employer branding galan.

Det har under året pågått arbete med uppbyggnaden av förvaltningens nya introduktions- och utbildningsorganisation. Genom att systematiskt arbeta med introduktions- och utbildningsinsatser, som bygger på kompetensbehov kopplat till brukarens behov av stöd, service och omsorg, förväntas det sammanhållna arbetet på sikt ge effekt på förvaltningens förmåga till god kompetensförsörjning. Förvaltningen kan bli en mer attraktiv arbetsgivare genom att medarbetarna erbjuds en god introduktion och fortbildning samt att det skapas en bättre överblick över medarbetarnas kompetens. Under hösten har fokus varit att utveckla den webbaserade introduktions- och utbildningsmodulen.

Förvaltningen har beviljats 6,8 miljoner kronor från Europeiska socialfonden (ESF) och är i planeringsfasen vad avser ett projekt som startar våren 2019. Projektet bygger på utveckling av ett normbrytande arbetssätt och förväntas bland annat bidra till kompetensutveckling för deltagarna samt att den kompetens som finns i förvaltningen tas till vara på ett bättre sätt. Vidare förväntas projektet bland annat möjliggöra en breddad rekryteringsbas.

Satsningarna som görs inom kompetensförsörjningsområdet bedöms bidra till en lärande organisation där kunskapsöverföring är en naturlig del, vilket i sin tur skapar ett mervärde för förvaltningens medarbetare och brukare. Genom att också kontinuerligt arbeta med ständiga förbättringar och omvärldsbevakning förväntas förvaltningen bli en mer attraktiv arbetsgivare. Åtagandet anses ha bidragit till måluppfyllelse i förhållande till aktuellt nämndsmål och anses således fullföljt, men det finns också stora kompetensutmaningar och det krävs kontinuerligt arbete, utveckling och ständiga anpassningar inom området.

Driva och samordna utvecklingsarbetet med att främja goda arbetsvillkor i förvaltningen. (Funktionsstödsnämnden)

Kommentar

Det pågår flera aktiviteter inom ramen för aktuellt åtagande. Åtagandet har en nära koppling till exempelvis arbetet med antidiskriminering och likarätt, kompetensförsörjning och minskad sjukfrånvaro.

Under året har bland annat beslut tagits att integrera arbetet med den årliga rapporten personalstatistik ur ett jämställdhetsperspektiv med processen för aktiva åtgärder. Arbetet förväntas underlätta för cheferna att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter.

Årets medarbetarenkät inkluderade förvaltningsspecifika frågor om diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Resultatet visar att det finns medarbetare som upplever att de utsatts för diskriminering. Arbetet inom detta område omfattas främst av aktiva åtgärder och som stöd har det tagits fram en verktygslåda för jämställdhets- och antidiskrimineringsarbete.

Det har under året ägt rum forskningscirkel med olika yrkesfunktioner för att stärka deras profession. Uppföljning av forskningscirkelarna har skett och det konstateras att de bidragit till en fördjupad kunskap. Bland annat lyfts vikten av att förtydliga roller, skapa organisatoriska strukturer för det pedagogiska arbetet och en tydlig ansvarsfördelning.

Det sker ett kontinuerligt arbete med ledarutveckling, bland annat genom ledarutvecklingsprogrammen Nutida ledare och Erfarna ledare. De förväntade effekterna av programmen är bland annat att cheferna får personlig utveckling och en ökad förståelse för rollen som chef och ledare, utvecklas i sitt ledarskap och förmågan att leda i förändring, vilket i sin tur ger goda effekter för medarbetarna.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro har minskat under året i förhållande till 2017, men det är för tidigt att avgöra om det är en minskning som kommer att fortsätta. Det konstateras dock att sjukfrånvaron är fortsatt hög inom vissa verksamheter och det finns behov att göra vidare analyser exempelvis kopplat till avvikelser. Det har under året pågått ett arbete med att systematiskt genomföra rehabiliteringsinsatser som syftar till att fånga upp sjukfrånvaron i ett tidigt skede. Det har exempelvis startat ett samarbete med Försäkringskassan som förväntas bidra till att tidigare kunna göra hållbara planer för återgång i arbete samt att korta tiden för sjukfrånvaro. Vidare erbjuds utbildningstillfällen för chefer som syftar till att fånga upp medarbetare som befinner sig i riskzonen för sjukskrivning till följd av arbetsrelaterad psykisk ohälsa. En förbyggande insats för medarbetare som befinner sig i riskzonen för sjukskrivning på grund av psykisk ohälsa är möjligheten till deltagande i förvaltningens hälsogrupp.

Effekterna av nämnda utvecklingsarbete förväntas främja goda arbetsvillkor och ha positiva effekter för både medarbetare och brukare genom exempelvis ökad jämställdhet och ökad kontinuitet. Åtagandet anses ha

Åtagande

bidragit till måluppfyllelse i förhållande till aktuellt nämndsmål och anses således fullföljt, men det krävs kontinuerligt arbete och utveckling inom området.

Kompetenshöjande insatser ska genomföras för att medarbetare och chefer bättre ska kunna anpassa kommunikation och kognitivt stöd till brukarnas behov. (Avdelning LSS bostäder)

Kommentar

Under året har LSS-bostäderna genomfört kompetenshöjande insatser för att medarbetare och chefer bättre ska kunna anpassa det kommunikativa och kognitiva stödet efter brukarnas behov. Mycket har gjorts under året, men fler kompetenssatsningar behövs framöver.

Omsorgspedagogerna och teknikcoacherna har en viktig roll i arbetet med att anpassa det kommunikativa och kognitiva stödet efter brukarens behov. Omsorgspedagogerna ska handleda och ge stöd till övriga medarbetare. Då det under året i vissa verksamheter funnits brist på omsorgspedagoger, bland annat på grund av vakanta tjänster, har det inte funnits möjligheter att genomföra så många kompetenshöjande insatser som planerat.

Under året har en del LSS-bostäder anordnat tematräffar som handlar om uppföljningar, utbildningar om kommunikativt stöd, förhållningssätt, bemötande och utmanande beteende. Utbildningar har även skett kring bland annat autism, lågaffektivt bemötande, metodiken samtalsmatta, social dokumentation och digitala hjälpmedel. Verksamheterna har även arbetat med Socialstyrelsens kunskapsstöd "Delaktighet och inflytande i arbetet med genomförandeplaner".

Skapa utbildningsplan. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Kompetenshöjningsbehov är inventerat och satsningar påbörjade medan framtagande av kompetenskort försenats på LSS-boendena, Nobelgården och för personligt ombud. Detta är framflyttat till 2019. Stödhusen har gjort kompetenskort och implementering sker under 2019.

Samtliga handläggare erhåller från september 2018 handledning i grupp med fokus på ärendehandledning samt stöd i processen med fokus på förbättringsförslag, stresshantering och grupphandledning. Arbetet kring kompetensförsörjningsplanen fortskrider och tvärgrupper tillsammans med handläggare på hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har skapats för att arbeta fram modell för mentorskap, introduktionsplan och vidare kompetensutveckling. Under 2018 har samtliga handläggare som genomfört MI (motiverande intervju) steg 1 nu gått MI steg 2.

Avdelningens enheter ska identifiera kompetenser, genomföra kompetenssatsningar och främja kompetensutbyte i syfte att vara en lärande organisation. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Inom daglig verksamhet, stöd- och avlastningsverksamheten, kontaktpersonsverksamheten och hälso- och sjukvårdsverksamheten arbetar man för att skapa en organisation som kontinuerligt lär av sina erfarenheter i syfte att lösa uppgifterna på ett bättre sätt. Kompetensutbyte ska främjas för att sträva efter ett helhetsperspektiv och en stödjande laganda.

Inom daglig verksamhet fokuserar kompetensförsörjningsarbetet på att använda interna kompetenser för olika typer av kompetenshöjande insatser. Till exempel genomfördes en workshop i våras utifrån metoden Marte meo. Workshopen finns nu tillgänglig för hela förvaltningen. Flera verksamheter har kontinuerligt metodworkshops eller andra insatser där medarbetare höjer varandras kompetens. Även insatser där medarbetare och sektionschefer är med i andras verksamheter för att bidra med sin kompetens har ökat. Vissa verksamheter har börjat med gemensamma planeringsdagar. Fokus fortsätter vara delaktighet, utmanande beteende, lågaffektivt bemötande, IBIC och kommunikation och kognition. I det långsiktiga arbetet är det viktigt att hålla kvar samma tema för att implementeringen av den nya kunskapen ska kunna ske. Förhoppningen är att samarbetet och kompetensutbytet ska resultera i att medarbetarnas kompetens ökar och att brukarna inom daglig verksamhet får ett större aktivitetsutbud och fler sociala sammanhang som på sikt kan öka både delaktighet och samhällsdeltagande. Dock är det ett långsiktigt arbete och kräver uthållighet och kreativitet för att det ska hålla över tid.

Inom verksamheten för stöd och avlastning har kompetenskort upprättats för samtliga månadsanställda medarbetare och chefer. Kompetenskorten ska följas upp årligen vid medarbetarsamtalen.

Verksamheten för personlig assistans har under året genomfört ett antal kompetenshöjande insatser för medarbetarna. Bland annat har utbildningssatsningar kring nerv- och muskelsjukdomar som är vanligt bland verksamhetens målgrupp genomförts. De har även gått utbildningar i dokumentation och genomförandeplaner och om digitalisering av redovisningen till Försäkringskassan.

Åtagande

Inom hälso- och sjukvårdsverksamheten har en inventering av den formella kompetensen genomförts. Kompetenskort kommer att införas under 2019. Verksamheten för sjuksköterskor har implementerat ett beslutsstöd för bedömning av förändring av patienternas hälsotillstånd vid kontakt med läkarstöd i Region Skåne, vilket innebär utbildningar och kompetenspåfyllning för medarbetarna.

I samarbete med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och Malmö universitet har två uppdragsutbildningar riktade till fysioterapeuter, arbetsterapeuter och sjuksköterskor genomförts under hösten. Utbildningen är på avancerad nivå och syftar till att ge ökad kompetens inom de hälsotillstånd som är vanligt förekommande inom kommunal hälso- och sjukvård. Två medarbetare inom rehab har gått en utbildning i Danmark om sittersymposium med syftet att öka kompetensen rörande optimal sittställning för brukare som sitter i rullstol.

Nämndsmål/bolagsmål:

Funktionsstödsnämnden ska minska andelen timavlönade timmar och antalet timavlönade medarbetare till förmån för tryggare anställningsformer

Nämnden arbetar brett med olika insatser för att både minska andelen timavlönade timmar och antalet timavlönade medarbetare till förmån för tryggare anställningsformer, dock har detta inte lett till önskad förflyttning i förhållande till nämndsmålet.

Antalet timavlönade har ökat något jämfört med föregående år. Andelen timavlönade timmar i förhållande till den totala närvaron (alla medarbetare) har ökat något jämfört med 2017, dock har en minskning skett jämfört med föregående tertial. Både andelen heltidsanställda medarbetare och andelen timavlönade timmar har ökat under 2018. Detta kan förklaras av att förvaltningens totala antal medarbetare har ökat samt att flera nya verksamheter har startat. I vissa verksamheter kan en minskning av antalet timavlönade timmar ses. En anledning är att flera LSS-bostäder har samarbetat i syfte att täcka upp vid korttidsfrånvaro och arbetstopp, vilket minskat behovet av att ta in vikarier.

Nämnden beslutade i mars om en handlingsplan för heltid som norm, vilken beskriver övergripande projekt i förvaltningen. Handlingsplanen omfattar delmål för 2018 och flera heltidsprojekt har kommit igång. Det har därtill startats projekt som inte fanns med i nämndens beslutade delmål. Andelen heltidsanställda har ökat (+ 3,6 %) och 70 % av de anställda har heltidsanställning. Samtidigt har andelen timavlönade och andelen utförda timmar av timavlönade ökat.

Det är en utmaning för nämnden att genomföra resan mot heltid inom befintlig budgetram. Det ställer krav på kostnads- och behovsanalyser samt en sammanhängande behovs-, bemannings och schemaplanering. Utgångspunkten är budget i balans, kvalitet och kontinuitet i varje heltidsprojekt. Det har under året genomförts en kartläggning avseende verksamheternas behov av arbetstidsmodeller och IT-stöd. Det konstateras att befintliga arbetstidsmodeller och IT-stöd inte möter de behov som finns. Till följd av detta har det inletts ett samarbete inom Malmö stad och framförallt med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen för att intensifiera framtagandet av nya arbetstidsmodeller, men också IT-stöd.

Vikariebanken har målet att flera vikarier ska kunna arbeta i olika verksamheter och att förvaltningen på så vis kan minska antalet timavlönade medarbetare, vilket medför ett bättre nyttjande av timavlönade samt att nyrekryteringsbehovet minskar. Det sker en kontinuerlig matchning av de behov som inkommer till Vikariebanken. Det finns behov att göra en genomlysning av de timanställda i förvaltningen totalt samt var timmarna utförs.

En viktig del i arbetet är omvärldsbevakning och internt nätverksarbete inom Malmö stad för att ta del av hur andra arbetar med heltid som norm. De vidare effekterna av de insatser som sker förväntas påverka såväl medarbete som brukare positivt genom exempelvis ökad jämställdhet och ökad kontinuitet. Åtagandet anses ha bidragit till måluppfyllelse i förhållande till aktuellt nämndsmål och anses således fullföljt, men det krävs kontinuerligt arbete och utveckling inom området innan de faktiska effekterna syns.

Målindikator	Utfall	Målvärde
 Andel timavlönade timmar.	13,1%	högst 10%
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningens timanställda stod för 13,1 % av den totala tiden för arbetad tid under 2018. Eftersom förvaltningen trädde i kraft den 1 maj 2017 sker jämförelse med perioden maj - december. Andelen timavlönade var under perioden maj - december 2018 13,5 %. Motsvarande siffror för 2017 var 12,4 %. Jämförelseperioden är inte helt rättvisande då antalet timanställda sommarvikarier ingår i underlaget (exklusive juni - augusti är siffran 12,5 % för 2018 och 12,5 % för 2017). Antalet timavlönade har ökat med 33 personer (till 791) jämfört med föregående år.</p> <p>Både andelen heltidsanställda medarbetare och andelen timavlönade timmar har ökat under 2018. Detta kan förklaras av att förvaltningens totala antal medarbetare har ökat samt att flera nya verksamheter har startat.</p>		
 Antal timavlönade medarbetare	766	högst 650
<p>Kommentar</p> <p>Indikatorn utgår från antalet medarbetare i vikariebanken. Det finns även timavlönade medarbetare i verksamheterna som inte ingår i vikariebanken. I mätningen för 2018 finns både aktiva och inaktiva timavlönade med i mätningarna. I december 2018 fanns det 766 timavlönade medarbetare i vikariebanken, och det är dessa medarbetare som framgår av utfallet för 2018. Det konstateras således en ökning i förhållande till ingångsvärdet på 750 medarbetare i början av 2018. Inräknat de timavlönade medarbetarna i verksamheterna är det totala antalet timavlönade medarbetare 791.</p> <p>Antalet timavlönade medarbetare som finns tillgängliga i vikariebanken och som bokas varje månad ligger under målvärdet på 650, medan totala antalet ligger över målvärdet. Ett genomsnitt under 2018 visar att det i snitt bokades 569 medarbetare varje månad, medan det i snitt fanns 773 timavlönade registrerade i vikariebanken. Antalet inaktiva medarbetare är få varje månad och rör inte statistiken nämnvärt. Inaktiva innebär att medarbetaren själv inte är aktiv (tillgänglig) i vikariebanken eller att den inte blivit bokad under en period. Vidare är det mellan 150 - 200 aktiva vikarier som inte bokas under en genomsnittlig månad, det motsvarar ungefär en vikarie per verksamhet. Flertalet bokas mindre än 80 timmar per månad.</p>		

Åtagande
<p> Stödja verksamhetsavdelningarnas arbete med heltid som norm samt att minska andelen timavlönade timmar och timavlönade medarbetare. (Funktionsstödsnämnden)</p>
<p>Kommentar</p> <p>Stabsavdelningarna har en viktig roll med att stödja verksamhetsavdelningarnas arbete med heltid som norm samt att minska andelen timavlönade timmar och timavlönade medarbetare, bland annat genom att bidra med kunskap om eller utveckling av arbetstidsmodeller, avtalsmodeller, avtalstolkning samt personalekonomi och budgetplanering. En medarbetare har i uppdrag att ha ett samlat grepp om åtagandet ur ett HR-perspektiv, vilket bland annat förväntas bidra till att förvaltningen ökar farten i arbetet och får fler kända arbetstidsmodeller. Vidare skapas bättre möjlighet att tillvarata erfarenhet från andra verksamheter.</p> <p>Nämnden beslutade i mars om en handlingsplan för heltid som norm, vilken beskriver övergripande projekt i förvaltningen. Handlingsplanen omfattar delmål för 2018 och det konstateras att flera heltidsprojekt har kommit igång. Det har därtill startats projekt som inte fanns med i nämndens beslutade delmål. Det konstateras att andelen heltidsanställda har ökat (+ 3,6%) och 70 % av de anställda har heltidsanställning. Samtidigt har andelen timavlönade och andelen utförda timmar av timavlönade ökat.</p> <p>Det är en utmaning för förvaltningen att genomföra resan mot heltid inom befintlig budgetram. Det ställer krav på såväl kostnads- som behovsanalyser och det krävs att hela organisationen ställer om från en deltid- till en heltidsorganisation. Det konstateras att projekterings- och implementeringstiden är viktig vad avser uppstart av projekt, men den är även tidskrävande. Uppstarten av ett heltidsprojekt tar minst sex månader från det att förprojekteringen är klar.</p> <p>Modeller är under utveckling. Det är nödvändigt att organisationen ställer om till en sammanhängande behovs-, bemannings och schemaplanering innan en ny modell tas i bruk. Utgångspunkten är budget i balans, kvalitet och kontinuitet i varje heltidsprojekt. Det har tillsatts en arbetsgrupp som tittar på kostnader och projektstyrningar inom projekten. Arbetet sker i samverkan mellan verksamheten, ekonomiavdelningen, HR och kommunikation.</p> <p>Samarbeten måste till mellan arbetsplatser som helst ligger i närheten av varandra och verksamheterna ska gärna ha likartat kompetensbehov, likaväl som medarbetarna behöver känna trygghet i befintlig kompetens. Samtidigt får inte verksamheterna vara för lika eftersom det då finns en risk att deras personalbehov är lika vid samma tidpunkt. Arbetssätt och rutiner ska samordnas och vara kända.</p>

Åtagande

Det har under året genomförts en kartläggning avseende verksamheternas behov av arbetstidsmodeller och IT-stöd. Det konstateras att befintliga arbetstidsmodeller och IT-stöd inte möter de behov som finns. Till följd av detta har det inletts ett samarbete inom Malmö stad och framförallt med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen för att intensifiera framtagandet av nya arbetstidsmodeller, men också IT-stöd. Chefer såväl som medarbetare behöver verktyg och god kunskap inom området. För att möta behovet har det tagits fram ett utbildningspaket och ytterligare material kommer arbetas fram under 2019. Vidare har kontakt inletts med IT-leverantören (genom Malmö stad) avseende bemanningsverktyg, samverkan sker främst med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen.

Vikariebanken har målet att flera vikarier ska kunna arbeta i olika verksamheter och att förvaltningen på så vis kan minska antalet timavlönade medarbetare, vilket medför ett bättre nyttjande av timavlönade samt att nyrekryteringsbehovet minskar. Det sker en kontinuerlig matchning av de behov som inkommer till Vikariebanken. Det finns behov att göra en genomlysning av de timanställda i förvaltningen totalt samt var timmarna utförs.

En viktig del i arbetet är omvärldsbevakning och internt nätverksarbete inom Malmö stad för att ta del av hur andra arbetar med heltid som norm. De vidare effekterna av de insatser som sker förväntas ha verkan på såväl medarbetare som brukare genom exempelvis ökad jämställdhet och ökad kontinuitet. Åtagandet anses ha bidragit till måluppfyllelse i förhållande till aktuellt nämndsmål och anses således fullföljt, men det krävs kontinuerligt arbete och utveckling inom området innan de faktiska effekterna syns.

Revidera och implementera handlingsplan för minskning av andelen timavlönade för tryggare anställningsvillkor. Utveckla arbetet med heltid som norm. (Avdelning LSS bostäder)

Kommentar

Inom LSS-bostäderna sker olika utvecklingsarbeten för att minska andelen timavlönade till förmån för tryggare anställningsvillkor samt för att utveckla arbetet med heltid som norm.

Schemaläggning och samarbete över verksamhetsgränserna är viktiga delar. Projektet med gemensam personalplanering mellan Lindeborgsgatan och Esperantogatan har fungerat bra och förslaget är att det ska bli permanent under 2019. Även andra LSS-bostäder samarbetar och medarbetare kan vid behov arbeta på det andra LSS-bostäder, till exempel för att fylla upp bemanningen vid arbetsplatsträffar och planeringsdagar. De arbetar även med gemensamma scheman mellan bostäderna. Det har resulterat i att behovet av timvikarier har minskat på de arbetsplatserna under året. Brukarna blir tryggare när det är medarbetare på plats som de känner igen och som använder sig av samma arbetsmetoder och förhållningssätt.

Flera verksamheter har infört en tidbank vilket kan leda till en minskad andel timavlönade medarbetare och en ökad möjlighet till ökad sysselsättningsgrad. Vidare har pooler skapats för att minska andelen timavlönade.

Arbetet fortsätter under 2019. Ett projekt kring en gemensam personalplanering ska starta upp och ett bemanningsteam tillsätts för att minska andelen timavlönade och för att dra ner på fyllnad och övertid.

Se över organiserandet av vikarietillsättning. (Avdelning myndighet och socialpsykiatri)

Kommentar

Samtliga verksamheter följer befintliga riktlinjer gällande tillsättning av vikariat.

Verksamheter belägna i närheten av varandra samarbetar bemanningsmässigt för att minska behovet av timvikarier. Rutin för att alltid boka personalpoolen i första hand är införd. Personalpool utökad till att omfatta även natt. Alltid erbjuda månadsanställning vid längre vikariat.

Hitta strukturer som bidrar till trygga anställningsformer och minskad sjukfrånvaro. (Avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet)

Kommentar

Psykisk ohälsa är den vanligaste sjukskrivningsorsaken i Sverige. Förvaltningens chefer har en viktig roll i arbetet med att minska riskerna för sjukskrivning bland medarbetarna. Under hösten har cheferna inom daglig verksamhet, personlig assistans, hälso- och sjukvårdsverksamheten samt avlösar- och ledsagarservice kompetensutvecklats i sitt ledarskap utifrån bland annat tydlighet i uppdrag, psykisk hälsa, en god arbetsmiljö, en ökad delaktighet och kommunikation med medarbetare med mål att bidra på ett positivt arbetssätt framöver.

Inom delar av daglig verksamhet har en hög sjukfrånvaro identifierats. Under 2019 kommer en fördjupning att göras för att minska frånvaron inom de verksamheterna.

Under hösten har arbete skett för ökad tydlighet i rehabiliteringskedjan och för att utveckla innehållet i arbetsplatsträffarna kopplat till det systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet är att ge cheferna ökade möjligheter att skapa arbetsplatser där medarbetarna upplever arbetet mer positivt, vilket kan bidra till ett mer hälsofrämjande arbetsliv. Målet med arbetet är vidare en ökad möjlighet till verksamheter där brukarna trivs och kan utvecklas.

Åtagande

Inom verksamheten för stöd och avlastning har en ny rutin för bemanning vid korttidshem LSS arbetats fram och implementerats. I samband med budgetarbetet för 2019 har det skapats ekonomiska förutsättningar för en bemanningspool inom korttidshemmen. För avlösar- och ledsagarservice LSS har under hösten påbörjats ett arbete för att undersöka möjligheten att förenkla administrationen kring de månadsavlönade medarbetarna. Även frågan om kostnader och hantering av arbetstid då brukaren avbokar insatsen har lyfts. Planeringsarbetet pågår med det geografiska teamet för de så kallade korta insatserna. Det arbetet kommer att påverka bemanningsplaneringen och öka förutsättningarna att nyttja resurserna effektivt.

Inom personlig assistans har det under året arbetats för ett nära ledarskap, tydliga rutiner, meningsfulla arbetsplatsträffar och regelbundna utbildningsinsatser som ska gynna trivsel och frisknärvaro på arbetsplatsen.

Inom hälso- och sjukvårdsverksamheten har under året pågått ett aktivt arbete för att rekrytera och behålla legitimerad personal. Verksamheten har lyckats rekrytera det antal medarbetare som behövs men behöver arbeta för att det ska hålla över tid. Checklistor är framtagna för introduktionen av nya medarbetare och det finns planer för att införa mentorer för att kvalitetssäkra introduktionen av nya medarbetare.

Hälso- och sjukvårdsorganisationen har varit hårt belastad under året. Rekryteringsproblematik samt avsaknad av struktur och samsyn har bidragit till en dålig arbetsmiljö. De insatser som har genomförts för att skapa en bättre arbetsmiljö inom hälso- och sjukvårdsverksamheten har inte varit tillräckliga. En struktur i organisationen, en tydligare styrning och ett arbete med en framtida samsyn är på god väg att ta form. Flera insatser krävs för att förebygga sjukfrånvaron och ett aktivt arbete krävs även med att åtgärda och följa upp de handlingsplaner som har tagits fram för den psykosociala och fysiska arbetsmiljön.

En utmaning för framtiden är att vidareutveckla organisationen genom tillitsbaserad styrning, delaktighet hos medarbetare och en möjlighet att utvecklas i sin yrkesroll med målet att både rekrytera och behålla kompetent personal.

Uppdrag - Hälsa, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden ges i uppdrag att arbeta med kontinuiteten gentemot brukarna och minska antalet timvikarier till förmån för tryggare anställningsformer.

Funktionsstödsförvaltningen arbetar aktivt med området och har ett nämndsmål med samma inriktning som uppdraget. Utvecklingsarbetet omfattar processer inom rekrytering av nya medarbetare, planering och organisering av kärnprocesser, styr- och ledningsprocesser samt intern och extern samverkan. Inom ramen för detta arbete har det inrättats olika projekt/ arbetsgrupper som består av medarbetare från olika avdelningar inom förvaltningen och fackliga representanter. Inom nämndens verksamheter pågår exempelvis följande projekt och arbetsgrupper som fokuserar på heltid som norm:

- Projekt bemanningsteam
- Arbetsgrupp brukarorienterad schemaläggning
- Gemensam personalplanering Lindeborg/Esperantogatan
- Partgemensam idégrupp
- Projekt sektionschef som samordnar korttidsbemanningen
- Projekt sammanhållen schemaplanering på tre LSS-boenden
- Sammanhållen personalplanering projekt Draken

Projekten och grupperna har kommit olika långt, emellertid har andelen tillsvidareanställda inom funktionsstödsförvaltningen som innehar en heltidsanställning ökat med 3,6 %.

Uppföljning av verksamhet

Viktiga händelser

Funktionsstödsnämnden bildades den 1 maj 2017 och ansvarar för insatser till barn och vuxna inom ramen för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), insatser inom socialpsykiatri till vuxna samt insatser till barn med fysiska funktionsnedsättningar eller svår somatisk sjukdom. Som vårdgivare ansvarar funktionsstödsnämnden för kommunal hälso- och sjukvård till nämndens målgrupper. Självbestämmande, delaktighet och möjlighet att delta i samhället på lika villkor är prioriterade frågor för nämnden. Det handlar om likvärdig service och likvärdigt stöd oavsett var individen bor i staden. I fokus är att få en bättre helhetssyn på individen som tar avstamp i god hälsa, rätt boende, arbete och sysselsättning, delaktighet samt att utveckla välfärdsteknologi för mer självbestämmande.

Funktionsstödsnämnden har under 2018 genomfört en ny process för målarbetet. Utifrån nämndens mål har respektive avdelning tagit fram egna åtaganden, för att bättre kunna spegla verksamhetens behov och utmaningar. På enhets- respektive sektionnivå bryts åtagandena sedan ner i aktiviteter respektive delaktiviteter. Den nya processen bygger på att skapa starkare delaktighet och ägandeskap och att medarbetarnas kunskap tas tillvara i alla steg, vilket är en utveckling mot en mer tillitsbaserad styrning och mindre detaljstyrning. Nytt för 2018 är också att samtlig planering och uppföljning i förhållande till målkedjan sker digitalt.

Malmö stads omorganisation som trädde i kraft i maj 2017 har gett fortsatt effekt även 2018, vilket påverkat verksamhet och ekonomi. Arbetet med att kvalitetssäkra verksamheterna har pågått under året.

Funktionsstödsnämnden identifierade inför 2018 även en del utmaningar och tog fram tillhörande planerade förändringar för att möta utmaningarna. Som exempel på utmaningar inför budgetåret kan nämnas ökade volymer inom personlig assistans LSS, ökat behov av utbyggnad, meningsfull sysselsättning för brukare med insatser enligt LSS och SoL, kompetensutveckling och kompetensförsörjning, heltid som norm och minskad andel timavlönade timmar. Planerade förändringar är genomförda eller befinner sig i införande fasen.

Funktionsstödsnämnden har under 2018 arbetat kontinuerligt med utmaningen avseende hållbar ekonomi, framförallt för HSL-verksamheten, personlig assistans LSS och LSS-boenden.

Funktionsstödsnämnden arbetar förebyggande och för en förstärkt brukarsamverkan

Brukarsamverkan och delaktighet

Det tidigare planeringsarbetet har under året resulterat i konkreta satsningar när det gäller brukarsamverkan och brukarinflytande, förebyggande åtgärder och ökad långsiktighet i stödet, med syfte att ge nämndens målgrupper goda möjligheter till självbestämmande, delaktighet och självständighet.

Brukarsamverkan sker enligt en struktur som tagits fram gemensamt av brukarorganisationer, brukare och funktionsstödsförvaltningen. En gång om året hålls ett brukarråd som planeras gemensamt av funktionsstödsförvaltningen och organisationerna. Brukarrådet är även öppet för Malmöbor som inte är knutna till en förening.

Samverkan med brukarorganisationerna sker också på avdelnings-, enhets- och sektionnivå. Inom respektive verksamhetsavdelning finns en utsedd kontaktperson som ska vara länken mellan organisationerna och avdelningarna för att ge stöd och slussa frågor rätt.

Personer med funktionsnedsättning röstar i lägre utsträckning och är underrepresenterade i de folkvalda församlingarna. Funktionsstödsförvaltningen har bland annat på uppdrag av funktionsstödsnämnden under året arbetat på flera olika sätt med att öka målgruppens möjligheter till delaktighet, med fokus på de allmänna valen som ägde rum i september 2018.

Förvaltningen arrangerade valverkstäder, tog fram valguider på lätt svenska, material med bildstöd och material för synskadade samt valaffischer med tillgänglighetsinformation. Dessa insatser publicerades på Komin, Malmo.se och funktionsstödsförvaltningens facebookside. Ett utskick med valaffischer gick ut till dagliga verksamheter och boenden inom LSS och socialpsykiatri. En sida på Komin, delaktighet och demokrati, skapades.

Ett facebook konto, facebook.com/funktionsstod, har startats för att öka möjligheterna till insyn och delaktighet i förvaltningens verksamhet. Ett första nummer av förvaltningens tidning Funktion Malmö, som vänder sig till alla som har ett intresse av funktionsstödsfrågor, har getts ut.

Mötesplatser

Inom det socialpsykiatriska området finns det ett behov av att stärka ställningen på arbetsmarknaden och förbättra möjligheterna för personer med psykisk funktionsnedsättning att få arbete eller tillgång till meningsfull sysselsättning. Personer inom LSS personkrets 3 är inte berättigade till daglig verksamhet och det finns brist på sociala arenor och utbud för målgruppen. Nämnden har mötesplatsen Vänkretsen som är öppen för målgruppen och har även ett nära samarbete med stiftelsen Fontänhuset som erbjuder stöd och bedriver arbetsinriktad social rehabilitering för personer som har eller har haft kontakt med någon form av psykiatrisk behandling.

Nämnden har även verksamheten Handkraft som erbjuder arbetsinriktad verksamhet till personer med psykisk funktionsnedsättning. I Handkrafts lokaler finns sex olika verkstäder som har möjlighet att ta emot cirka 100 deltagare. De sex verkstäderna som deltagarna kan arbeta i är textil, köket, kopiering och montering, fixargruppen, cykelverkstad samt snickeri. 2018 har inneburit stora förändringar med siktet inställt på att främja deltagarnas inflytande vid verksamhetens utveckling. Två nya grupper har bildats, infogruppen och deltagarrådet. Handkraft har också inlett ett samarbete med mötesplats Vänkretsen som vänder sig till samma målgrupp.

Arbete har pågått under året med att utveckla utbudet och insatserna ytterligare för att förbättra livskvaliteten för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten har arbetat för att förstärka brukarmedverkan och samverkan med idéburna sektorn. Fokus har legat på att kartlägga utbudet som idéburna sektorn har till målgruppen och på att utveckla samarbetet rörande sysselsättning och fritidsaktiviteter. I slutet av oktober bjöds Malmöbor och idéburna organisationer in till en workshop på temat ökat medborgarinflytande i socialpsykiatri. Arrangemanget vände sig särskilt till personer med erfarenhet av psykisk ohälsa/psykisk funktionsnedsättning – egen eller som närstående samt till idéburna organisationer som ger stöd och driver viktiga frågor inom socialpsykiatri.

Utveckling av arbetet med personer med utmanande beteende

Inom ramen för den strategiska handlingsplan för utveckling av arbetet med personer med utmanande beteende som är framtagen under året, genomförde funktionsstödsförvaltningen ett 20-tal olika konkreta aktiviteter under hösten. Syftet är att ge bra stöd och service till de Malmöbor som har rätt till insatser enligt LSS och SoL så att de kan leva ett liv med god kvalitet.

En aktivitet hösten 2018 var studiecirkel om stöd till personer med utmanande beteenden för medarbetare inom LSS bostäder och korttidsverksamheten. Personer med kognitiva funktionsnedsättningar behöver ett samordnat stöd för att förebygga att de utvecklar ett utmanande beteende. Studiecirkelarna innebär ett strukturerat, verksamhetsnära stöd som ger redskap att arbeta med sitt eget bemötande i arbetet med brukarna, men även för att bygga upp en kompetens som håller i situationer som utmanar verksamheterna.

Andra aktiviteter är bland annat checklistor om psykisk och somatisk ohälsa som medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) tar fram och ska bli tillgängliga för alla verksamheter framöver. Checklistorna blir ett konkret verktyg för verksamheterna i det förebyggande arbetet gällande brukarnas hälsa, för att öka möjligheterna till att de erhåller adekvat vård och att det erbjuds stödinsatser som motsvarar behovet.

Ett annat exempel på aktiviteter är att cheferna i funktionsstödsförvaltningen har inlett en dialog för samverkan för utveckling av sammanhållet stöd till brukare.

Införandet av **stödteam** är en annan satsning som funktionsstödsförvaltningen arbetar med för att på ett bättre sätt möta personer med utmanande beteende. Det kan handla om en förändrad situation för brukare som redan finns i verksamheten eller om brukare som flyttar in till ett befintligt boende och under en tid behöver förstärkt stöd. Stödteamet består av två delar, ett konsultativt team och ett operativt team. I det konsultativa teamet finns tillgång till personer och yrkeskategorier som kan handleda och konsultera personalen, såsom sjuksköterska, arbetsterapeut och omsorgspedagog. Det operativa teamet består av stödassistenter, stödpedagoger och omsorgspedagoger med särskild kunskap och erfarenhet av målgruppen.

Att använda stödteam kan även ses som ett förebyggande arbete som kan medföra positiva effekter både för brukare, medarbetare och ekonomi.

Brukare med behov av boende enligt socialtjänstlagen (SoL) erbjuds plats i Malmö

Nämnden arbetar för att ett antal av de personer som idag har extern plats enligt SoL erbjuds plats i Malmö. Flera av de personer som har en extern plats enligt SoL har haft det i flera år, deras behov består främst av bostad, boendestöd samt social samvaro.

Genom sammanhållen planering kring brukaren, där exempelvis personal från boendestöd, mötesplats och Handkraft ingår kan ett paket sys ihop anpassat utifrån brukarens behov. Denna typ av lösning är även mer resurseffektiv än vad externa placeringar är.

Under månaderna maj-augusti 2018 fokuserade biståndshandläggare på uppföljning av personer som bor på externa SoL-boenden. Syftet med uppföljningarna var att identifiera brukare som kan och vill flytta tillbaka till Malmö.

I början av 2019 startar ett nytt SoL boende med åtta lägenheter. Syftet är att kunna erbjuda boende till brukare som annars skulle varit hänvisade till externa platser samt i lämpliga fall kunna låta de brukare som idag har en extern plats återvända till Malmö.

Det finns ett pågående fördjupat samarbete med psykiatri i Malmö bl.a. genom Finsam projektet och FACT- modellen (Flexible Assertive Community Treatment) som kan förebygga externa placeringar.

Myndigheten

Sedan omorganisationen 2017 har förvaltningens myndighet arbetat med att säkra kvalitén på utredningarna och uppnå en hög grad av effektivitet för att minska handläggningstider. Detta arbete har fortsatt under 2018. Vid omorganisationen överfördes ett stort antal ej behandlade ansökningar om personlig assistans LSS från stadsområdena till funktionsstödsförvaltningen. En del av ansökningarna hade ankomstdatum under 2016 och redan väntat upp mot ett år på hantering. Under senare hälften av 2017 startades en assistansgrupp som prioriterade att handlägga dessa ansökningar. Från 2018-01-15 har assistansgruppen utökats genom en omorganisation på enheten och består nu av tolv handläggare som arbetar utifrån uppgjord prioriteringsordning.

Vikten av handläggning med barnets bästa i fokus med möjlighet för barn och unga att i så hög grad som möjligt kunna vara delaktiga i samtliga beslut som tas kring dem står i fokus och genomsyrar arbetet. Utbildning inom området barnrätt har genomförts under våren 2018 för att säkerställa att detta alltid sker i samtliga beslut som rör barn och unga.

I januari 2018 trädde en ny lag i kraft som reglerar samordningen vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, lag 2017:612. Lagen reglerar samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från slutna vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den landstingsfinansierade öppna vården samt reglerar kommunens betalningsansvar för vissa utskrivningsklara patienter.

Den nya lagen bygger på att så kallade SIP-ar (samordnad individuell plan) ska göras inför utskrivning vid behov eller efter utskrivning om det bedöms vara möjligt för den enskilde att komma hem och få SIP gjord i efterhand. Kommunen har i och med den nya lagen färre dagar på sig att ta hem brukarna efter sjukhusvistelse men lagen innebär även ett större ansvar för framförallt primärvården och öppenvårdspsykiatrien som ska sammankalla till SIP och utse en primär vårdkontakt för den enskilde. Den nya lagen har krävt ett nytt arbetssätt för förvaltningens SVU-team (samverkan vid utskrivning) och en utökad beredskap för att snabbare ta hem brukare från sjukhuset, arbetet har gett resultat.

Den 1 juli 2018 trädde den nya förvaltningslagen i kraft. En nyhet är att medborgarna kan kräva att ett ärende avgörs snabbare genom införandet av så kallad dröjsmålstanan. Dröjsmålstanan innebär att den som har inlett ett ärende kan begära att myndigheten ska avgöra ärendet om detta inte har avgjorts i första instans efter sex månader. Myndigheten ska inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran.

I enlighet med den nya förvaltningslagen ska funktionsstödsförvaltningens myndighet i ansökningsskedet informera om sina beräknade handläggningstider. Syftet är att den enskilde ska informeras om ett ärende väntas bli väsentligt försenat och anledningen till detta. För att bedöma vad en väsentlig försening är måste förvaltningen ha ett riktmärke för handläggningstiden. Funktionsstödsförvaltningen har satt fyra månader som riktmärke för sina utredningar.

Vidare har tolkning och översättning blivit en uttrycklig rättighet enligt den nya förvaltningslagen. En parts rätt att bli informerad om hur ärendet handläggs har stärkts. Dessutom har motivering av besluten förbättrats. Det har införts även mer heltäckande bestämmelser om när en myndighet får ändra ett beslut och uttryckliga bestämmelser om vilka beslut som får överklagas.

Insatser enligt LSS

Personlig assistans

Vägledande domar i Högsta förvaltningsdomstolen (HVD) de senaste åren har påverkat Försäkringskassans bedömning när det gäller begreppet ”grundläggande behov” hos personer som ansöker om personlig assistans och därmed rätten till statlig assistansersättning.

Det sker en ökning av volymer när det gäller personlig assistans LSS vilket har ett tydligt samband med Försäkringskassans åtstramningar kring beslut om personlig assistans enligt SFB med statlig assistansersättning. Funktionsstödsnämnden identifierade ökade volymer inom personlig assistans LSS och andra LSS-insatser till följd av Försäkringskassans förändrade praxis som en ekonomisk utmaning inför 2018.

Den 1 april 2018 trädde vissa förändringar i socialförsäkringsbalken i kraft som innebar bl.a. att Försäkringskassan tillfälligt stoppade två-årsomprövningar av rätten till assistansersättning.

Trots positiva lagändringar bedömdes effekten av senare tids åtstramningar kvarstå och belasta nämndens budget negativt. En anledning till detta var att de senaste årens förändringar som skett i Försäkringskassans bedömning av rätten till assistansersättning medfört att brukare i större utsträckning vänder sig till kommunen för att ansöka om personlig assistans och andra kompletterande insatser.

Nämnden prognostiserade i delårsrapport 1 2018 en negativ budgetavvikelse för personlig assistans LSS till följd av ökade volymer. Kommunfullmäktige tilldelade funktionsstödsnämnden 60 000 tkr i tillfälligt utökad kommunbidrag 2018 för att finansiera prognostiserat underskott avseende personlig assistans (KF 180619–20).

Även andra LSS insatser som kommunen beviljar till personer som fått avslag om statlig assistansersättning har genererat kostnader för nämnden. Dessutom skapade den ökade mängden ansökningar ett behov av att bemanna upp med biståndshandläggare inom myndighetsfunktionen.

När det gäller utförandet av personlig assistans enligt SFB då brukaren valt kommunen som utförare möter verksamheten ekonomiska och därmed kvalitetsmässiga utmaningar. Uppräkningen av timbeloppet avseende assistansersättning från Försäkringskassan sker årligen och har tidigare legat i nivå med löneökningen och övrig uppräkningskostnader inom Malmö stad. Beslut togs på riksnivå om att uppräkningskostnaden för Försäkringskassans timbelopp skulle sänkas till 1,4 procent per år fr.o.m. 2015. Därefter sänktes uppräkningskostnaden ytterligare till 1,04 procent 2017. För 2018 var uppräkningskostnaden återigen 1,4 procent. Detta innebär en successiv urholkning av verksamhetens ekonomiska medel i förhållande till de årliga löneökningarna. Det uppstår ett gap som ökar för varje år. Att ekonomiskt kompensera gapet genom att årligen minska personalkostnaderna är inte genomförbart då verksamhetens uppdrag är att verkställa de timmar personlig assistans som Försäkringskassan beslutat om.

Andelen beslut om insatsen personlig assistans SFB som är förlagda med flera korta insatser under ett dygn har ökat de senaste åren. Det är en utmaning att utföra dessa insatser med god kvalitet, god kontinuitet på personal, bra arbetstider och framför allt blir kostnaderna höga. Där det är möjligt har verksamheten samarbetat med hemtjänsten inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen samt med nattteamet inom LSS-boenden. Införandet av ett geografiskt team för utförandet av korta insatser förväntas bli en bra lösning både ur ett ekonomiskt och ett kvalitetsmässigt perspektiv.

När brukare av något skäl avslutas i verksamheten eller hamnar på sjukhus, behöver personal skyndsamt erbjudas lämpligt, nytt arbete. Här krävs en snabbare process än i många andra verksamheter, eftersom intäkten från Försäkringskassan försvinner direkt dagen efter att brukaren avslutas. Att utveckla bra samarbetsformer med andra verksamheter gällande hantering av övertalig personal är avgörande.

LSS-boenden

897 personer hade per 31 december 2018 en bostad med särskild service enligt LSS 9§8 eller 9§9, varav 15 hade en extern plats. Ytterligare tolv personer har anvisats och tackat ja till LSS-bostad under hösten, inflytning sker efter årsskiftet.

I de fall brukarens behov inte kan tillgodoses inom Malmö stads LSS-boenden kan en extern plats bli aktuell, t. ex. handlar det om personens behov av stimuleringspassad miljö. Projektering finns för boenden av den här sorten i Malmö, men enligt planen kommer nämnden kunna erbjuda ett antal platser först under 2020.

Under året har flera verksamheter inom LSS-boenden för personkrets 1 och 2 haft inflyttningar av personer med ett betydande behov av stöd och service, större än vad som kan tillgodoses med befintliga personalresurser på LSS-boendet. För att hålla en god kvalitet på insatserna, samtidigt som arbetsmiljön måste säkras, följer en rad resurskrävande insatser. Det innebär att verksamheterna på ett antal boenden varit i behov av att skapa team kring brukare samt säkra det pedagogiska arbetet genom att tillsätta nya kompetenser, som till exempel omsorgspedagog.

Förutom att tillse att verksamheterna har personal med rätt kompetens och arbetssätt, är mer eller mindre omfattande ombyggnationer vanligt förekommande, så även under 2018. Det handlar både om ut- och invändiga åtgärder för att möta brukare med utmanande beteende. Som exempel kan nämnas Dalhem och Holmviksgatan med genomgripande ombyggnationer i lägenheterna men även i utemiljön med syftet att skapa en stimuleringspassad miljö och därigenom öka möjligheten för brukaren att få en fungerande vardag.

Antalet brukare som uppnår hög ålder ökar, vilket i flera fall medför mer vårdkrävande insatser. Det kan handla om tilltagande fysiska funktionsnedsättningar hos brukarna, men även demens. Utöver ombyggnationer har tvåmannainsatser vid lift införts under året, vilket medfört ökade kostnader för verksamheten. Anpassningar i den fysiska miljön har även genomförts med hänsyn till arbetsmiljön för medarbetarna.

En stor ombyggnad av barnboendet på Västanväg 121–123 har slutförts, vilket bidragit till mer ändamålsenliga lägenheter för de barn och ungdomar som har sin bostad där.

Evakueringslägenheten på Lindeborgsgatan har övergått till ”Annan särskilt anpassad bostad” enligt LSS

9§9.

Sammanlagt har 65 personer från kölistan fått en lägenhetsanvisning under perioden 1 januari- 31 december 2018, 42 personer har valt att tacka ja till erbjuden lägenhet.

Den 31 december fanns det 27 personer med gynnande beslut som väntade på en bostad med särskild service enligt LSS. Det är en minskning med 14 personer sedan september månad, vilket beror på att nya boenden öppnat under hösten. Av de 27 personerna på kölistan har nio personer väntat i mer än ett år. Samtliga har anvisats vid en eller flera tillfällen men valt att tacka nej. 12 personer på kölistan har väntat i mer än tre månader men mindre än ett år.

Den 31 december fanns det åtta anvisningsbara lägenheter, varav två i gruppboendestäder, fem i serviceboenden och en satellitlägenhet. Anvisning pågår för nio lägenheter. Utöver dessa finns det 23 tomma lägenheter som för närvarande inte är anvisningsbara av olika skäl, t.ex. pågående renovering och pågående utflyttning.

Flera av de personer som inte kunnat anvisas en fullgod bostad har autism och utmanande beteende. I vissa fall krävs det ett boende i en stimulanpassad miljö, vilket i nuläget inte finns att erbjuda.

Under hösten 2018 arbetade verksamheten med uppstarten av två nya boenden, både gruppboendestad och servicelägenheter. Fastigheten Draken blev inflyttningsklar i oktober månad. I november blev elva nya servicelägenheter i Kvarteret Sofia anvisningsbara.

För att frigöra platser i gruppboendestäderna pågår ett arbete med att motivera brukare som uppgett att de vill flytta till servicelägenheter att genomföra det.

Hyreskontrakt har tecknats för fyra nya lägenheter. Dessa är tänkta att användas för att kunna erbjuda nya boendeformer. En målgrupp är brukare som idag vill gå vidare från LSS boende till en mer självständig boendeform med egen lägenhet och boendestöd, vilket kan frigöra platser på LSS-boendena och på sikt kunna leda till en minskning av behovet av LSS-boenden om detta slår väl ut och ytterligare lägenheter kan tecknas. En annan tilltänkt målgrupp är brukare som idag ansöker om boende men, med nuvarande bostadsbestånd, endast kan erbjudas externa platser.

En satsning som verksamheten arbetat vidare med under 2018 är att utveckla insatsen **boendestöd SoL som alternativ till LSS-boende** för personer med lindrig utvecklingsstörning och/eller autismspektrumtillstånd. Personer som beviljats insatsen boendestöd har varierande behov, med insatser från flera gånger i veckan till ett par gånger i månaden. Flera av de personer som fått beslut om boendestöd hade, om insatsen ej funnits, erbjudits LSS-bostad enligt 9§9. Förutom de personliga vinsterna för individen själv, finns även ekonomiska vinster med boendestöd då särskild bostad enligt LSS 9§9 kräver mycket mer resurser, både materiellt och personalmässigt. Boendestöd kan enbart beviljas enligt socialtjänstlagen. I boendestödets uppdrag ingår att avsluta ärenden där brukaren uppnått självständighet. Under perioden januari-december 2018 har fem ärenden avslutats av den anledningen.

Daglig verksamhet LSS

Den 31 december 2018 hade 807 brukare insatsen daglig verksamhet LSS.

15 av 31 brukare på kölistan har väntat längre än 90 dagar. Tre av dessa har en avbruten verkställighet. Orsakerna är kartlagda och kommunicerade med myndigheten.

Under 2017 togs en process fram kring redovisningen av brukarfrånvaro i samråd med myndigheten. Processen som applicerats fullt ut under 2018 har lett till ett ökat antal avbrott i verkställighet, vilket påverkat statistiken för antalet brukare i daglig verksamhet under året. Det finns även stora variationer i antalet brukare mellan årets månader. Trenden de senaste åren är att antalet brukare i daglig verksamhet minskar under våren för att sedan öka under sommar och höst, då särskoleelevernas ansökningar verkställs.

Den 31 december hade 76 brukare varav 30 kvinnor och 46 män en enskild plats.

Under 2018 har tre män och en kvinna avslutat daglig verksamhet och gått till ett lönearbete. Ytterligare fyra män och en kvinna har avslutat daglig verksamhet och gått till arbetsrehabilitering inom Arbetsförmedlingen och fyra män och två kvinnor har gått till studier. Tre personer som väntade på en plats i daglig verksamhet blev erbjudna andra alternativ genom samarbete med arbetskonsulenterna. Det resulterade i att en man gick till lönearbete, en kvinna till arbetsrehabilitering inom Arbetsförmedlingen och en man gick till studier.

Brukare som söker daglig verksamhet har allt mer komplexa stödbehov vilket gör att det blir allt svårare att verkställa besluten. Verksamheternas nuvarande lokaler är inte anpassade och går inte att anpassas till dessa behov trots att många olika åtgärder har vidtagits. Lokalanskaffning utgör en stor utmaning för hela daglig verksamhet.

Medel har tillförts daglig verksamhet för start av två nya verksamheter under 2018. Tvätteriet startade som planerat i mars månad. Den andra verksamheten som riktar sig till brukare med komplexa stödbehov blev försenad och startade först den 1 november på grund av svårigheter med att hitta och anpassa lokal till målgruppen. Detta har gjort att nya beslut i hög utsträckning har fått verkställas i befintliga verksamheter med delvis nya personalresurser. Verkställigheten av beslut har i vissa fall fördröjts på grund av avsaknad av lämplig lokal.

Det gemensamma arbetet är en förutsättning för att kunna möta ekonomiska utmaningar i verksamheten. Bemanningsoversikt tillsammans med tydliga rutiner för vikarietillsättning och ett samarbete mellan sektionschefer för att möjliggöra flytt av personalresurser utifrån det dagliga behovet har genomförts under året. En samverkan genom att samutnyttja rekryterare, assistent och chefsstöd har skapat effektivitet och mer hållbar kvalitet i verksamheten.

Några verksamheter uppvisar en hög sjukfrånvaro 2018, vilket genererar både försämrad kontinuitet i arbetet med brukare och ökade kostnader. Under 2019 kommer verksamheten att i samarbete med HR-avdelningen genomföra en fördjupad analys av orsaker till sjukfrånvaro och ta fram en åtgärdsplan för minskad sjukfrånvaro.

Brukare inom daglig verksamhet LSS i Malmö stad har tidigare erhållit **habiliteringsersättning** till ett belopp om fyra kronor per timme. Funktionsstödsnämnden beslutade på sitt sammanträde den 25 april 2018 att från och med den 1 april höja habiliteringsersättningen från fyra kronor i timmen till åtta kronor i timmen. För budgetåret 2018 finansierades kostnadsökningen med statsbidrag i form av stimulansmedel som Socialstyrelsen fördelat till kommuner för ändamålet, enligt uppdrag från regeringen.

Övriga insatser LSS

Verksamheten **avlösarservice enligt LSS** har under året haft en ökning av antalet utförda timmar. Ökningen avser främst avlösningsärenden nattetid för små barn med omfattande medicinska insatser som utförs som egenvård. Ärendena omfattar många timmar vilket resulterar i att mindre personalgrupper har behövt byggas upp runt varje enskild brukare. Arbete med att ta fram anpassade arbets- och bemanningsrutiner har pågått under året. Verksamheten avlösar- och ledsagarservice LSS har en hög andel timavlönade, när det gäller verksamhetens månadsavlönade personal är administrationen av scheman omfattande. Därtill möter verksamheten brukare med mer omfattande funktionsnedsättningar än tidigare vilket ställer högre krav på kompetens och kontinuitet. Ett utredningsuppdrag har därför startat under hösten i samarbete med hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen. Utredningen kommer att belysa brukar-/anhörigperspektivet, personalperspektivet och ekonomiska aspekter.

För **korttidsvistelse LSS** ses en fortsatt hög andel brukare som bor på korttidshem under flera månader i väntan på boende enligt LSS. Det rör sig om både vuxna och barn/ungdomar.

Även antalet komplexa akuta placeringar är kvar på en hög nivå inom korttidsvistelse LSS. Komplexiteten handlar om såväl brukarens funktionsnedsättning som psykosociala faktorer kring brukaren eller familjen, som medicinska frågor och egenvård. Dessa ärenden ställer stora krav på flexibilitet i verksamheten då

ärendena aktualiseras endast ett fåtal timmar innan brukaren kommer till korttidshem.

Samtliga korttidshem LSS har fler brukare med utmanande beteende. Detta ställer krav på hög kompetens hos personalen men också på god dokumentation, genomarbetade rutiner och säkra lokaler. En pedagogisk samordnare har anställts för att utveckla det pedagogiska arbetet i verksamheten.

Ny enhet för barnverksamheter

Under våren 2018 gjordes en utredning om organiseringen av barnverksamheter enligt LSS i funktionsstödsförvaltningen. Utredningen resulterade i ett beslut om att barnboendena tillsammans med korttidsverksamheterna, sommarkollo och stödfamilj skall samlas i en ny enhet från den 1 januari 2019. Syftet med att samla dessa barnverksamheter i en enhet är bland annat att skapa större kontinuitet, trygghet och kvalitet för barnen genom att samordna personalresurser på ett mer effektivt sätt. Det bidrar i sin tur till att fler medarbetare kommer kunna arbeta heltid.

I planeringen av den nya enheten ligger stort fokus på att säkerställa att det finns samordnade arbetssätt, rutiner och strukturer för samverkan med myndighet och externa aktörer, framförallt för de brukare som har insatser från flera verksamheter.

Insatser enligt SoL

Särskilt boende enligt socialtjänstlagen (SoL)

Ett utökad behov av boende enligt socialtjänstlagen för funktionsstödsförvaltningens målgrupp inom socialpsykiatri har registrerats under året, vilket resulterat i ett utfall om 147 särskilda boende platser i snitt per månad i förhållande till 132 som var budgeterat. Av de 147 platserna var 124 externa.

Förvaltningen arbetar för att minska antalet externa platser genom att erbjuda alternativ i Malmö som är anpassade till brukarens behov, t.ex. boendestöd samt genom ett fördjupat samarbete med psykiatri.

Verksamheten kommer i början av 2019 starta ett nytt boende med åtta lägenheter. Detta boende är tänkt att i första hand användas som alternativ till externa platser.

Övriga insatser SoL

Verksamheterna *avlösare*, *ledsagare* och *kontaktpersoner* enligt SoL och LSS har slagits ihop och organiserats i samma enhet fr.o.m. 2018-10-01. Organisationsförändringen förväntas skapa tryggare anställningar där det ges möjlighet till månadsanställningar eftersom medarbetaren kan erbjudas fler uppdrag. Samlade resurser som fördelas på fler sektionschefer och assistenter bidrar till mindre sårbarhet.

Inom verksamheten *boendestöd* har arbetet med att sammanfoga de fem boendestödsorganisationerna som fördes över till funktionsstödsförvaltningen från stadsområdena i samband med omorganisationen den 1 maj 2017 fortsatt under 2018.

Geografiskt team för korta insatser och hemtjänst

Nämnden har flera verksamheter inom vilka brukaren kan beviljas kortare insatser, exempelvis personlig assistans, ledsagar- och avlösarservice SoL och LSS samt i viss mån boendestöd.

Kortare insatser är ofta mer resurskrävande administrativt, logistiskt samt är svårare att bemanna och rekrytera till. Det finns också brukare inom nämndens verksamhet som har hemtjänstinsatser som utförs av hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, och bekostas av funktionsstödsnämnden.

För att säkerställa kontinuitet, trygghet och kvalitet för brukarna, trygga och mer attraktiva tjänster för personalen med heltid som norm samt en säker och ekonomiskt hållbar verksamhet har funktionsstödsnämnden under 2018 arbetat med att utreda och planera inrättandet av ett geografiskt team som ansvarar för korta insatser samt hemtjänstinsatser till nämndens målgrupp. Inledningsvis planerar nämnden att genomföra en pilot med ett geografiskt team med upptagningsområde i de centrala delarna

av Malmö. Piloten startar upp i början av 2019.

HSL-verksamheten

Det långsiktiga arbetet med att bygga upp hälso- och sjukvårdsorganisationen har fortsatt under 2018. I HSL-verksamheten arbetar legitimerad personal med hälso- och sjukvårdsinsatser åt förvaltningens målgrupper. Antalet patienter med insatser är i nuläget drygt 1 600 av förvaltningens ca 3 200 brukare/patienter.

En genomlysning av verksamheten gjordes under februari-mars 2018. Genomlysningen resulterade i en plan för förändrad intern organisering av HSL-verksamheten. Den 1 november infördes en ny organisation för hälso- och sjukvård. Den nya organisationen bygger på ett teambaserat arbetssätt, med ett tydligare uppdrag och där medarbetarna ges möjligheter att specialisera sig.

Funktionsstödsförvaltningens nya hälso- och sjukvårdsorganisation är uppdelad i tre hälso- och sjukvårdsteam där sjuksköterska, undersköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut ingår. Teamen är uppdelade inom verksamhetsområdena: LSS-bostäder personkrets 1 och personkrets 2, Socialpsykiatri, LSS-bostäder personkrets 3 och boendestöd samt Hemsjukvård och personlig assistans. Fokus är ett ökat samarbete inom HSL-organisationen, med övriga verksamheters enhetschefer, sektionschefer och medarbetare i funktionsstödsförvaltningen samt med andra vårdgivare och samarbetsaktörer.

För patienterna bidrar den nya organisationen till ökad kontinuitet och patientsäkerhet. Målet är även att legitimerad personal ska få mer tid till patientnära arbete. Tydligare former för samarbete i organisationen skapar förutsättningar för ökad helhetssyn kring brukaren vilket underlättar det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Arbetet med genomlysning av verksamheten har pågått under året med fokus på att kartlägga såväl HSL-insatser som kompetens i syfte att identifiera och implementera lämpliga arbetssätt och noggrant följa upp HSL-insatser. Den nya HSL-organisationen möjliggör en löpande uppföljning av balansen mellan HSL-insatser och ekonomiska resurser.

Arbetsmarknadens begränsade utbud av sjuksköterskor har inneburit att verksamheten under större delen av året behövt ersätta ordinarie personal med inhyrda tjänster från bemanningsföretag. Lyckad rekrytering under vår och sommar har lett till att en stor del av befattningar avseende måndag till fredag dagtid blev tillsatta fr.o.m. oktober 2018.

Ett nytt avtal för inhyrda tjänster från bemanningsföretag riktat mot kväll och helg trädde i kraft 1 juni 2018. I det nya avtalet ingår en gemensam plan för att funktionsstödsförvaltningen successivt tar över HSL-insatser under helger dagtid med syfte att minska kostnaderna. Arbetet med planering inför övertag av HSL-insatser påbörjades under hösten för att slutföras under 2019.

Registret över insatser i kommunal hälso- och sjukvård

Den 1 januari 2019 träder en ny föreskrift i kraft, HSLF-FS 2017:67 ”Socialstyrelsens föreskrifter om uppgiftsskyldighet till register över insatser inom den kommunala hälso- och sjukvården”. Föreskriften påverkar kommunernas uppgiftsskyldighet, som innebär att kommunerna måste rapportera in uppgifter till Socialstyrelsen månadsvis i stället för halvårsvis som tidigare var fallet. Kommunerna ska fortsätta att lämna uppgifter om alla patienter som fått kommunal hälso- och sjukvård, men från den 1 januari 2019 även lämna uppgifter om vårdåtgärder som vidtagits av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Vårdåtgärderna ska klassificeras på den mest detaljerade nivån i Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ), och bl.a. innehålla datum vårdåtgärden vidtagits samt vilken legitimerad yrkesgrupp som utfört åtgärden. Socialstyrelsen har under 2018 publicerat ett urval av KVÅ-koder som är lämpliga för kommunal hälso- och sjukvård.

En arbetsgrupp bestående av representanter från hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen påbörjade i augusti 2018 arbetet med att se över befintliga KVÅ-koder i journalsystemet Procipita HSL för att komplettera och anpassa koderna efter Socialstyrelsens riktlinjer.

Förändringsarbetet genomfördes under hösten för att systemet ska vara uppdaterat och klart inför skarp drift den 1 januari 2019.

Dataskyddsförordningen (GDPR)

Den 25 maj 2018 började den nya dataskyddsförordningen gälla. Dataskyddsförordningen är en skärpning av Personuppgiftslagen (PUL) och innebär utökade krav på kommunens hantering av personuppgifter.

Funktionsstödsnämnden är ytterst ansvarig för hur personuppgifter behandlas i verksamheterna som ingår i nämndens ansvarsområde. Alla personuppgiftsansvariga myndigheter har fått utse ett dataskyddsombud. Dennes uppgift är att se till att personuppgifter behandlas korrekt och lagligt inom organisationen och kan jämföras med en internrevisor som påpekar fel och brister till den personuppgiftsansvarige.

Funktionsstödsnämnden utsåg stadsjurist Niina Stiber som dataskyddsombud för funktionsstödsnämndens verksamhetsområde från och med den 25 maj 2018.

Förvaltarenhet

Kommunfullmäktige godkände på sitt sammanträde 2018-09-27 inrättandet av en förvaltarenhet med anställda ställföreträdare i Malmö stad, med placering hos funktionsstödsnämnden. En förvaltarenhet inom kommunen består av anställda ställföreträdare, som har som uppdrag att vara god man, förvaltare eller särskilt förordnad vårdnadshavare. Fördelar med en förvaltarenhet är att den kan säkerställa tillgång till ställföreträdare och säkra en hög kompetens vilket medför rätt hjälp till huvudmannen. Då överförmyndarnämnden har i uppdrag att utöva tillsyn över ställföreträdarens verksamhet kan en förvaltarenhet inte organisatoriskt finnas inom samma nämnd som avdelningen för överförmyndarärenden.

Under höst/vinter 2018 pågick rekrytering och förberedelser inför start av förvaltarenheten. Överförmyndarnämnden har ekonomiskt ansvar för verksamheten och ersätter funktionsstödsnämnden för faktiska kostnader.

Satsningar inom HR

Under 2018 har arbetet framför allt fokuserat på arbetsmiljö, sjukfrånvaro, kompetensförsörjning och heltid som norm. Utveckling inom dessa områden samt arbetet med att minska andelen timavlönade bidrar till positiva effekter både för medarbetare som får tryggare anställningar men också för brukare i nämndens verksamheter som får ökad kontinuitet vilket bidrar till ökad känsla av trygghet i boendet eller verksamheten. Kommunfullmäktige gav funktionsstödsnämnden i uppdrag att 2018 arbeta med kontinuiteten gentemot brukarna och minska antalet timvikarier till förmån för tryggare anställningsformer. Satsningar på personalområdet under året har återspeglat arbetet med uppdraget.

Kompetensförsörjning

Utifrån de utmaningar som finns med att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare och säkerställa att de har rätt kompetens på kort och lång sikt, har förvaltningen genomfört en kompetensanalys. Analysen har fokuserat på de yrkeskategorier där utmaningarna bedömts som störst och därefter har en kompetensförsörjningsplan upprättats. Utifrån kompetensförsörjningsplanen har arbetet riktat sig till att systematisera förvaltningens olika insatser för att attrahera, rekrytera, utveckla och avsluta medarbetare.

För att kunna rekrytera, utveckla och behålla engagerade medarbetare med rätt kompetens avsätts årligen 8 000 tkr för kompetensförsörjning inom vård och omsorg. Finansieringen av kompetensförsörjningsinsatser inom vård och omsorg har tidigare hanterats av kommunstyrelsen. Inför 2018 års budget fördelades dessa medel proportionellt mellan funktionsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden utifrån antalet medarbetare inom respektive nämnd. Funktionsstödsnämnden har tilldelats 2 501 tkr i budgetramen avseende kompetensförsörjning. Medlen har bland annat använts till finansiering av ledarutvecklingsprogrammen ”Nutida ledare” och ”Erfarna chefer” samt skapat möjligheter för förvaltningen att ge medarbetare (vårdare och stödassistenter) möjlighet till

kompetensutveckling genom specifika delkurser inom vård- och omsorgsprogrammet.

Ett av Malmö stads politiska inriktningsmål är att det inte ska finnas några osakliga löneskillnader, och att de löneskillnader mellan likvärdiga yrken som finns, ska minska jämfört med föregående år. Viktiga moment är nylönesättning och årlig löneöversyn men lönebildningsarbetet är ständigt pågående och kräver ett genomarbetat kartläggnings- och analysarbete. Hittills har inte några osakliga löneskillnader identifierats i den kartläggning nämnden bedriver inom området.

Malmö behöver dig är ett samarbete mellan hälsa- vård och omsorgsförvaltningen för rekrytering av semestervikarier och legitimerad personal som sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. I samarbetet ingår även employer branding-satsning för funktionsstödsförvaltningen och hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen. Externt stärker samarbetet Malmö stads arbetsgivarvarumärke för anställda och för nya medarbetare som rekryteras inför sommaren och under resten av året. Employer branding-satsningen är ett samarbete mellan HR- och kommunikationsavdelningarna på funktionsstödsförvaltningen respektive hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen som syns främst på www.malmo.se/malmo-behov-dig men även på Jobba i Malmö stad-sidan på Facebook och Malmö stads LinkedIn-sida. Samarbetet förenklar arbetet för både rekryterare och sökande och sparar samtidigt tid och resurser. Arbetet med marknadsföring inför sommarrekryteringen gav goda resultat och antalet sökande till sommarvikariatet ökade markant från cirka 900 till drygt 1 600.

Arbetsmiljö

Personal som trivs i verksamheterna och ett tydligt och verksamhetsnära ledarskap är prioriterade områden för funktionsstödsnämnden. Nämnden arbetar kontinuerligt med insatser för att förbättra arbetsmiljön för förvaltningens medarbetare. Arbetsmiljöarbetet är viktigt för att säkerställa goda arbetsvillkor och förhindra arbetsrelaterad sjukfrånvaro. Förvaltningen arbetar för att stärka och stödja cheferna i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta görs genom att skapa goda processer för det systematiska arbetsmiljöarbetet, utbilda chefer, skyddsombud och fackliga representanter i samverkansgrupperna samt fortsätta stödja cheferna i arbetet med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön utifrån föreskriften 2015:4. Från och med den 1 januari 2018 registreras förvaltningens tillbud och arbetsskador i ett nytt IT-stöd, Agera. Samtliga chefer, skyddsombud och fackliga representanter i samverkansgrupperna har erbjudits utbildningstillfälle. Tillfället har även innefattat generell utbildning kring arbetsskador och tillbud. HR-avdelningen har utöver detta även genomfört två halvdags fördjupningsutbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete för chefer, skyddsombud och fackliga representanter från samverkansgrupperna.

Bemanningsplanering/ heltid som norm

Funktionsstödsnämnden arbetar för att utveckla organisationens förmåga till såväl långsiktig som kortsiktig resurs- och bemanningsplanering. Att chefer har god kunskap i bemanningsplanering, schemaläggning och inom området arbetstid samt att det finns IT-system som ger stöd i det arbetet är viktiga faktorer kopplade till arbetet med heltid som norm. Kunskap inom dessa områden gör att verksamheterna kan kartlägga sina behov och resurser och se hur resurserna kan användas optimalt. Det ger också stöd i att verksamheten kan skapa schema som är hållbara över tid.

Förvaltningen har inrättat kombinerade utbildnings/pooltjänster i sjuksköterskeorganisationen för att säkra en god arbetsmiljö och patientsäkerhet vid frånvaro av sjuksköterska. Detta för att minska behovet av vikarier och inhyrd personal.

Bemanningssteam inom LSS har projekterats, projekteringen är klar och beslut är fattade. Projektet startar i början av 2019. Utformningen är ett mellanting mellan bemanningssteam och utökad grundbemanning, dock med uppdraget att själv klara bemanning av vikarier och förstärkning med syfte att minska timanställda och kostnader för overtid. Därtill har inrättats ett mindre bemanningssteam inom Myndighet och socialpsykiatri enhet 2.

Schemaförslag har tagits fram. Det är dock tydligt att det verksamheten behöver är arbetstidsmodeller, ett ramverk för nya arbetssätt där schemat sedan kan anpassas utifrån verksamhetens behov.

Sammanhållen planering av verksamheten har genomförts i fem enheter. För dessa enheter kommer projekttiden att löpa ut och övergå i produktion första halvåret 2019. Ytterligare två enheter är under projektering. Därtill prövas förutsättningarna för att inrymma sammanhållen planering inom korta insatser i samverkan med hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen. Projekteringen är klar och förhandlingar är genomförda. Projektet kommer att gå i produktion under 2019.

Resurschefer

Förvaltningen har under 2018 anställt fem sektionschefer med placering i HR avdelningen. Resurscheferna går in i verksamheter som tillfälligt saknar chef, eller behöver avlastning, exempelvis på grund av sjukfrånvaro, i avvaktan på ny rekrytering eller vid extraordinära händelser. Syftet med resurschefer är att skapa en ökad hållbarhet genom en bättre arbetsmiljö för både chefer och medarbetare. Resurscheferna är tillgängliga för alla verksamheter inom förvaltningen som bedöms ha behov av detta. Resultatet och gensvaret i organisationen har varit mycket gott.

Minskad sjukfrånvaro

Inom ramen för förvaltningens handlingsplan för minskad sjukfrånvaro har ett hälsoprogram för medarbetare som befinner sig i riskzon för sjukskrivning på grund av psykisk ohälsa startat. Reaktionerna på programmet var mycket positiva och nytt program startades i oktober månad. Planering för ytterligare två program under 2019 har påbörjats. Ett tätare arbete med Försäkringskassan har inletts kring medarbetares sjukfrånvaro och planering för återgång i arbete för dessa.

Uppföljning av ekonomin

Utfall

Resultaträkning

Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Bidrag	107 573	79 549	28 024
Övriga intäkter	340 818	314 305	26 513
Totala intäkter	448 391	393 854	54 537
Lönekostnader	-891 302	-856 377	-34 925
PO-Pålägg	-343 425	-335 007	-8 418
Övriga personalkostnader	-2 826	-7 446	4 620
Totala personalkostnader	-1 237 553	-1 198 830	-38 723
Lokal- och markhyror	-163 604	-167 872	4 268
Övriga kostnader	-858 957	-837 778	-21 179
Avskrivningar	-4 542	-6 628	2 086
Totala övriga kostnader	-1 027 103	-1 012 278	-14 825
Nettokostnad exkl. finansnetto	-1 816 265	-1 817 254	989
Kommunbidrag	1 819 320	1 819 320	0
Finansiella intäkter	12	0	12
Finansiella kostnader	-1 600	-2 066	466
Resultat	1 467	0	1 467
Nettokostnad	-1 817 853	-1 819 320	1 467

Kommentar till utfall

Funktionsstödsnämnden redovisar för 2018 en positiv budgetavvikelse om 1 467 tkr.

En del verksamheter redovisar stora negativa budgetavvikelser medan andra verksamheter redovisar ett överskott för året. Negativa budgetavvikelser kan härledas till framförallt ekonomiska utmaningar inom hälso- och sjukvårdsverksamheten samt ökade personalkostnader och kostsamma ombyggnationer och renoveringar för att möta specifika behov hos brukare inom LSS-boendena. Även högre kostnader än budgeterat för biståndsbeslut inom förvaltningens myndighetsenhet genererar en negativ budgetavvikelse för året. Nya LSS-boenden vars start blivit senarelagd genererar ett överskott för 2018. Budgeterade medel för oförutsedda kostnader och kostnadsreduceringar till följd av genomförda besparingsåtgärder förbättrar resultatet.

Kommunfullmäktige tilldelade funktionsstödsnämnden 60 000 tkr i tillfälligt utökat kommunbidrag 2018 för att finansiera prognostiserat underskott avseende **personlig assistans** (KF 180619–20).

Anledningen till kostnadsökningen är att de senaste årens förändringar som skett i Försäkringskassans bedömning av rätten till assistansersättning medfört att brukare i större utsträckning vänder sig till kommunen för att ansöka om personlig assistans och andra kompletterande insatser. Övriga LSS insatser som kommunen beviljar till personer som fått avslag om statlig assistansersättning har genererat kostnader för nämnden. Dessutom skapade den ökade mängden ansökningar ett behov av att bemanna upp med biståndshandläggare inom myndighetsfunktionen.

Försäkringskassans förändringar i bedömningen av rätten till assistansersättning medförde en övervältring av kostnader från staten om totalt 62 500 tkr.

Antalet beviljade timmar när det gäller ansökan om **personlig assistans LSS** blev något lägre på årsbasis än tidigare beräknats. I den senast inlämnade rapporten signalerade nämnden prognososäkerhet för året med anledning av eventuella kommande beslut om insatser som kunde påverka årets resultat, då en del beslut genererar retroaktiv ersättning. I prognosen till utfallsprognos 2 togs hänsyn till att ett antal sådana ärenden skulle komma under årets sista månader. Antalet timmar personlig assistans LSS blev 72 000 lägre än beräknat på årsbasis, vilket resulterade i ett överskott om ca 16 000 tkr. Förvaltningens utförardel av personlig assistans LSS redovisar ett överskott om ca 1 000 tkr.

För kostnader avseende de första 20 assistanstimmarna i veckan gällande personer som beviljats **personlig assistans enligt SFB** budgeterades ekonomiska medel motsvarande 465 ärenden i snitt per månad 2018. Årets utfall ligger på 423 ärenden i snitt per månad vilket resulterar i ett överskott om 11 000 tkr. Minskningen av antalet ärenden återspeglar Försäkringskassans tillämpade åtstramningar när det gäller beviljandet av assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Det redovisade resultatet förbättras med ytterligare ca 2 000 tkr till följd av erhållen ersättning från Migrationsverket i form av statsbidrag för varaktig vård i de fall den assistansberättigade uppfyller kraven.

Förvaltningens utförande enhet för personlig assistans SFB tillhandahåller personlig assistans i kommunal regi för de brukare som valt kommunen som utförare. Kostnaderna är större än vad intäkten i form av assistansersättning från Försäkringskassan är, vilket resulterar i en negativ budgetavvikelse om 7 600 tkr för 2018. En viktig anledning till budgetavvikelsen är att den årliga uppräknings av Försäkringskassans timersättning ligger långt under personalens löneutveckling.

För att motverka underfinansieringen från Försäkringskassan och uppnå en budget i balans har verksamheten under året arbetat med en genomlysning av samtliga brukarärenden och genomfört kontroller så att personal och schemaläggning stämmer med beslut. Hög frånvaro och hög personalomsättning analyseras kontinuerligt i arbetsgrupper. När det gäller en snabb anpassning vid omställning av verksamhet finns det fungerande processer inom enheten och samarbetet vidgas till fler verksamheter. En positiv ekonomisk effekt förväntas uppnås genom införandet av ett geografiskt team för utförandet av korta insatser samt genom digitalisering av redovisningen till Försäkringskassan. Arbetet med införandet av ett digitalt system för redovisning av s. k. FK-listor har pågått under året. Det digitala systemet är avsett att förenkla och spara mycket tid på flera nivåer inom enheten.

För **övriga LSS insatser** redovisas en negativ budgetavvikelse om sammanlagt ca 5 900 tkr. För insatsen **kontaktperson LSS** kan den negativa budgetavvikelsen om ca 2 700 tkr härledas till högre ersättningsnivåer 2018 jämfört med 2017. För insatsen **avlösarservice LSS** kan budgetavvikelsen härledas till att antalet beviljade timmar överstiger budgeterade timmar, motsvarande 11 000 timmar, vilket resulterar i en negativ budgetavvikelse om drygt 3 000 tkr. Den negativa budgetavvikelsen om 3 900 tkr för insatsen **korttidsvistelse LSS** kan härledas till ett ökat behov av antal dygn i förhållande till budgeterade dygn på myndigheten. Ökningen av antalet dygn i relation till budgeterade dygn förklaras bland annat av att en del brukare under året har vistats på korttidshem LSS under en längre tid i avvaktan på ett lämpligt LSS-boende. Insatsen **korttidstillsyn LSS** redovisar ett överskott för året om 3 700 tkr.

Daglig verksamhet LSS redovisar ett överskott om ca 3 000 tkr. Överskottet beror i första hand på svårigheter i vikarierekryteringen. En annan anledning till överskottet är senare start av nya planerade verksamheter, i det ena fallet till följd av försenad tillgång till lämplig lokal och i ett annat fall till följd av tillfälligt minskat uppdrag (tvätteriet).

Förvaltningens samtliga **LSS-boenden** (personkrets 1, 2 & 3) redovisar en negativ budgetavvikelse om drygt 21 000 tkr för helåret 2018. Budgetavvikelsen inom LSS-boenden personkrets 1, 2 och 3 uppstår till följd av högre personalkostnader än budgeterat, då en del brukare påvisat omfattande behov av extra stöd i form av personalresurser. Två akutplaceringar under hösten medförde ytterligare ökade personalkostnader för LSS-boendena.

Verksamheten **externa platser BoLSS** redovisar ett överskott om ca 3 300 tkr för helåret 2018. Antalet externa platser blev 14 i snitt per månad jämfört med 13 budgeterade. Dygnspriset för nya externa platser var lägre än det budgeterade priset per plats, vilket medförde en positiv budgetavvikelse för år 2018 trots ökade volymer.

BoLSS-utbyggnad redovisar ett överskott om drygt 13 000 tkr för helåret 2018. Överskottet avser budgetmedel till två nya LSS-boende och tre satellitlägenheter, Tygelsjögården, Krubban och Bandkniven, vars start blivit senarelagd.

För köp av platser inom **särskilt boende och korttidsvistelse SoL** redovisas en negativ budgetavvikelse om totalt 6 500 tkr. Kostnaderna för köp av särskilt boende platser överskrider budget med 13 000 tkr eller 15 platser, medan köp av korttidsvistelse SoL genererar ett överskott om 6 500 tkr vilket motsvarar 4 622 färre köpta dygn än budgeterat.

HSL-verksamheten redovisar för 2018 en negativ budgetavvikelse om 26 000 tkr. Underskottet kan till större del härledas till inhyrning av sjukskötersketjänster från bemanningsföretag, för att täcka behovet av personal till följd av vakanta tjänster och stora rekryteringssvårigheter. För att kunna garantera patientsäkerheten krävs det att vakanta tjänster inom HSL-verksamheten tillsätts oavsett tillgång till legitimerad arbetskraft på arbetsmarknaden. Tillsättning av tjänster med inhyrd personal från bemanningsföretag har medfört utökade kostnader jämfört med vanlig rekrytering.

Ett nytt avtal för inhyrda tjänster från bemanningsföretag riktat mot kväll och helg trädde i kraft 1 juni 2018. Det nya avtalet innebär lägre kostnader för inhyrd personal jämfört med tidigare avtal till följd av ett lägre avtalat timpris, kostnadsbesparingen blev dock lägre än tidigare beräknats. Lyckad rekrytering under vår och sommar har inneburit att större del av befattningar avseende måndag till fredag dagtid blev tillsatta under oktober månad.

Kostnaderna för tekniska hjälpmedel är höga och bidrar i hög grad till HSL-verksamhetens negativa budgetavvikelse. En genomlysning av kostnader och analys av orsak till ökningen genomförs och kommer att följas av åtgärder i syfte att vända trenden.

Gemensam verksamhet redovisar ett överskott om 23 400 tkr. Överskottet beror i huvudsak på budgeterade medel för oförutsedda kostnader, senareläggning av tillsättning av vakanta tjänster samt övriga besparingar.

Investeringsram

Typ av investering	Utfall	Budget	Avvikelse
Inventarier/byggnadsinventarier	6 176	7 200	1 024

Årets investeringskostnader uppgår till 6 176 tkr. Investeringarna har genomförts i huvudsak i nya LSS bostäder samt i daglig verksamhet där ombyggnation av befintlig verksamhetslokal till tvätterier i daglig verksamhet är den enskilt största investeringen.

Särskild fråga från kommunstyrelsen

Riktade statsbidrag

Personligt ombud

Länsstyrelsen ska besluta om statsbidrag enligt vad som anges i 2 – 6, 8, 9 §§ förordning om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar (SFS 2013:522). Länsstyrelse beviljade medel för 14 tjänster som personligt ombud för år 2018 med 302 400 kronor per heltidsanställt ombud, totalt 4 234 tkr kronor. Medel har reserverats i bokslut 2018 för eventuell återbetalning av statsbidrag avseende ej tillsatt tjänst under året.

PRIO-medel

Statsbidrag har erhållits från Socialstyrelsen avseende stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa och ohälsa. Medlen används i olika projekt som löper över flera år. För 2018 är det totala statsbidraget för denna satsning 5 132 tkr.

Insatser för barn och unga med psykisk ohälsa

Syftet med statsbidraget är bl.a. att stärka socialtjänstens insatser till barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa samt förbättra arbetet mot psykisk ohälsa.

Funktionsstödsförvaltningen har genom omfördelning från arbetsmarknads- och socialförvaltningen fått 306 tkr i statsbidrag 2018. Medel om 184 tkr har reserverats i bokslut 2018 för återbetalning av statsbidrag som inte använts under året.

Habiliteringsersättning

Regeringen gav Socialstyrelsen i uppdrag att under 2018 fördela medel till kommunerna i stimulansbidrag för habiliteringsersättning. Statsbidraget får användas av kommunerna i syfte att införa eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS (habiliteringsersättning).

Statsbidraget att fördela till landets samtliga kommuner omfattade totalt 350 000 tkr kronor under 2018. Hur mycket pengar som varje kommun kunde rekquirera för 2018 framgick av Socialstyrelsens fördelningsnyckel för ändamålet. Denna var framräknad utifrån antalet deltagare i daglig verksamhet LSS i kommunen enligt den senaste statistik som Socialstyrelsen hade. Malmö stad tilldelades 6 965 tkr enligt fördelningsnyckeln.

Medel som inte rekvirerades senast den 1 juni 2018 fördelade Socialstyrelsen till de kommuner som hade angivit i rekvisitionsblanketten att de önskar ta del av dessa medel. Sommaren 2018 tilldelades Malmö stad och funktionsstödsförvaltningen ytterligare 14 238 tkr enligt denna princip.

Om hela statsbidraget inte använts under perioden den 1 januari – den 31 december 2018 ska kommunen återbetala återstoden till Socialstyrelsen under våren 2019.

Funktionsstödsnämnden beslutade på sitt sammanträde den 25 april 2018 att från och med den 1 april höja habiliteringsersättningen från fyra kronor i timmen till åtta kronor i timmen. Höjningen av habiliteringsersättningen motsvarar 1 816 tkr för perioden april-december 2018.

Medel har reserverats för återbetalning av ej använt statsbidrag under våren 2019.

Välfärdsteknik

Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag fördelat stimulansmedel till kommuner för investeringar i välfärdsteknik inom omsorgen under år 2018. Syftet med statsbidraget är att göra det möjligt för kommunerna att öka investeringstakten av välfärdsteknik i verksamheter inom kommunal hälso- och sjukvård, social omsorg (omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen) samt hjälpmedelsområdet.

Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen

Stimulansmedlen är avsedda för att öka bemanningen inom den av kommunen finansierade vården och omsorgen om äldre. Syftet är att skapa ökad trygghet och kvalitet för den enskilde. En ökad bemanning kan skapa utrymme för personalen att tillbringa mer tid med den enskilde men också ge större möjligheter för personalen att gemensamt utveckla verksamheten. En stabil personalförsörjning bidrar till en ökad kontinuitet i vården och omsorgen om de äldre. Det kan t.ex. ske genom att nyanställa på heltid eller möjliggöra en ökad sysselsättningsgrad i deltidstjänster.

Funktionsstödsförvaltningen har genom omfördelning från hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen fått stimulansmedel om 2 287 tkr för 2018. Medlen har använts i sin helhet till att finansiera personalkostnader för en ökad bemanning enligt syftet med statsbidraget. Personalkostnaderna avser omsorgen om brukare över 65 år inom LSS-boendena.

IPS sociala företag

Socialstyrelsen tilldelade år 2013 medel för arbetet och utvecklandet av sociala företag, utan krav för återredovisning eller tidsbegränsning. Ett mindre belopp, som är en resterande del av statsbidraget har använts under 2018.

Varaktig vård

En kommun kan få ersättning för kostnader de haft för personer med uppehållstillstånd i behov av vård och insatser till följd av sjukdom eller funktionshinder, i form av statsbidrag från Migrationsverket. Kommunen kan få ersättning för kostnader de haft för personer där kostnaderna är minst 60 000 kronor per person under en tolv månadersperiod om personens sjukdom eller funktionshinder fanns vid första mottagandet i kommunen eller på annat sätt har ett direkt samband med personens situation som skyddsbehövande. Migrationsverket kan bevilja ersättning för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, till exempel personlig assistans, korttidsboende, gruppboende, dagcenterplats, assistansersättning för de timmar som Försäkringskassan inte beviljat ersättning för. Under 2018 erhöll funktionsstödsförvaltningen statsbidrag avseende LSS-insatser till ett belopp om 2 439 tkr.

Migrationsverket har under 2018 även beviljat och betalat ut statsbidrag för varaktig vård om 1 643 tkr, motsvarande det belopp som kommunen betalar till Försäkringskassan för de första 20 assistanstimmarna i veckan avseende assistansberättigade brukare som uppfyller kraven.

Totalt har funktionsstödsförvaltningen erhållit statsbidrag från Migrationsverket för varaktig vård av personer med uppehållstillstånd om 4 082 tkr.

Medel från Forskningsrådet

Forskningsrådet fördelar via Lunds universitet, medel för att anpassa det kommunala stödet till personer med intellektuell funktionsnedsättning och utmanande beteende, med fokus på utvecklingen av ett högkvalitativt stöd till en utsatt grupp. Projektet genomförs under en treårsperiod med början 1 december 2018.

Medel om 28 tkr har erhållits under 2018 för att delfinansiera en FoU-koordinator som forskar på området.

Avsändande myndighet	Benämning/Ändamål	Tkr
Socialstyrelsen (Länsstyrelsen)	Personligt ombud	4 057
Socialstyrelsen	PRIO-medel	5 132
Socialstyrelsen	Insatser för barn och unga med psykisk ohälsa	122
Socialstyrelsen	Habiliteringsersättning	1 816
Socialstyrelsen	Välfärdsteknik	2 800
Socialstyrelsen	Stimulansmedel för ökad bemanning	2 287
Socialstyrelsen	IPS sociala företag	111
Migrationsverket	Varaktig vård enligt LSS och SFB	4 082
Forskningsrådet	Anpassat stöd	28
Summa		20 435